

Pla d'Acció Social

ANUARI
2014

Associació
del Personal de "la Caixa"

Edita

Associació del Personal de "la Caixa"
C. Teodor Roviralta, 65 - 08035 Barcelona
Tel. 93 211 15 44 Fax 93 211 52 66
www.lasoci.org - info@lasoci.org

Junta Directiva

President: Anton Gasol Magriñà
Vicepresident 1r: Lluís Fàbrega Gifre
Vicepresident 2n: Juan Vázquez Pavón
Tresorer: Joan-Francesc Ruiz Caballero
Comptador: Jaume Cunillera Oliver
Secretari: Jorge Martínez Reguera
Vicesecretària: Elisa María Coder Gallego
Vocals:

Lorenzo Carrión Mata
Joan-Anton Díez González
Xavier Ferrer Junqué
Josep Isern Triedú
Ricard Pérez Aira
Rafael Toval del Sol

Editor

Jaume Gibert

Redactor en cap

Joan Beumala

Col·laboradors

Antonio Argandoña
José Sols Lucia
Juan Vázquez
Montserrat Tohá
Pere Guinjoan
Pere Miret
Salvador Busquets
Stefano Zamagni

Assessorament lingüístic

Punt i a cap

Disseny i compaginació

Text i Color 65, s.l.

Impressió

Text i Color 65, s.l.
D.L.: B 4022-2015

Portada

Al·legoria del PAS: compromís per compartir sense exclusions. I uns ulls que miren, profunds, de comprensió, agraiment i també solidaritat d'uns amb altres. I de gràcies a tothom per la seva contribució.
Aquarel·la de Francesc Artigau (2014).

Exemplars editats i repartits en edicions catalana i castellana: 13.500

Aquest Anuari del Pla d'Acció Social de l'Associació del Personal de la Caixa s'imprimeix en paper ecològic i reciclat.

3. Pòrtic**4. Salutació**

Anton Gasol Magriñà

President de l'Associació del Personal de "la Caixa"

5. Salutació

Isidre Fainé Casas

President de la Fundació Bancària "la Caixa"

6. Objectius del Pla d'Acció Social

PAS a PAS
Via al PAS
Els Consells del PAS
Guia de lectura

11. Presentacions del PAS

Barcelona - Madrid - Girona

14. Activitats del PAS

Juny de 2013 – juliol de 2014

48. Gràfics

Seccions i activitats

50. Juan Vázquez

Membre de la Junta Directiva de l'Associació del Personal de la Caixa
El PAS, integrar amb acció social

51. Montserrat Tohá

Directora de la Fundació IRES. Membre del Consell Consultiu del PAS
L'Associació i la Fundació IRES vam compartir la Transpirinència Social i Solidària

52. Salvador Busquets Vila

Director de Càritas Diocesana de Barcelona
Càritas, al costat de les persones

54. Antonio Argandoña

Professor Emèrit, Càtedra "la Caixa" de Responsabilitat Social de l'Empresa i Govern Corporatiu. IESE Business School
Compartir és millor

56. José Sols Lucia

Director de la Càtedra d'Ètica i Pensament Cristià de l'IQS, Universitat Ramon Llull
No n'hi ha prou amb fer negoci

58. Pere Guinjoan

Associat i economista
Stefano Zamagni com a economista

60. Stefano Zamagni

Economista. Universitat de Bolonya (Itàlia)
El desenvolupament humà integral segons la perspectiva de l'economia civil

Pòrtic

No passa gaire sovint, però hi ha vegades que la gent, les persones i, per tant, també les institucions, tenim la certesa interior d'haver pres una determinació especialment rellevant. No necessàriament en termes de grandària, sinó més aviat de propietat, d'encert o de futur. I si, a més, veiem que la decisió presa és filla dels valors i les conviccions que han regit sempre la nostra trajectòria i que, a sobre, es pot convertir en un camí de renovació i de reactivació institucional, és per estar-ne satisfets.

A l'Associació ens va passar alguna cosa així quan vàrem decidir impulsar el Pla d'Acció Social (PAS). Ja feia uns anys que, a la Junta Rectora anual, sorgien veus dient que, com a hereus que érem d'una entitat de compromís social, hauríem de trobar algun sistema d'ajut o de contribució a les entitats socials, les que s'estaven enfrontant tant a situacions d'exclusió de qualsevol mena o motiu com a les greus conseqüències de la pobresa social, ara engrandida de forma exponencial a causa de la gran crisi econòmica.

Fins que, al final, algunes persones molt sensibles a aquesta preocupació, van tenir una intuïció que de tan elemental resultava genial: el que podem donar és el que més tenim. Aquelles coses que, per pròpia naturalesa i al llarg de la nostra vida professional, possiblement, hem adquirit en escriure: compromís, coneixement, experiència, cohesió, capacitat d'organització i, sobretot, sentit de responsabilitat social. No pas perquè siguem especials, sinó perquè aquestes són, o han estat, exigències quotidianes de la nostra vida laboral. Per això, quan es va presentar a la Junta Rectora el projecte del PAS, com a mecanisme de col·laboració social a través de les seccions i altres grups organitzats, ja no va caldre sotmetre'l a votació, perquè es va assumir del tot i d'immediat, per aclamació.

Com era d'esperar, la rebuda va ser més que bona entre els associats. Potser perquè la proposta pivotava sobre algunes de les bases més sòlides del sentir associatiu: la voluntat de contribuir d'alguna manera al progrés humà, de reconnectar amb una societat amb la qual sovint hem de tractar o hem hagut de tractar des de la disciplina financera, la satisfacció de veure com algunes de les bones condicions de convivència i d'organització de què disposem poden convertir-se en una oportunitat, en un descobriment, un estímul o fins i tot un regal per a altres persones, a qui la sort sembla que els hagi girat la cara. Tan simple com això.

La sorpresa va ser que, a banda del creixement que aquest petit o gran gest d'humanitat està tenint en termes objectius, s'està constatant, alhora, un gran rendiment emocional entre els qui tenen l'ocasió i la voluntat de participar-hi. Diuen que no solament se senten compensats per la íntima i personal satisfacció d'haver fet alguna cosa en el camí de l'equilibri del benestar social, sinó que encara hi estan trobant una altra compensació inesperada, que alguns defineixen com una transferència emocional d'alta intensitat, per part de les persones amb qui han tingut l'encert de compartir un bocinet de la seva vida i de les possibilitats que, si se saben gestionar i aprofitar, ens pot oferir aquesta nostra entitat.

Estem molt esperançats amb aquesta iniciativa. No únicament per la rebuda i acceptació que està tenint entre la nostra gent, sinó també per la complicitat i facilitat que ens hi estan posant les institucions de col·laboració necessària per al seu assoliment i, molt especialment, per l'interès i compromís de "la Caixa", a la qual, per estatuts i per agraïment, tenim l'obligació i la satisfacció de fer copartícip dels resultats d'aquesta feliç iniciativa.

De manera que només desitgem poder-ho seguir dient durant molts anys. ▀

Anton Gasol Magriñà

President de l'Associació del Personal de "la Caixa"

A títol de presentació i d'agraïment

La nostra Associació és, en essència, un instrument de socialització al servei d'un ampli col·lectiu de persones que tenen o han tingut una notable exigència professional a "la Caixa" i el mitjà elegit és la participació en una activitat que ens resulti gratificant. Una activitat que ens pugui ser plaent i compensatòria, feta en companyia d'altres persones del mateix col·lectiu amb qui compartir aficions, preferències i voluntats.

En tot cas, els nostres objectius actuals encara tenen l'ambició de poder contribuir a un cert equilibri entre els àmbits personal, professional i social en tant que expressió d'un marc de llibertat i de valors, i una via de creixement personal. I no solament mirant cap endins, sinó també mirant cap enfora, cap al conjunt de la societat de la qual no som més que una petita part. Una convicció que ja expressava la paràbola d'un antic president, i segons la qual "... no som més que un petit rierol en el gran riu de la societat. Tan petit i tan necessari com tots els altres".

Aquest llarg preàmbul m'ha semblat que ens podria ajudar a entendre la petita-gran eclosió de consciència i de voluntat de contribució social que, en l'àmbit del nostre col·lectiu, ha vingut propiciada pel nostre Pla d'Acció Social (PAS) del qual aquest Anuari és una imatge i un testimoni del seu primer any d'existència, i del qual, tot i la previsible prudència de l'arrencada, tots els participants i en especial els qui en tenim l'última responsabilitat, ens en sentim molt satisfets, sense oblidar els qui, des de les seves seccions, ja han fet el primer pas.

Necessitem i volem fer exercici –corporal i mental– i esplaiar-nos una mica, però això no s'aconsegueix només amb rialles i bons moments, gaudint de la vida i dels amics nòs amb nòs. Aquest exercici de benestar s'aconsegueix encara amb més plenitud quan –a més a més– som capaços de compartir el que més valorem, les nostres vivències i emocions, amb altres persones que, per les raons que sigui, no han tingut la mateixa sort. Persones fantàstiques a qui la ceguesa de la fortuna els ha escatimat algunes vivències que nosaltres els podem facilitar simplement posant-nos al seu costat i compartint alguns espais de les seves vides.

Això és el nostre Pla d'Acció Social, i aquesta voluntat de compartir donarà una altra dimensió, de consciència, d'humanitat i de solidaritat, al nostre projecte institucional. I aquesta nova actitud, ara ja imprescindible per al progrés global de la societat, pot ser tan enriquidora i gratificant per a nosaltres com ho sigui per a les persones amb qui les hàgim sabut compartir. I seran tan valuoses com, per a nosaltres, valguin les mirades i rialles amb què ens hagin recompensat. Però, us puc ben assegurar que el saldo sol ser molt positiu; els qui ja ho estan fent ens en donen testimoni.

De manera que deixeu-me que, en nom de tots els companys de la Directiva, doni els ànims més sentits i les gràcies més efusives als qui heu estat els protagonistes d'aquest Anuari i, per anticipat, als qui ho sereu del de l'any vinent. Moltes i moltes gràcies. No sabeu prou com ens sentim d'orgullosos de vosaltres i quantes esperances hem posat en la vostra generositat.

I en un altre àmbit no menys imprescindible, vull expressar també el nostre sincer agraïment a la confiança i suport de "la Caixa", i d'una manera molt especial, al nostre president de la Fundació Bancària "la Caixa" i de CaixaBank, Isidre Fainé, que, des del primer moment i de la manera més entusiasta, ens anima a compartir les nostres activitats esportives, culturals i recreatives amb els més desfavorits de la societat. ▀

Isidre Fainé Casas

President de la Fundació Bancària "la Caixa"

Salutació

Vull celebrar, amb aquestes línies, una iniciativa que marcarà un punt d'inflexió en la història de l'Associació del Personal de "la Caixa": la creació i impuls del Pla d'Acció Social (PAS). "L'estrella de l'Associació", com el vam anomenar durant la seva presentació a Girona.

Aquestes pàgines reflecteixen l'entusiasme, l'esforç i la dedicació que esteu posant en el PAS. Tres ingredients, la il·lusió, l'afany i l'entrega, que són la millor garantia d'èxit en qualsevol projecte.

Si em permeteu el paral·lelisme, l'evolució de l'Associació del Personal de "la Caixa" en el darrer any i escaig (el PAS es va aprovar el febrer de 2013) recorda, en certa manera, l'evolució de l'Obra Social "la Caixa" durant la primera dècada del segle XXI.

Com molt bé sabeu, el compromís social és inherent a "la Caixa" des de la seva creació, l'any 1904. Les paraules de Francesc de Moragas, fundador de l'entitat, ho resumeixen a la perfecció: "Hem creat una entitat amb una clara finalitat social, orientada a evitar l'exclusió financera i amb la voluntat de compromís amb el desenvolupament socioeconòmic del territori".

Aquesta vocació social va perviure en el transcurs de les dècades i avui segueix inalterable. Però a principis del segle XXI es va començar a plantejar la necessitat de concentrar encara més esforços en l'acció social i, especialment, en l'atenció a col·lectius vulnerables. Aquesta inquietud es va concretar l'any 2005 amb el que es coneix com el gir social de "la Caixa".

Per què aquest gir, en plena bonança econòmica? Doncs perquè hi havia realitats a les quals, com a entitat amb vocació social que som, no podíem girar l'esquena. Realitats com l'existència de bosses de pobresa infantil a les grans ciutats o la dificultat de les persones amb discapacitat per trobar feina, per citar dos exemples representatius. I ha estat precisament aquesta anticipació el que ens ha permès donar una resposta més eficient als grans reptes socials dels últims anys.

Des de l'Associació del Personal de "la Caixa" heu creat i impulsat el PAS com a resposta a aquesta conjuntura econòmica. Vosaltres ho definiu amb les millors paraules: voleu posar l'empenta, la motivació i el talent de la Soci al servei de la societat. Convertir-lo en un instrument per canalitzar i potenciar el vostre sentit de solidaritat i de compromís. Compartir, amb la gent que té més dificultats, en paraules del vostre president, Anton Gasol.

Tal com es fa palès en aquest document, heu aconseguit amb escreix. Heu promogut activitats a Andalusia, la Comunitat de Madrid, Catalunya, Astúries, Balears, la Comunitat Valenciana... I us heu acostat a col·lectius com les persones amb discapacitat física, les associacions de lluita contra el càncer, les persones amb síndrome de Down, la gent gran o la infància en situació de vulnerabilitat.

Són, tots ells, col·lectius prioritaris per a l'Obra Social. Amb el PAS, des de l'Associació del Personal de "la Caixa" heu demostrat que també són una prioritat per a vosaltres. Que la Soci, amb prop de 25.000 membres a tot l'Estat, no viu aliena a les necessitats del seu entorn.

Sou ja una organització octogenària. No tinc cap dubte que, quan en celebrem el centenari, el PAS serà considerat una de les vostres grans fites. Al que s'ha d'afegir que la vostra tasca us converteix en els millors ambaixadors del compromís social de l'entitat en la qual treballem i heu treballat. El millor exemple que, com recorda el vostre lema, junts, més i millor. 🍷

PAS a PAS

EL PLA D'ACCIÓ SOCIAL ÉS L'EXPRESSIÓ DEL NOSTRE COMPROMÍS AMB LA SOCIETAT

PAS
Anuari 2014

Un anuari és el testimoni gràfic d'un projecte, d'un programa, d'una trajectòria, durant un any. I el que teniu a les mans, d'alguna manera, també ho és. El que passa és que aquest té algunes variables que s'han d'explicar.

En primer lloc, que és la imatge gràfica i real d'un programa que és vell i nou alhora. Nou, perquè és com l'àlbum de fotos d'una criatura que només té un any, en el transcurs del qual ha estat assajant totes les seves potencialitats i possibilitats, i vell, perquè no deixa de ser la plasmació d'una determinada manera de fer, de viure, de sentir d'una entitat amb tants anys d'història.

Un any i poc més és tota la vida que té el nostre Pla d'Acció Social i, en canvi, va cap al centenari l'entitat que l'ha fet possible de la qual ha heretat una sèrie de conviccions i de valors que ja ara són la seva fortalesa.

Ho diem amb satisfacció perquè, aquests trets identitaris, heretats d'un antic i gran projecte social i que de vegades semblaven que s'havien quedat penjats en la pàtina del passat, són els mateixos que ara alimenten i guien l'impuls dels companys i companyes, de vegades força joves, que han estat els grans protagonistes d'aquets PAS. Que, dit sigui de passada, representa una gran virada i una gran represa en la trajectòria institucional d'aquesta Associació del Personal. I aquest Anuari hauria de ser una prova que anem en la direcció correcta. Tot i que aquesta és una avaluació que ens correspon a tots plegats.

En tot cas, sí que podem dir que, aquest nostre Pla d'Acció Social, en el fons és relativament semblant als de tota la bona gent que, des de tota mena d'entitats socials, mira d'ajudar com pot als qui més falta els fa

i que no són pocs precisament. En canvi, el *modus operandi* del nostre PAS sí que té una forma de procedir una mica diferent, però força interessant, a la vista dels resultats: la major part de les actuacions es fan a partir de l'organigrama habitual de les seccions; és a dir de les nostres agrupacions naturals per afinitats o aficions.

Doncs aquestes cèl·lules bàsiques, que s'organitzen d'una forma pràcticament autogestionada i que, normalment, solen estar força cohesionades, són les que es plantegen l'acció social, gairebé com una extensió natural de les seves aficions.

Com la manera més simple i directa de compartir l'estímul, la vinculació i la satisfacció que els proporciona el seu esport o activitat, amb altres persones que, per raons prou conegudes, solen estar més aviat faltades d'estímul i de compensacions.

No hi ha llistes ni límits, cada una decideix on, quan i com oferir un petit espai de vida o amb qui compartir les seves emocions particulars. Els resultats són els que conformen aquest Anuari.

I, per fer justícia als testimonis que ens expliquen els mateixos protagonistes, hi ha encara un element inesperat, però altament rellevant per al nostre propòsit: el sentiment de fonda satisfacció i de confort emocional que l'acció social elegida deixa en les persones que el duen a terme.

Com si la vella mare Terra, les premiés fent cada vegada la transferència de l'energia i l'alegria precises per convertir cada gest, cada iniciativa solidària, en una experiència sàvia i gratificant. Dos regals inesperats que, ben mirat, deuen ser dos components molt oportuns per aconseguir allò que de vegades en diem el benestar interior.

Un any és la vida que té el nostre Pla d'Acció Social i, en canvi, va cap al centenari l'associació que l'ha fet possible.

Via al PAS

EL QUÈ, EL QUI I EL COM DEL PLA D'ACCIÓ SOCIAL DE L'ASSOCIACIÓ DEL PERSONAL DE "LA CAIXA", PER FER QUE SIGUI UNA EINA ÚTIL

La singularitat del PAS radica en el fet que no pretén fer res especial, sinó compartir amb els altres allò que fem.

PAS
Anuari 2014

El PAS és la nostra manera de ser presents en la realitat social d'avui, oferint el que tenim, amb naturalitat, modèstia i eficàcia. Dit d'una altra manera, compartint el que sabem i el que ens agrada fer amb els qui més ho puguin necessitar.

Aquests són, en essència, el motiu i l'objectiu del nostre Pla d'Acció Social que s'ha posat a disposició dels associats que, a títol personal o a través de la seva secció, vulguin convertir els seus coneixements i habilitats en solidaritats. I tot això es fa a través d'un procés senzill, que respon a les tres preguntes bàsiques: **què** es pot fer, **qui** ha de fer què i, finalment, **com** es pot fer. És a dir, en què, amb qui i de quina manera es pot instrumentar la nostra disposició per tal que sigui eficient i efectiva, des del punt de vista de la generositat.

Les dites entitats del tercer sector han de ser les nostres acompanyants habituals en aquesta aventura humanista i les que normalment ens oferiran les diverses i múltiples possibilitats de col·laboració. Però, això, no vol pas dir que no es puguin contemplar altres situacions de necessitat que hàgim identificat en l'exercici de la nostra professió o en el nostre entorn particular.

Ara que ja sabem perquè hem fet aquest PAS, toca explicar quines coses podem **compartir** des d'una **secció**, les que podem **acollir** des de la Soci o que podem **ajudar** amb els recursos generats a través de les activitats.

1. Què podem fer

Ara mateix el PAS ens dona l'oportunitat de donar una **dimensió solidària a gairebé totes les activitats**. Històricament, l'Associació del Personal de "la Caixa", ha tingut com a objectiu i ha vetllat activament per la millora de la qualitat de vida dels associats, en l'aspecte físic i en l'anímic. Per això, les nostres activitats habituals, des de fa més de vuitanta anys, es produeixen, sobretot, en el camp de l'esport i de la cultura: "*mens sana in corpore sano*", deien els clàssics.

En el marc de l'Associació, una bona part dels associats hem disposat d'un ventall d'oportunitats de lleure, convivència i cultura que ens podrien haver aportat un cert grau de benestar personal. La perseverança de la Soci, el suport de "la Caixa" i, també, el nostre esforç han fet que puguem disposar d'un instrument complex que ens pot aportar qualitat de vida, en diferents àmbits. Doncs bé, el que el PAS ens ofereix és, simplement, l'oportunitat de **compartir**

una mica d'aquest **benestar** físic i emocional amb **altres persones** i col·lectius que, per diverses raons, no l'han tingut mai a l'abast.

La singularitat del PAS està justament en això. No pretén fer res d'especial. El que proposa és **compartir** allò que ja venim fent des de fa temps, senzillament perquè, les coses bones, compartides, encara són millors. En tot cas, per anar per ordre, en aquest **Anuari**, ens apareixen distribuïdes en tres camps d'actuació: l'esport, la cultura i la formació, que són també els habituals a la casa i dels quals, a títol d'exemple, en reproduïm uns casos.

Aquestes són algunes de les activitats que es poden arribar a fer:

1.1 Activitats ESPORTIVES

Fem-ho junts!

Aquest dissabte anirem a caminar per un dels GR que formen part dels nostres itineraris muntanyencs. Quedem amb vosaltres a l'estació del tren, a tal hora i, així, hi podrem anar junts. Vosaltres, els vostres monitors i nosaltres.

Ho volem veure com vosaltres ho veieu

Aquesta tarda, en comptes de fer el nostre entrenament de sempre, ens agradaria aprendre a encistellar des de la cadira de rodes. Perquè volem veure-ho com vosaltres ho veieu.

Compartim l'esport

A l'Associació del Personal, els nostres veterans us acolliran i aconsellaran si voleu fer una activitat d'esport col·lectiu.

Tenen experiència i coneixen la casa i els agradarà de poder-vos-hi acompanyar, fer de monitors o arbitrar els partits. Els agradarà estar amb vosaltres perquè se senten a prop de tothom que estimi l'esport.

1.2 Activitats CULTURALS

Nosaltres també hi vindrem

Avui vindrem a casa vostra a cantar, a fer teatre, a ballar... ens agradarà portar-vos el nostre treball en poesia, teatre, música o dansa per animar una mica més la vostra festa.

Fem-ho junts!

Muntem i fem una obra de teatre junts.

La nostra secció de teatre compta amb un grup de persones amb les quals, si voleu, podreu aprendre algunes tècniques per actuar en un escenari i fins i tot podeu participar en una de les seves obres, com a actors o com a ajudants tècnics de la seva producció.

1.3 Activitats FORMATIVES

Ajudem els joves a conèixer el món financer

De la mà de l'Institut d'Estudis Financers, posem a disposició de nens i nenes de més de 300 escoles els nostres coneixements financers.

Noves eines de comunicació

Hem organitzat uns tallers d'informàtica per a gent gran que vol obrir-se al nou món que ofereix Internet, explorar nous camps, refer vincles amb la societat d'avui per superar riscos de quedar-se una mica al marge del món.

2. Què s'ha de fer?

És molt senzill, en primer lloc, adherir-se al PAS per estar informat de tot el que passa des del web de la Soci, tant pel que fa als nostres associats (persones o seccions) com pel que fa als receptors o beneficiaris d'activitats.

2.1 Seccions adherides

Si una secció vol fer una activitat dins el PAS, només ha d'informar de l'activitat que vol fer a l'Associació per procedir a la seva validació i iniciar-ne el procés.

Des de serveis econòmics li validaran la proposta i, si fos el cas, el pressupost.

2.2 Receptors o beneficiaris d'activitats

Si una entitat de caire social està, o podria estar, interessada a col·laborar amb el PAS, el primer que hauria de fer és entrar al web de la Soci, assabentar-se dels principis, objectius i característiques de funcionament del programa i enviar un missatge, des de la mateixa pàgina web, comunicant la voluntat de rebre més informació del PAS i ens posarem en contacte amb ella.

Ens ho podem passar molt bé caminant, cantant, fent teatre... junts.

Consell Consultiu del PAS

ÉS EL CANAL DE CONTACTE ENTRE LA SOCI I LES ENTITATS DEL TERCER SECTOR

PAS
Anuari 2014

El Consell Consultiu del Pla d'Acció Social és el punt de trobada entre els nostres associats i les nostres seccions adherides al PAS, amb les entitats del tercer sector social. És l'espai necessari de contacte entre la Soci i el tercer sector per saber qui som i què fem, per visualitzar col·laboracions i activitats possibles i per reflexionar sobre el que podem fer conjuntament atès que els àmbits d'actuació i els territoris on, uns i altres, tenim presència són molt diversos.

A aquest fi, el Consell Consultiu del PAS es va crear seguint un model obert, flexible, dinàmic, modulable en el territori, que permeti comptar amb les aportacions de tothom (associats i representants del tercer sector), en funció de l'expertesa de cadascú, i el grau de compromís assumible en cada cas.

L'estratègia de desplegament del Consell Consultiu té un doble vessant. En primer lloc, una vegada constituït el nucli inicial, obrim el Consell Consultiu a la **participació dels representants del tercer sector**, per anar-los incorporant a la dinàmica del PAS. La tria d'aquestes persones es fa de forma consensuada entre

els nostres associats i seccions adherides al PAS, actives en cada territori, les entitats amb qui ja s'està col·laborant i les entitats més representatives del tercer sector al territori.

En segon lloc, es tracta de proseguir l'**extensió gradual en el conjunt dels territoris** en què la Soci sigui present, a partir de convocatòries obertes als associats inscrits, fetes d'acord amb els membres de la **Junta Rectora** de cada territori.

Aquest procés s'ha endegat, primer, a Catalunya i, en les primeres trobades, s'han definit alguns dels objectius a partir de les aportacions dels presents.

1. Acordar un **codi de bones pràctiques** pel que fa a les activitats a realitzar
2. Aprofitar l'**experiència** dels membres que acrediten experiència en la gestió d'empreses, coneixements en finances i fiscalitat per dissenyar mòduls formatius per a associacions i entitats del tercer sector.
3. **Analitzar** quines activitats podem compartir des del PAS.
4. Fer un **estudi de necessitats i estructura** del tercer sector en cada àmbit territorial.
5. Crear una **eina telemàtica**.

El Consell Directiu del PAS

ÉS L'ÒRGAN QUE TÉ LA RESPONSABILITAT DE DESPLEGAR EL PLA D'ACCIÓ SOCIAL

PAS
Anuari 2014

El Consell Directiu del PAS és l'òrgan responsable de desplegar el Pla d'Acció Social, per delegació de la Junta Directiva de l'Associació del Personal de "la Caixa".

Està constituït per cinc persones: el president i el director general de l'Associació, dos membres de la Junta Directiva en representació del territori i de les seccions i un representant del Consell Consultiu.

El Consell Directiu es reuneix una vegada al mes, el mateix dia que la Junta Directiva, per fer el seguiment de la implementació del PAS i les seves activitats, aprovar les iniciatives i propostes que arriben de l'equip de gestió, del territori, de les seccions o del Consell Consultiu i fer el control pressupostari.

El Consell Directiu examina, debat i proposa els acords en format de resolució, a la Junta Directiva per a la seva aprovació efectiva el mateix dia. D'aquesta manera el govern del PAS resulta ràpid, eficient i amb la mínima despesa.

Guia de lectura

LA PRETENSÍO D'AQUEST ANUARI ÉS MOSTRAR L'AMBICIÓ I EL RECORREGUT D'UN PROJECTE MOLT RELLEVANT PER A L'ASSOCIACIÓ DEL PERSONAL DE "LA CAIXA"

PAS
Anuari 2014

El propòsit d'aquesta publicació no és altre que el de reflectir, en un suport accessible, el sentit i la realitat del Pla d'Acció Social (PAS) de l'Associació del Personal de "la Caixa", en el seu primer any i escaig de funcionament. Per això, calia plasmar-ne la realitat partint de la naturalesa de les accions que es duen a terme, del resultat aconseguit i del record que en tenen beneficiaris i col·laborants.

I això ho veiem possible fent una descripció detallada de cada una d'aquestes actuacions-tipus i de la manera com, en cada cas, hagin viscut la iniciativa els beneficiaris i els participants. Per tant, ens hem basat, sobretot, en els comentaris i explicacions dels protagonistes: els nostres companys de les seccions participants, les entitats col·laboradores i els mateixos destinataris.

Contingut

Així, i per situar adequadament el nostre incipient PAS en el context i la reflexió que contempla aquesta realitat social, hem optat per acompanyar els relats dels fets amb les reflexions que amablement ens han facilitat diferents persones que comparteixen la mateixa preocupació: des d'un company de la Junta Directiva especialment vinculat amb l'èxit d'aquest projecte, a diferents directius d'institucions socials o les lúcides reflexiones de destacades personalitats en l'àmbit de l'Economia Social.

La pretensió d'aquest Anuari és mostrar l'ambició i el recorregut d'un projecte molt rellevant per a l'Associació del Personal de "la Caixa", en tant que la resitua en els plantejaments essencials de la seva forma de ser i li obre noves perspectives en aquest espai de l'anomenat tercer sector, el qual, al seu torn, no deixa de ser una punta de llança d'un procés incipient de *rehumanització* de la societat.

Primer any

A la vista de la nostra situació en un camp en què les necessitats són tan evidents com in comptables, ens ha semblat que la forma més honesta de descriure la nostra petita aportació és explicar cas per cas, els diferents tipus d'activitats que durant aquest primer any i escaig han conformat el primers passos del nostre PAS. Ara per ara,

circumscrit, en origen, al nostre marc laboral i, en destí, als beneficiaris de les entitats del tercer sector que vulguin i puguin acceptar la nostra col·laboració.

Totes elles, institucions exemplars a les quals hem de donar les gràcies, per deixar-nos participar de la seva generositat. Però també per una altra cosa: per haver-nos ajudat a posar d'evidència que la generositat d'oferir i la humilitat de compartir no són ni experiències agres ni aspres, ni virtuts heroiques, ni molt menys sacrificis extrems, sinó necessitats innates de les persones.

Perspectiva

I tot plegat sense pretendre ser la solució de res, perquè, en termes socials, les solucions són de tots i per a tots o, simplement, només són pegats. I aquí potser és quan caldria recordar que la modèstia no solament és una gran virtut, sinó també un hàbit molt pràctic, en la mesura que no et deixa confondre voluntats amb la realitat. De tota manera, sense apartar-nos gaire d'aquesta sàvia consellera, sí que podem dir que hem fet un gran esforç i que ens ha sortit força bé. Per més que, amb una gent tan maca com la que tenim, difícilment podia haver estat d'altra manera. Tot i així no podem ni volem obviar que estem només al començament d'un projecte molt il·lusonant, i que podria fer-se molt més gran i arribar a tenir una certa rellevància, si aconseguíssim comptar amb la complicitat, el talent i la capacitat de molts més dels col·legues que formen el *thesaurus* humà de "la Caixa". Aquesta és la nostra esperança.

Compromís

I com a última, tot i que no menys important constatació, hem de dir que ni pensem ni volem que aquest esdevingui un pla insòlit o independent del nostre ideari i dels nostres valors.

Tot al contrari, el nostre desig és que esdevingui una mostra més de la pervivència d'una idea de compromís i d'integració social com la que, amb fets i paraules, ens van llegar unes ments tan clares i uns cors tan grans com els de Francesc Moragas i Josep Maria Boix, artífexs de la creació de "la Caixa" i també d'aquesta Associació, a principis del segle XX, quan encara ni tan sols s'havia encunyat el concepte d'entitat social. ▀

El PAS es presenta en societat

EL CAIXAFORUM BARCELONA ES VA OMLIR A VESSAR PER SALUDAR EL PLA D'ACCIÓ SOCIAL DE L'ASSOCIACIÓ DEL PERSONAL DE LA CAIXA

PAS
Anuari 2014

Un PAS per la porta gran! L'espectacular sala de l'Auditori del CaixaForum Barcelona es va vestir amb les millors gales per acollir la presentació del Pla d'Acció Social de l'Associació del Personal de "la Caixa". L'acte, que va tenir lloc el 2 de juny, va aconseguir una capacitat de convocatòria que va superar totes les previsions, fins al punt que, tot i que la capacitat de la sala noble del magnífic edifici cultural és considerable, va ser insuficient per donar cabuda a l'allau de peticions.

Per solucionar aquest benvingut problema, es va decidir fer dues sessions i, d'aquesta manera, fer possible que totes les persones que volgueren poguessin assistir a l'acte amb absoluta normalitat.

Donació a l'ANOC

Un dels punts forts de la vetllada va ser el concert que, a benefici de l'Associació de Famílies de Nens Oncològics de Catalunya (ANOC), va oferir la Coral Caelum, una formació integrada exclusivament per associats i beneficiaris de l'Associació, que ja té una dilatada trajectòria i compta amb un prestigi ben guanyat en l'àmbit de les formacions corals amateurs de casa nostra i que va delectar als assistents amb una excel·lent interpretació d'algunes de les millors peces del seu repertori.

Si la posada en escena i la capacitat de convocatòria d'aquesta arrancada s'hagués de correspondre amb el grau d'empenta i de força de les accions que

s'engegaven en el marc del Pla d'Acció Social, l'èxit hauria de ser espectacular. La presentació en societat del Pla d'Acció Social (PAS) va fer-la el president de l'Associació del Personal de "la Caixa", Anton Gasol, i també es va llegir una carta enviada pel president de "la Caixa", Isidre Fainé, en què donava tot el seu suport al nou projecte.

La posada en escena i la capacitat de convocatòria de la primera presentació pública del PAS van estar a l'alçada.

Madrid va donar una càlida acollida al Pla d'Acció Social

MÉS DE DUES-CENTES PERSONES VAN OMLIR LA SALA D'ACTES DEL CAIXAFORUM MADRID INTERESSADES PEL PROJECTE MÉS SOLIDARI DE LA SOCI

La presentació del Pla d'Acció Social de la Soci a Madrid va ser càlida i animada a parts iguals.

PAS
Anuari 2014

A la sala d'actes del CaixaForum Madrid s'hi respirava l'ambient de les ocasions solemnes. I no precisament solemne en el sentit de pompa o de majestuositat del terme, sinó de la solemnitat més profunda, la que ve de natural.

Efectivament del que es tractava era d'una invitació per formar part d'un projecte solidari, que potencialment pot ser rellevant, engegat per una entitat ocupada i preocupada en ser més que un espai de relacions personals i d'activitats esportives i culturals, per esdevenir també, i fidel amb la seva història, en una eina d'acció social per mirar, en la mesura de les possibilitats i disponibilitats, d'ajudar els qui ho puguin precisar.

Aquest és el missatge que es va donar i que es van fer seu les més de 230 persones que l'11 d'octubre van assistir a la presentació que es va fer del PAS a Madrid, amb l'objectiu d'explicar en primera persona a tots els companys i companyes madrilenys el Pla d'Acció Social de l'Associació del Personal de "la Caixa".

Els associats Eduardo Guillén i Alberto Munuera van ser els encarregats de presentar l'acte en el qual també va intervenir el director de relacions institucionals del CaixaForum Madrid, que va actuar d'amfitrió, el coordinador territorial de la Soci a Madrid, Rafael Toval del Sol, i el president de l'Associació, Anton Gasol, que es va dirigir a l'audiència amb un discurs sincer i explícit en què va dibuixar els trets del Pla d'Acció Social. El delegat general de Caixa-Bank a Madrid, Lorenzo Alonso, va posar el colofó als discursos.

Comedor de Paquita Gallego

Els grups Dr. Kosak i No Time, de la secció Música Moderna Madrid, van oferir un concert en què van interpretar algunes de les seves millors versions de temes clàssics del rock internacional i també espanyol.

La finalitat benèfica de l'acte es va traduir en la recaptació de 1.080 euros que es va destinar íntegrament al *Comedor de Paquita Gallego*, un menjador per a gent necessitada que actua a Leganés. La presidenta del menjador social, Dolores Rasero, va agrair a l'Associació del Personal la seva donació.

Girona també va acollir el PAS

LA RECAPTACIÓ DE L'OBRA DE LA TEATRAL DEDICADA A SALVADOR ESPRIU ES VA DONAR ÍNTEGRAMENT A CÀRITAS DIOCESANA GIRONA

L'Auditori de la Mercè va ser el magnífic marc que va acollir la presentació del PAS a Girona.

PAS
Anuari 2014

Tot i el fort aiguat que va complicar la tarda del 15 de novembre, l'esperit del Pla d'Acció Social va quallar també entre les més de dues-centes persones que van assistir a la seva presentació a Girona.

L'acte va tenir lloc en el sorprenent escenari de l'Auditori de la Mercè. Va ser una presentació de to senzill i proper. El president Anton Gasol es va mostrar convençut que la força i el dinamisme associatiu que històricament han caracteritzat als companys de les comarques gironines seran un motor important que donarà gruix i volum a les activitats del Pla d'Acció Social.

Vetllada teatral

El plat fort de la vetllada va ser la representació per part de La Teatral del seu muntatge *Vida i obra de Salvador Espriu*.

Tant la posada en escena com el tractament que, de l'obra del poeta, ofereix la representació, van agradar molt al públic gironí, que va correspondre amb forts aplaudiments als artistes associats.

Una proposta molt original, que parteix de les explicacions d'Agustí Espriu, familiar del poeta i bon

coneixedor del pensament i la seva vida, mentre els diversos personatges interpreten o llegeixen fragments de les seves obres.

Càritas Diocesana Girona

La recaptació assolida va ser de 1.057 euros, que es va destinar íntegrament a l'entitat Càritas Diocesana de Girona.

En el seu parlament, el president d'aquesta entitat, Pere Buges, va agrair sincerament el gest i es va mostrar "molt honorat de veure tot l'esforç que representa que una companyia de teatre s'hagi traslladat per fer l'obra en favor nostre".

Val a dir que el seu parlament va arribar a l'audiència i va servir de colofó a la vetllada.

En les presentacions del Pla d'Acció Social de Barcelona, de Madrid i de Girona va quedar clara la voluntat dels nostres associats de participar en el projecte i de fer-se'l seu

Data:
1 de juny de 2013

Lloc:
Benalmàdena (Màlaga)

Secció:
Vela Andalusia Oriental

Activitat:
Compartida

Un blau cel de felicitat

VELA ANDALUSIA ORIENTAL VA CONVIDAR JOVES AMB LA SÍNDROME DE DOWN

PAS
Anuari 2014

El primer exemple il·lustratiu del que vol ser el Pla d'Acció Social de l'Associació (PAS) es va produir a Benalmàdena (Màlaga), un dia abans, curiosament, de l'acte de presentació pública del PAS que va tenir lloc al CaixaForum Barcelona. Va estar protagonitzat per un grup de companys de la secció Vela Andalusia Oriental, els quals van sortir a navegar acompanyats d'uns tripulants molt especials, els joves de l'Associació Síndrome de Down de Jaén.

Tal com explicava el delegat de la secció, Isidro Cabrera Cruz, arran de la proposta sorgida en la Junta Rectora de voler donar una dimensió social i solidària a les activitats de les seccions, en funció de les possibilitats de cadascuna d'elles, els col·legues de Vela Andalusia Oriental van comprendre immediatament el calat de la proposta i van posar-se a treballar per poder dur a terme una activitat compartida amb la delegació de l'Associació Síndrome de Down a la província de Jaén.

Com a equip de suport, els associats andalusos van comptar amb tres patrons de vaixell per tenir cura

de les maniobres i la seguretat a bord, i dos companyes més per atendre els catorze nois i noies que van participar en la sortida, tant a terra com al vaixell. A més, el grup va estar acompanyat per dues psicòlogues que van destacar els aspectes positius de l'activitat, que es podien veure reflectits en les cares dels nois, els quals s'ho van passar molt bé.

Una tripulació molt especial

La jornada va començar aviat, ja que a les vuit del matí els nois van pujar a l'autocar que els va traslladar des de la seu de Síndrome de Down de Jaén fins al port esportiu de Benalmàdena, on ja els esperava la tripulació de la Soci, amb el veler atracat i tot el material embarcat: salvavides, farmaciola, aigua, pastilles contra el mareig i la resta d'estris necessaris per a la navegació. La veritat, és que el personal estava amb el cor neguitós i amb moltes ganes que arribessin els convidats tan especials amb els quals havien de compartir una jornada inoblidable.

Amb una mica de retard, a causa del trànsit dens que hi havia a la carretera, finalment va arribar l'autocar al port. Els nois van baixar dividits en dos grups, un amb els nois

més grans i un altre amb els més joves. "Vam passar unes hores molt intenses i divertides, en les quals vam dedicar-nos a practicar l'esport que ens agrada, la navegació a vela, alhora que vam fer feliços una canalla excel·lent", va relatar Isidro Cabrera. El veler va tornar a port sobre les tres de la tarda i, com a colofó a la festa, tota la tripulació va menjar una paella i uns peixets en un dels restaurants típics del port. "Va ser un dia preciós amb uns acompanyants molt, molt especials", va dir el delegat. 🍴

Asociación Síndrome de Down de Jaén y Provincia

C. Federico Mayor Zaragoza, s/n
Edificio Down Jaén
23009 Jaén
downjaen@downjaen.e.telefonica.net

L'entitat Asociación Síndrome de Down de Jaén y Provincia es va crear i funciona per defensar els drets de les persones amb síndrome de Down i altres discapacitats intel·lectuals, amb l'objectiu de promoure'n el tractament, desenvolupament i integració social plena. Declarada d'Utilitat Pública i membre de la FEISD i d'AndaDown. 🍴

Data:

22 de juny de 2013

Lloc:Los Corrales de Buelna
(Cantàbria)**Secció:**Triatló Madrid i Curses
Populars**Activitat:**

Contributiva

Córrer per una bona causa

UN TRIATLETA MADRILENY VA COMPLETAR EL MIG IROMAN DEL VALLE DE BUELNA A FAVOR DE LA FUNDACIÓ JOSEP CARRERAS CONTRA LA LEUCÈMIA

Pablo Sáenz
TCP Madrid/Anuari 2014

A mitjan agost, em vaig proposar dedicar el Mig Ironman del Valle de Buelna (1.900 metres nedant, 90 km en bicicleta i 21 km de cursa a peu) a la Fundació Josep Carreras Contra la Leucèmia. Quan, posteriorment, l'Associació va tirar endavant el Pla d'Acció Social, vaig decidir emmarcar la meua iniciativa dintre de les seves activitats, amb la finalitat i el compromís d'aconseguir passar la línia d'arribada, no pas la del Mig Ironman, sinó la de la conscienciació social sobre la malaltia del càncer, en aquest cas, i aconseguir la màxima recaptació possible (amb l'objectiu fixat en els 2.000 euros).

I així va ser! La competició va tenir lloc el 22 de juny de 2013, en un dia clar i lluminós, sense pronòstic de pluja i amb la mar encalmada. Era el dia propici i estàvem allà... preparats per a tot! La sortida fou a dos quarts de tres de la tarda i començàvem nedant des de la platja. S'havien de fer dues voltes de 950 metres cada una, que vaig anar fent sense patir

massa, tot i que, com sol passar en aquests casos... la mar es va esbaltolar una mica i es feia més complicat nedar; però no em vaig rendir i, en 32 minuts, ja n'era fora.

I cap a la bicicleta! Ens estaven esperant 90 km d'un recorregut amb constants pujades i baixades, i amb dos petits ports just a la meitat, perquè no ens refredéssim... Però la prova ciclista es va fer agradable, per la bona temperatura que feia i perquè l'entorn de paratges verds, muntanyes, vaques, ovelles, cavalls... va fer que el patiment quedés compensat per la bellesa de l'entorn.

Tot i que, tampoc ens hem d'enganyar, l'últim port –el del km 80– hi sobrava. A aquelles alçades, el cap encara el tenia posat en la competició, però a partir del km 13 de la cursa a peu tot va canviar... Ja no notava la mateixa frescor de quan anava amb bici i l'esgotament em passava factura, no em podia gairebé ni moure i se'm va fer molt llarg. Però tenia la línia d'arribada cada vegada més a prop, amb els amics i el projecte. Els darrers metres i passar la ratlla de l'arribada va donar-li sentit

a tot. Va ser un èxit de tots i ja portem recaptats 1.600 euros a través de la pàgina <http://www.migranodearena.org/pablosaenz1>. Fins ara... 📄

Fundació Josep Carreras Contra la Leucèmia

C. Muntaner, 383, 2n
08021 Barcelona
info@fcarreras.es

La Fundació Josep Carreras (FJC) es va crear el 14 de juliol de 1988, després de la recuperació del famós tenor d'una leucèmia. El seu objectiu és recaptar fons per aconseguir que la leucèmia sigui, algun dia, una malaltia que es curi al 100%. Avui, encara resulta fatal per al 25% dels nens i el 50% dels adults.

Per aconseguir-ho, és imprescindible que la Fundació pugui posar tots els recursos i més a disposició de la ciència i per atendre les necessitats dels malalts. La Fundació ha aconseguit sensibilitzar investigadors i personalitats de molts països, de manera que altres FJC Contra la Leucèmia s'han anat creant als Estats Units, Suïssa o Alemanya. 📄

Data:

7 de setembre de 2013

Lloc:

Canet de Mar (Barcelona)

Secció:

La Teatral

Activitat:

Contributiva

El teatre associatiu també s'estrena en el *gènere* de la solidaritat

LA COMPANYIA LA TEATRAL DE L'ASSOCIACIÓ VA ACTUAR A BENEFICI DE LA FUNDACIÓ ELS GARROFERS DE CANET DE MAR

PAS
Anuari 2014

Canet de Mar va acollir un dels muntatges més celebrats de la companyia La Teatral, en una funció a benefici de la Fundació Els Garrofers.

Sota la direcció d'Àngela Navarro, la divertida comèdia *Revisió anual* va entretenir molt el públic local.

L'obra tracta sobre les reflexions de tres dones que es troben casualment en la consulta d'una doctora geriatra i parlen sobre la maduresa, la vellesa i la vida en general.

Sala plena

La sala es va omplir i la recaptació va superar els 1.060 euros, que van ser destinats íntegrament a la Fundació Els Garrofers.

Aquesta va ser la primera ocasió en què la companyia de teatre de la Soci va participar en una activitat emmarcada en el Pla d'Acció Social.

La directora de l'obra es va mos-

trar molt satisfeta, "tant de com ha anat la representació des del vessant artístic com també, òbviament, de la resposta per part del públic de Canet", va dir.

La satisfacció de l'Àngela es va fer extensiva a tot el repartiment, així com a la resta de companys que van col·laborar en el muntatge.

Bona crítica

En la crítica de l'obra, que es va publicar en la *Revista* de l'Associació del Personal de "la Caixa", Xavier González Costa escrivia el següent:

"La posada en escena de *Revisió anual (mai no és tard)*, i la direcció artística, així com la interpretació solvent de les quatre actrius, treballant amb una escenografia molt simple, però òptima, van aconseguir, amb naturalitat, transmetre la circumstància personal de cada un dels tres personatges protagonistes: tres dones "de la primera volada de l'últim vol", com diuen elles mateixes, amb la seva his-

tòria, la seva solitud i la seva manera de viure-la i afrontar-la".

Un muntatge bonic i celebrat que va servir perquè la nostra secció de teatre s'estrenés amb el PAS.

Fundació Els Garrofers

C. Ample, 11
08360 Canet de Mar
direccio@fundacioelsgarrofers.org

La Fundació Els Garrofers és una entitat privada, sense ànim de lucre, la finalitat de la qual és la defensa dels drets i la dignitat de les persones amb disminucions severes i greus.

Actualment, Els Garrofers està construint un centre que ha de donar servei a persones amb disminucions psíquiques i paràlisi cerebral, amb necessitats de suport extens i generalitzat, en règim residencial, de llar residència i centre de dia.

Data:

Setembre de 2013

Lloc:

Kithunthi (Kènia)

Activitat:

Contributiva

Portar aigua potable a Kithunthi

UN DELS NOSTRES ASSOCIATS ESTÀ COL·LABORANT AMB L'ENTITAT AJUDANT A AJUDAR PER CONSTRUIR UN POU A UN POBLAT DE KÈNIA

PAS
Anuari 2014

Josep Conangla Mayor va decidir apadrinar un projecte de l'entitat Ajudant a Ajudar, que pretén construir un pou d'aigua potable en un poblat de Kènia, d'uns 3.200 habitants. Aparentment, sembla un somni que, per fer-se realitat, necessita 21.000 euros.

Un projecte important i exemplar, tan necessari com difícil; però que s'ha de fer realitat. Volem creure que sí, perquè en Josep té la força de la convicció i de la il·lusió, la de contribuir al benestar i a la salut d'una petita localitat d'un continent que, ara com ara, el que més necessita és respecte i ajuda. I què hi pot fer la Soci, en un cas com aquest? Divulgar el projecte entre tots els nostres associats i beneficiaris, especialment entre tots els companys que estan adherits al PAS, per veure en què hi podem ajudar perquè que el projecte tiri endavant.

En Josep ens va presentar el seu PAS, però tots podem tenir el nostre.

La seva és una forma molt valenta de participar en el nostre Pla d'Acció Social, però n'hi ha de molt més assumibles i es poden dur a terme de manera individual o conjuntament amb els companys de la secció en què estiguem inscrits.

Els projectes i els objectius seran els que cadascú o cada secció es vulgui marcar i es faran de la forma i manera que es vulgui, des del fet més quotidià fins arribar, si es vol i es pot, a la intensitat i l'exemplaritat del cas d'en Josep: "L'aigua és el nostre tresor! Va ser com una sentència que, de tan clara i evident, no em va deixar indiferent. M'ho va dir i ho continua dient Regina Mbithi, una jove de Kènia que viu a Catalunya des de fa més de 10 anys i que vaig conèixer a través de la Fundació Ajudant a Ajudar".

El Josep no s'ho va pensar: "La Regina és la representant de l'Associació de Dones de Kithunthi, un poble d'uns 3.200 habitants dins el districte de Kangundo, a uns 60 km a l'oest de la ciutat de Nairobi. Allí, el 98% de les famílies de Kithunthi

viu del camp i la seva alimentació prové bàsicament dels seus conreus. Aquesta associació ha decidit tirar endavant la construcció d'un pou d'aigua potable. I jo m'he decidit a donar-los un cop de mà". Dit i fet. Voluntat i PAS!

Fundació Ajudant a Ajudar

C. Provença, 253, àtic 2a
08008 Barcelona
mail@helpingtohelp.org

La Fundació Ajudant a Ajudar es va crear el 20 de febrer de 2001, amb la voluntat de fer de pont entre persones i/o empreses amb capacitat d'ajudar i col·lectius necessitats d'ajuda: persones i famílies en situació vulnerable i risc d'exclusió social, projectes de desenvolupament a l'Àfrica, Amèrica Llatina i Àsia.

Ajudant a Ajudar capta recursos econòmics i humans per posar-los a disposició d'aquests col·lectius i projectes; així com fomentar la sensibilitat social sobre la solidaritat.

Data:

15 de novembre de 2013

Lloc:

Castelló de la Plana

Secció:

Pàdel Castelló

Activitat:

Contributiva

Pales per la solidaritat

PÀDEL CASTELLÓ VA JUGAR PER A CÀRITAS DIOCESANA DE SOGORB-CASTELLÓ, PER A LA FUNDACIÓ LIDIA VERGARA RUBIO I PER A LA FUNDACIÓ RETT

PAS Anuari 2014

Els companys de la secció Pàdel Castelló, amb el seu delegat, Antonio Duque, al capdavant, van decidir augmentar la quota d'inscripció en el Torneig Social Express que van organitzar el mes de novembre de 2013, per fer una donació a benefici de Càritas Sogorb-Castelló, amb l'objectiu final de procurar aliments a un economat de l'entitat benèfica.

Van ser 27 els inscrits en el torneig de la secció castellenca i el lliurament

dels 200 euros recaptats es va dur a terme al mateix economat de Càritas. Va ser un moment emotiu que, en paraules del mateix delegat, "els qui hi vam ser vam tenir l'oportunitat de poder viure, en primera persona, l'estat d'ànim de la gent que omplia el local, persones amb la mirada trista i el cap baix".

Tant era així que, en acabar l'acte, el delegat de la secció Pàdel Castelló, va enviar una carta a tots els companys que havien col·laborat en la donació, en què els deia, textualment: "Ja hem fet la nostra modesta aportació, on més falta feia".

Dues donacions més

La secció castellenca va convocar dues vegades més els seus components per participar en sengles torneigs socials de format ràpid i aportar una part de la recaptació a entitats socials.

Així, el 15 de març de 2014 la donació de la quantitat recaptada va ser a benefici de l'Associació Lidia Vergara Rubio i, posteriorment, el 15 de juny, els esforços dels nostres padelers es van fer contra una malaltia neurològica, a benefici de l'Associació Rett.

Pàdel Castelló no ha fet un PAS endavant, sinó que n'ha fet tres. 🎾

Càritas Diocesana Segorbe-Castelló

C. Germanías, 4 - Castelló
Plaça Obispo Ahedo, 2 Segorbe
acsocial@caritas-sc.org

Càritas és l'organització de l'Església catòlica d'àmbit internacional dedicada a activitats benèfiques per combatre la pobresa de les persones. La seva xarxa a l'Estat espanyol està constituïda per més de 5.000 centres parroquials, 68 diocesanes i les corresponents Càritas autonòmiques. A escala internacional, Càritas opera en 200 països. 🎾

Asociación Lidia Vergara Rubio

C. Illes Balears, 41, 5è
12530 Borriana
asociacionlidiavergara@gmail.com

Aquesta associació va ser creada pels pares de Lidia Vergara i té com a objectiu principal donar suport a les famílies amb algun fill amb discapacitats, per sol·licitar ajuts, subvencions i assessorament. També organitza teràpies gratuïtes pels pares de nens amb capacitats distintes impartides per professionals especialitzats. 🎾

Associació Rett Castelló

C. Bernat Artola, 23, 2P
12004 Castelló de la Plana
asociacionrettcsl3@gmail.com

L'Associació Rett Castelló treballa per combatre aquesta síndrome que provoca greus discapacitats a tots els nivells i que afecta aproximadament a una nena de cada 10.000. Pren el nom del doctor austríac Andreas Rett, que fou el primer a descriure la malaltia, l'any 1966. L'Associació Rett Castelló recapta fons per a la investigació, presta ajut i assessorament als malalts i les seves famílies, etc. 🎾

Data:

27-29 de novembre de
2013

Lloc:

Centre de Convencions
Internacional
Barcelona

Activitat:

Formativa

L'Associació participa en el IV Congrés del Tercer Sector

VA INSTAL·LAR UN ESTAND PER DONAR A CONÈIXER EL PLA D'ACCIÓ SOCIAL I ESTABLIR CONTACTES AMB LES ENTITATS SOCIALS

PAS
Anuari 2014

L'Associació del Personal va ser convidada a participar en el IV Congrés del Tercer Sector Social que es va celebrar els dies 27, 28 i 29 de novembre al Centre de Convencions Internacional de Barcelona. L'Associació va disposar d'un estand que va aprofitar per relacionar-se amb les altres entitats i associacions presents i donar a conèixer el contingut del Pla d'Acció Social entre els congressistes.

Avançar en igualtat i drets socials, aquest va ser l'eix principal de continguts del IV Congrés del Tercer Sector, juntament amb altres temes d'interès general per a les entitats socials en els àmbits de la intervenció social i de la millora de la gestió. El programa va incloure conferències, col·loquis i debats i altres espais de treball, de relació, d'intercanvi d'experiències i de reflexió conjunta entre les entitats participants, entre les quals i a banda de les catalanes, n'hi havia

de la resta de l'Estat espanyol i també d'Europa.

L'organització del congrés va estar a càrrec de la Taula del Tercer Sector, una organització que agrupa el conjunt de les entitats socials de Catalunya, formada per 32 federacions i diverses organitzacions diferents, que en conjunt aglutinen a gairebé 4.000 entitats socials no lucratives. Es tracta de col·lectius que actuen en l'àmbit dels drets socials i l'atenció a les persones: associacions, fundacions, cooperatives d'iniciativa social i empreses d'inserció.

Assistència a col·loquis

L'Associació del Personal de "la Caixa" va ser convidada, també, a participar en alguns dels col·loquis que es van celebrar durant el congrés.

En concret, la nostra veu es va deixar sentir en les sessions amb els encapçalaments següents: *Com podem contribuir a fer una ciutadania més compromesa?*, *El repte d'enfortir les nostres capacitats financeres* (en aquest col·loqui es va parlar del projecte Finan 3 de la

Taula del Tercer Sector, en la confecció del qual hi col·labora l'Associació) i *El repte de mesurar l'impacte social de la nostra activitat*. En resum, una experiència molt profitosa.

Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

C. Rocafort, 242 bis, 2n
08029 Barcelona
taula@tercersector.cat

La Taula del Tercer Sector va néixer l'any 2003 per iniciativa de les seves organitzacions membres, que són les principals federacions d'entitats del sector que atenen els col·lectius més diversos: infància i família, joves, persones immigrades, gent gran, discapacitats, etc.

L'objectiu és donar visibilitat a les actuacions del conjunt del que es coneix com el tercer sector social en la defensa de les persones més vulnerables i en la defensa un model de societat amb més igualtat i més justícia social.

Data:

27 de desembre de 2013

Lloc:Parc de Collserola
(Barcelona)**Secció:**

BTT Barcelona

Activitat:

Compartida

Va ser el millor regal de Nadal

ELS COMPONENTS DE LA SECCIÓ BTT BARCELONA VAN ORGANITZAR UNA SORTIDA AMB ELS NENS DE LA FUNDACIÓ COMTAL

Xavier/Jaume/Víctor/Santi
Anuari 2014

Havíem quedat a dos quarts d'onze del 27 de desembre. Matí assolellat de la primavera d'hivern, a l'entrada de la Soci. Al cap de cinc minuts va arribar la colla de nanos i els monitors amb qui vam compartir una jornada d'activitats. Cares d'expectació.

En Jaume, en Xavier, en Santi i en Víctor, en nom de la secció BTT Barcelona, els vam rebre amb la mala notícia que no havíem pogut aconseguir les bicicletes de muntanya. A tots ens va saber greu, però vam proposar de fer la passejada a peu i, després, fer una bona banyada a la piscina coberta per agafar gana i dinar plegats.

Les cares se'ls il·luminaren de nou. Vam fer el tràmit d'accés a les instal·lacions, cadascú amb la seva targeta, i vam deixar les coses per poder enfilat cap a la Carretera de les Aigües més lleugers. Aviat ja érem com una família més de barcelonins que puguen cap al parc de Collserola a fruit d'un matí esplèndid.

Al cap d'una estona de caminar, un primer temps per anar-nos posant nom, de lluny vam sentir un esvalot de lladrucs. "És la Protectora d'Ani-

mals", va dir en Xavier. I, en apropar-nos al concert caní, l'Andrea, que havia copsat de seguida la desesperació d'aquells animalons abandonats, afirmava que en volia un, tot dirigint-se resolta cap a la porta de la institució. Tercerejà, oportunament, en Santi: "No cal que te l'emportis. Si vols, pots venir a cuidar-lo". Ella es va aturar de cop. "És clar", va dir en Joan, l'altre monitor, "se n'ocupen un grup de voluntaris". I, aleshores, ella, que sap molt bé què vol dir això, va canviar de tema en el moment que, a mig revolt del camí, s'obria la perspectiva magnífica de la ciutat de Barcelona als nostres peus.

Vam pujar per un senderol fins a l'alçada de la carretera. La vista de la ciutat era esplèndida, envoltada de la mar com un collaret de llum. "On és, el nostre barri?", demanava en Pedro. El vam buscar entremig de tants edificis. La Lourdes, la monitora, el va assenyalar. Tocava explicar que aquesta carretera és un camí d'aigua que fa una bona colla d'anys es va fer per abastir una ciutat que no parava de créixer, un cop enrunades les velles muralles. Igual que fa mil anys el comte Mir va fer el Rec Comtal, va dir en Víctor. Això sí que ho sabien

perquè aquests noms corresponen a carrers del seu barri.

Vam sobrevolar la ciutat, com els avions que no paren, fistonejant per la Carretera de les Aigües, fins a la vora d'una font on vam seure i vam compartir l'entrepà d'esmorzar que, previsors, ells mateixos s'havien preparat abans de sortir de casa, un pis compartit per vuit nois i noies que, per diverses circumstàncies, no poden viure amb els seus pares.

Fundació Comtal

C. Forn de la Fonda, 5, baixos
08003 Barcelona
comtal@comtal.org

Puc aprendre i ser bon estudiant. Puc ser competent i trobar feina. Puc ser estimat i feliç. Tenir una oportunitat i canviar la meua vida. Si tu vols, jo puc! La Fundació Comtal és una organització no lucrativa que treballa, des de l'any 1994, al barri del Casc Antic de Barcelona, perquè els infants, adolescents i joves en situació de risc social tinguin oportunitats de futur. La Fundació Comtal fa 20 anys que eduquen per transformar vides.

Restaurats, vam prosseguir la marxa, completar la volta i retornar a la Soci per fer un capbussó a la piscina. Després, vam dinar plegats i vam riure de petites coses sense importància aparent, mentre seguíem teixint llaços d'afecte, amb els fils de l'humor d'en Jaume:

“què fan, quan estornuden, els tomàquets?... *Quètxup!*”. I, Així vam passar a les postres, reforçades amb neules i torrons.

En acabat de dinar, vam baixar a la sala de jocs i tots, monitors, nanos i nosaltres ens vam posar a jugar al futbolí i ping-pong (o tennis taula).

I d'aquesta manera, sense adonar-nos-en, se'ns va fer l'hora de marxar. Abans però, es van tornar a banyar a la piscina.

En el moment del comiat, que era un arreveure, els nois ens van fer un petó. Així, sense més cerimònia. Va ser com el PAS d'un àngel.

Data:

14 de desembre de 2013

Lloc:Local Social de l'Associació
(Barcelona)**Secció:**Música Moderna
Barcelona**Activitat:**

Contributiva

La Soci amb La Marató de TV3

LA FESTA DE NADAL AL LOCAL SOCIAL ES VA ACABAR AMB UN CONCERT DE MÚSICA MODERNA PER RECAPTAR FONS PER A LA MARATÓ SOLIDÀRIA DE LA TELEVISIÓ CATALANA

PAS
Anuari 2014

Ja era negra nit quan sonaven els últims acords de la cançó amb la qual es va posar punt final al macroconcert, de més de sis hores, que els sis grups de pop i de rock de la secció Música Moderna Barcelona van oferir a una concurrència que, des de mig matí havia estat participant de la Festa del Nadal a la Soci, que va tenir lloc el 14 de desembre a la seu social de la nostra entitat. Va ser una jornada llarga, intensa, agradable, entranyanable i solidària. Molt solidària. Es van preparar activitats culturals i de lleure per a grans i petits.

La recaptació en concepte de venda d'entrades per al concert i altres activitats es va donar a la causa de La Marató Solidària de TV3, dedicada a la investigació de les malalties neurodegeneratives. Precisament, la traca final va ser el MegaConcert Solidari de Música Moderna, que va omplir el local social de música rock i pop davant una concurrència que va superar de llarg les dues-centes persones i que es va mostrar animada i agraïda.

Van ser sis hores de concert solidari de la mà de sis dels nostres grups: Casiana Torres, La Banda de Gràcia, The Jurassic Sweet Band, Squalos, Rockustic i Via Rock. Bona música, bon ambient i una recaptació de 948 euros per a una bona causa.

La Marató de TV3

Donatius: Per Internet, a través del portal de donatius de "la Caixa"
Presencialment, a través dels caixers automàtics de "la Caixa", al compte número ES42 2100 0555 31 0201001500

La Marató de TV3 és un projecte solidari impulsat per Televisió de Catalunya i la Fundació La Marató de TV3, pioner a l'Estat espanyol, que recapta diners per a la investigació científica de malalties incurables i sensibilitzar la població. El programa té una durada de 15 hores i cada any recapta una mitjana de 7 milions d'euros, a més de generar una gran mobilització ciutadana arreu del país per organitzar actes paral·lels per recaptar fons.

Data:
13 de gener de 2014

Lloc:
Barcelona

Secció:
Gastronomia Barcelona

Activitat:
Formativa

El saber gastronòmic com a eina per a la reinserció social

GASTRONOMIA BARCELONA VA COL·LABORAR EN UN CURS DE CUINA PER A PRESOS I VA PREPARAR UN BERENAR SOLIDARI AL BARRI DE LA MINA DE BARCELONA

PAS
Anuari 2014

En el marc dels acords signats amb la Fundació Formació i Treball, la secció Gastronomia Barcelona va participar en el curs de cuina, que va tenir llocs els dies 13 i 15 de gener de 2014, que aquesta entitat solidària imparteix a alumnes que es troben en règim penitenciari. L'objectiu d'aquest curs és facilitar una eina que pugui contribuir a la reinserció social dels presos a partir de l'aprenentatge d'un ofici.

Grups reduïts

Els membres de la secció van treballar amb grups reduïts de 4 o 5 alumnes, "als quals vam poder oferir una atenció molt personalitzada", explicava el delegat de la secció, Jaume Cunillera. Primer de tot, els nostres formadors van elaborar un receptari

amb uns quants plats i receptes que els alumnes havien treballat durant el curs.

A continuació, es van establir els passos a seguir per elaborar els plats i es van triar les fotos més adients per il·lustrar-los.

Finalment, es van cuinar les receptes, segons el que havien après al llarg del curs.

Resultat positiu

El resultat va ser molt positiu, "ja que es va apreciar una evolució prou satisfactòria per part dels alumnes, que van demostrar la seves ganes d'aprendre".

El balanç que en feia el delegat és que els nois "no solament havien après a cuinar, sinó també a escriure les receptes".

Així, com a colofó del curs, el 27 de gener, a migdia, va tenir lloc l'acte de lliurament del llibret que recollia

totes les receptes dels plats elaborats a la biblioteca del barri de la Mina de Barcelona.

Per engalanar l'acte com calia, es va preparar una celebració entre alumnes i formadors. Assaborir el Pla d'Acció Social.

Fundació Formació i Treball

C. Cristòbal de Moura, 126-128
08019 Barcelona
fit@formacioitreball.org

La missió d'aquesta entitat amb més de vint anys de trajectòria és, com el seu nom indica, la formació i inserció laboral de persones amb dificultats especials de tipus personal i sociolaboral per incorporar-se al mercat de treball.

Data:
Febrer de 2014

Lloc:
Local Social

Activitat:
Acollida

Conveni amb la Federació Catalana d'Esports de Persones amb Discapacitats

L'EQUIP DE RUGBI EN CADIRA DE RODES QUE ENTRENA AL PAVELLÓ POLIESPORTIU DEL LOCAL SOCIAL ES VA PROCLAMAR CAMPIÓ D'ESPANYA

PAS
Anuari 2014

En el marc de col·laboració amb entitats socials que dediquen els esforços a facilitar les coses i procurar una més gran qualitat de vida a col·lectius que necessiten suport i solidaritat, l'Associació del Personal de "la Caixa" va signar un acord de col·laboració amb la Federació Catalana d'Esports de Persones amb Discapacitat (FCEDF), perquè el seu equip de quad rugby (rugbi en cadira de rodes) es pogués entrenar al pavelló poliesportiu cobert del local social de l'Associació.

Durant una temporada, la Soci va deixar un dia a la setmana la seva instal·lació a l'equip de rugbi i als seus preparadors.

Un dels aspectes que els responsables de la FCEDF va valorar més de les nostres instal·lacions és el fet que

estan adaptades adequadament per facilitar la mobilitat de les persones amb alguna discapacitat física.

Molta satisfacció

Per a l'Associació del Personal de la Caixa va ser un motiu de molta satisfacció i orgull poder cedir les instal·lacions al primer equip de quad rugby que es forma a Catalunya, i ens vam alegrar quan, el 25 de maig, l'equip es va proclamar campió en el I Campionat d'Espanya de seleccions autonòmiques de rugbi en cadira de rodes que es va disputar a Cervera.

L'equip de l'FCEDF es va enfrontar a Los Toros-SAD de la Fundació del Lesionat Medul·lar d'Aspym Madrid, en un encontre que va ser molt emocionant. Catalunya i Madrid són, de moment, les dues úniques comunitats amb representació en aquest esport. 🏉

Federació Catalana d'Esports de Persones amb Discapacitat

C. Francesc Tàrrega, 48
08027 Barcelona
info@esportadaptat.cat

La Federació Catalana d'Esports de Persones amb Discapacitat Física (FCEDF) és una entitat d'interès cívic i social que va ser creada l'any 1969, com a resposta a la necessitat d'un grup de persones per tal de poder practicar l'esport adaptat a llurs discapacitats, de forma organitzada.

L'objectiu prioritari de l'FCEDF és desenvolupar projectes i estratègies per treballar la normalització de les persones amb discapacitats físiques mitjançant l'esport. L'FCEDF organitza les competicions de 18 esports adaptats: atletisme, esquí, hoquei en cadira de rodes, natació, petanca, halterofília, tennis taula... 🏉

Data:

7 de març de 2014

Lloc:

Alacant

Secció:

Futbol Sala Alacant

Activitat:

Compartida

Golejada en clau de PAS

FUTBOL SALA ALACANT VA JUGAR UN PARTIT AMISTÓS AMB ELS INTERNS DE L'HOSPITAL PSIQUIÀTRIC PENITENCIARI FONTCALENT

PAS
Anuari 2014

Esport, associacionisme i acció social. Els companys de la secció Futbol Sala Alacant van jugar un partit que, segurament, no oblidaran mai. En el context del Pla d'Acció Social al qual està inscrita la secció alacantina, els nostres jugadors van mesurar el seu nivell futbolístic enfrontant-se a un equip format per presos interns en l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari Fontcalet d'Alacant.

“Només puc dir que l'experiència va ser un èxit absolut i en tots els sentits”, va manifestar el delegat de la secció. “Després del partit, entre nosaltres comentàvem que havia estat un experiència molt interessant i enriquidora, francament”, va afegir Nacho del Barrio.

El 7 de març, deu interns del centre penitenciari, acompanyats d'un monitor, un terapeuta i dos alumnes en pràctiques de la facultat de criminologia es van enfrontar al nostre equip. “El partit va transcórrer amb total normalitat i amb una esportivitat exquisida”, va voler deixar clar en Nacho, d'entrada. I és que, tal com també

va explicar el monitor dels reclusos, l'Emilio, “tot i que la majoria d'aquests interns estan complint condemnes llargues, per delictes en alguns casos molt greus, el partit va ser molt més net que alguns partidets que, de vegades, juguem amb els amics”.

I això que, des del punt de vista esportiu, ningú no va regalar res a ningú. El partit va ser molt disputat, va tenir molts gols i, finalment, els interns van superar els nostres jugadors per un ajustat marcador de 9 a 8. Com es pot apreciar, doncs, la cosa va ser prou renyida.

Tot un detall

L'agraïment que els interns sentien –i que van expressar de manera efusiva– envers la secció Futbol Sala Alacant i l'Associació del Personal de “la Caixa” no solament va ser per haver volgut jugar el partit amb ells, sinó també perquè la Soci acabava d'obsequiar-los amb un joc sencer de samarretes.

Un obsequi, d'alta banda, realment oportú, perquè resultava que feia ja uns mesos, aquests interns havien demanat al president de l'Elx Club de Futbol, que actualment milita en

la Lliga BBVA, que els facilités samarretes del seu club per poder jugar els partits que, com el que van jugar contra el nostre equip, de tant en tant, poden disputar a l'exterior del centre penitenciari. El president il·licità s'hi va comprometre, però tal dia farà un any... com diu la dita... “En canvi vosaltres, sense saber ni qui érem i sense que us les haguéssim demanat, us presenteu aquí amb les samarretes per a tots nosaltres: sou collonuts!”, es van haver de sentir a dir els nostres de part d'aquest grup de reclusos.

Hospital Psiquiàtric Penitenciari Fontcalet

Polígon Pla de la Vallonga s/n
03113 Alacant
director.alicantep@dgjp.mir.es

Actualment, l'Estat espanyol només disposa de dos centres psiquiàtrics penitenciaris per a tot el territori: un és a Sevilla i l'altre és l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari Fontcalet a Alacant. Es calcula que el 12% de la població reclusa necessita de tractament psicològic.

Val a dir que, com a mostra del bon ambient generat, després del partit els interns i els components de Futbol Sala Alacant van berenar plegats, a les mateixes instal·lacions

on havien jugat. I, aquesta vegada, els elogis van ser per la qualitat de les menges: “Ostres! Això no ens ho donen al psiquiàtric, aprofitem per endrapar tot el que puguem i així ens

saltem el sopar”, comentaven mig en broma, mig seriosament.

Futbol Sala Alacant va perdre per un gol, però, en criteris del PAS és evident que va guanyar... per golejada!

Data:

8 de març de 2014

Lloc:

Castelló d'Empúries

Secció:

Golf Girona

Activitat:

Contributiva

Golf Girona col·labora amb Càritas Girona

LA SECCIÓ GIRONINA VA RECAPTAR ELS FONS PER A AQUESTA ENTITAT EN LA DISPUTA DEL SEU XVI CAMPIONAT SOCIAL DE PITCH & PUTT

PAS
Anuari 2014

Tal com explica el delegat de la secció Golf Girona, Baltasar Julià: “des del moment que se'ns va convidar a adherir la nostra secció al PAS, els companys vam pensar de quina manera hi podríem col·laborar”.

Així, van sorgir diverses idees entre els companys, fins que es va decidir d'encetar la col·laboració solidària dedicant la celebració del XVI Campionat Social de Pitch & Putt, que es va disputar el 8 de març al club de Castelló d'Empúries a l'entitat Càritas Girona. “Es dóna la circumstància que alguns companys de la secció mantenen una vinculació molt estreta amb aquesta entitat”, va explicar el delegat gironí. Els associats Josep Llussa i Lluís Llinàs són el president de Càritas de la Garrotxa i el tesorero de Càritas de Girona, respectivament.

Amb les aportacions voluntàries dels més de trenta components de Golf Girona que van participar en el torneig, es va recollir un total de 620 euros. Cal dir que, tant en la disputa del torneig social com després en l'acte de lliurament dels diners a Càritas Girona, es va comentar molt “la importància que tenim, com a membres de l'Associació del Personal de “la Caixa”, d'estar sempre oberts a les necessitats de la societat, amb l'ànim de poder-hi col·laborar”, va dir Baltasar Julià. El delegat recollia la impressió dels companys de la secció gironina, d'haver pogut aportar, també, el seu granet de sorra en uns moments de crisi i de moltes privacions.

“Ens sentim orgullosos de pertànyer a un col·lectiu com el nostre, en el qual, juntament amb el plaer de poder gaudir de l'esport que ens agrada practicar, hem trobat un motiu afegit com és el PAS que ens enforteix

com a col·lectiu i ens permet ser més solidaris”, conclouia el delegat gironí tot posant el colofó a la primera acció de Golf Girona amb el PAS.

Càritas Diocesana de Girona

C. Pujada de la Mercè, 8
17004 Girona
caritas@caritasgirona.cat

El 1955 s'inicien les activitats de Càritas a Girona, impulsades per un conjunt de persones decidides a donar resposta a unes necessitats peremptòries. Es va actuar per paliar les necessitats bàsiques de menjar, salut, habitatge, vestit... L'entitat va rebre una forta embranzida el 1957 amb l'Ajuda Social Americana que distribuïa l'ajuda que els catòlics americans feien al poble espanyol.

Data:
16 de març de 2014

Lloc:
Madrid

Secció:
Triatló i Curses Populars
Madrid

Activitat:
Contributiva

Es tracta de no deixar de córrer mai a favor de l'esperança

TRIATLÓ I CURSES POPULARS MADRID VA PARTICIPAR EN LA V CURSA SOLIDÀRIA PER LES MALALTIES POC FREQUENTS

PAS
Anuari 2014

Com a punt final de la Campanya pel Dia Mundial de les Malalties Rares, el 16 de març de 2014 va tenir lloc a la Casa de Campo de Madrid la V Cursa Solidària per l'Esperança de les persones amb patologies poc freqüents, que va comptar amb la participació de companys de la secció Triatló i Curses Populars Madrid, com Alfredo Rey i Alejandra Moyano, amb les parelles i fills respectius.

Altres companys de la secció van fer aportacions a la Fila 0 (Dorsal Solidari) a favor de la Federación Española de Enfermedades Raras.

3.000 participants

Amb més de 3.000 participants i sota el lema *Tu corres, els nostres drets avancen*, aquesta cursa solidària "té l'objectiu de combinar salut, esport,

diversió i solidaritat amb els tres milions de persones que pateixen malalties poc freqüents a l'Estat espanyol", explica el delegat de la secció madrilenya, Mario Ruiz.

La cursa completa és un trajecte de 5 km en la categoria d'adults i de 700 metres per als menors de 14 anys i ha esdevingut l'acte de mobilització i sensibilització més multitudinari a favor del Dia Mundial (28 de febrer) de les Malalties poc Freqüents a l'Estat espanyol.

Flama de l'Esperança

Cal dir que, en aquesta cinquena edició disputada, la cursa va significar també el punt final de la Ruta de la Flama de l'Esperança, que es va encendre per primera vegada en l'edició de 2013 i que simbolitza els valors de la força, el coratge i la superació de les persones afectades per aquest tipus de malalties i les seves famílies.

Federación Española de Enfermedades Raras

C. Pamplona, 32
28039 Madrid
solidaridad@enfermedades-raras.org

Més de tres milions de famílies a Espanya tenen algun dels membres afectats d'una malaltia poc freqüent, amb el que això suposa d'impacte emocional i d'incertesa per no saber què fer. Amb delegacions a Madrid, Andalusia, Catalunya, Comunitat Valenciana, Múrcia i Euskadi, la FEDER ajuda aquestes famílies a recuperar l'esperança, treballant a través de projectes i serveis per millorar la seva qualitat de vida, a curt i mig termini. La Federación Española de Enfermedades Raras treballa per un entorn en què les persones que pateixen una malaltia poc freqüent disposin de les mateixes oportunitats en la seva vida que la resta de la societat, sense que importi la raresa de la seva malaltia.

Data:

19 de març de 2014

Lloc:

Barcelona

Secció:

Informàtica Barcelona

Activitat:

Formativa

Una finestra oberta al món, però evitant els perills

L'ASSOCIACIÓ I SARQUAVITAE VAN POSAR EN MARXA UN PROJECTE D'ASSESSORAMENT PER A L'ÚS SEGUR I EFICIENT D'INTERNET I LES XARXES SOCIALS

PAS
Anuari 2014

En virtut de l'acord que l'Associació del Personal de la Caixa va signar amb l'entitat col·laboradora SARquavitae, la Soci va participar activament en el desenvolupament d'un projecte per assessorar la gent gran en l'ús correcte d'Internet.

A grans trets, el principal objectiu dels tallers proposats, que van ser impartits també per formadors de l'Associació, se centra en les precaucions que s'han de tenir presents quan es navega per Internet.

Evitar malentesos

I és que la xarxa, de la mateixa manera que ens ofereix la possibilitat de connectar-nos amb el món, també conté alguns paranys que cal evitar.

Es tracta de molts malentesos que poden acabar convertint-se en perju-

dicis, derivats de l'ús dels serveis i possibilitats que permet la xarxa, en un ampli ventall que pot anar des de cobraments inesperats o irregulars, fins a casos de frauds o estafes que, un cop consumats, poden ser difícils de provar.

La primera d'aquestes sessions va organitzar-la la secció Informàtica Barcelona i va tenir lloc a les instal·lacions de la residència SARquavitae Claret de Barcelona.

Per a un ús segur

La jornada volia apropar l'ús de les noves tecnologies a persones d'edat avançada ja fossin residents, familiars o veïns del mateix districte de la residència, amb l'objectiu d'estimular les seves habilitats psicològiques i de propiciar la relació entre persones d'un mateix entorn.

La sessió va tenir lloc el 19 de març de 2014, i va tenir una molt bona resposta de convocatòria.

L'Associació ha signat convenis de col·laboració amb entitats socials

SARquavitae

(Entitat privada, col·laboradora de l'Associació)

Es tracta d'una entitat amb més de vint anys d'experiència en la gestió integral de centres i serveis sanitaris i socials d'atenció a les persones grans d'àmbit estatal.

SARquavitae (www.sarquavitae.es) atén més de 200.000 persones cada any, disposa de 50 centres residencials, 14 d'atenció a la discapacitat, 57 de dia i 3 complexos d'habitatges amb serveis, amb un total de 10.664 places. Amb la Soci es duren a terme projectes socials conjunts.

Data:

11 d'abril de 2014

Lloc:

Catalunya

Activitat:

Formativa

Som un dels motors del Programa EFEC

ELS FORMADORS DE L'ASSOCIACIÓ EXPLIQUEN, ALS ALUMNES DE QUART D'ESO, ELS CONCEPTES I INSTRUMENTS BÀSICS DE L'ECONOMIA PERSONAL I DOMÈSTICA

PAS
Anuari 2014

El Programa d'Educació Financera a les Escoles de Catalunya (EFEC), facilita que els seus voluntaris, tots ells professionals de l'economia financera, tinguin ocasió d'explicar, als alumnes d'últim curs de secundària, els conceptes i els instruments financers bàsics que poden afectar en positiu o en negatiu l'àmbit personal o familiar de les persones. En el curs 2012-13, la seva segona edició, l'Associació del Personal de "la Caixa" va ser un motor important de captació de personal en l'àmbit de CaixaBank. Una vegada més la nostra crida va tenir èxit incontestable! De resposta i de resultats.

A més de la bona disposició dels centres, una bona part de l'èxit del programa està en el fet que els tallers siguin impartits per voluntaris professionals (en exercici o jubilats) d'entitats financeres. I s'ha de dir que els professionals de la Soci van respondre a la convocatòria com no podia ser altrament.

Així, dels 202 voluntaris, professionals o exprofessionals de diverses entitats financeres, que es van presentar per participar en el projecte, un nombre de 101, és a dir, el 50% del total, eren companys de l'Associació del Personal de "la Caixa". Aquesta presència tan notable i que omple d'orgull la Soci, es va repetir i incrementar en el curs 2013-14, en el qual dels 382 voluntaris que van participar en el projecte, 128 eren dels nostres.

Cultura financera

Segons Josep Isern, un d'aquests companys voluntaris, "fer de formador en els dos cursos, el de 2012-13 i el de 2013-14, ha estat una experiència excepcional".

En Josep considera que el programa "és una bona oportunitat de tornar a introduir i explicar els valors i les oportunitats de l'estalvi, del saber gastar en funció del que cobrem i d'endeutar-se amb seny...". En aquest sentit, el programa EFEC, aconseguix, segons el nostre formador, "d'una manera senzilla i fins i tot

quotidiana, però duta a terme per bons professionals del sector financer, ser una bona eina formativa en cultura financera".

Tenir els coneixements i posar-los al servei de la societat, això és el PAS.

Programa EFEC Educació Financera a les Escoles de Catalunya

El Programa d'Educació Financera a les Escoles de Catalunya (EFEC) s'imparteix des de 2012 amb la voluntat d'oferir a les escoles públiques, concertades i privades de Catalunya, la possibilitat d'impartir educació financera bàsica als seus alumnes.

Aquest projecte d'alfabetització i educació financera s'emmarca en les recomanacions d'organismes internacionals (OCDE, Unió Europea), per dotar la ciutadania de millors coneixements per gestionar i augmentar els estalvis i evitar episodis de sobreendeutament o d'exclusió financera.

Data:
5 d'abril de 2014

Lloc:
Astúries

Secció:
Esquí Astúries

Activitat:
Compartida

Compartir un dia a la neu amb uns amics molt especials

ESQUÍ ASTÚRIES VA ORGANITZAR UNA ESQUIADA AMB COMPONENTS DE L'ASSOCIACIÓ SPECIAL OLYMPICS DE LA SEVA COMUNITAT

PAS
Anuari 2014

Abans de clausurar la temporada de neu 2013-14, la secció Esquí Astúries va incloure entre les seves activitats una última sortida, molt especial.

No va ser, però, una sortida més, ni una esquiada per millorar la tècnica o aprofitar el bon estat de la neu, ni tan sols per seguir gaudint d'aquella sensació tan especial de lliscar amb els esquís tot mostrant les habilitats innates o adquirides a còpia de tècnica i cursets. Res d'això o, més ben dit, a més d'això i per damunt de qualsevol altra circumstància, la sortida que els companys asturians van dur a terme el 5 d'abril de 2014, va ser una diada molt especial.

La sortida es va pensar i es va dur a terme en el context del Pla d'Acció Social i amb la voluntat "de fer activitats solidàries per col·laborar amb entitats socials de nostra comunitat", explicava el delegat asturià, Daniel Álvarez. Així, un grup format per una quinzena de components de la secció asturiana i una altra quinzena de membres de l'Associació Special Olympics, acompanyats de quatre

monitors d'aquesta entitat, van compartir una inoblidable sortida amb raquetes de neu, en la qual van cobrir un trajecte que va començar a l'estació Fuentes de Invierno i es va acabar a l'estació de San Isidro.

Una jornada particular

S'ha de dir, que després de la travessia, al grup, encara li quedaven ganes i li sobraven forces per muntar un concurs de ninots de neu entre els membres de l'Associació Special Olympics. "Va ser una experiència molt gratificant, per a tots i per als nostres invitats en particular. Un d'ells, que és veí d'un petit poble de Luarca, ens deia que no tocava neu des de l'any 1968", afegia el delegat.

La jornada va acabar amb un dinar molt animat que va tenir lloc a l'Hotel Pico Agujas. "Sense cap mena de dubte, va ser una jornada molt intensa que vam tenir la sort de poder compartir amb uns amics molt olímpics i en una dimensió molt especial", reflexionava en Daniel, tot fent un joc de paraules.

"Juanín, ens has de prometre que l'any que ve repetirem!", era la insistent petició d'un dels nois dirigint-se

a un dels seus monitors, mentre tornaven a casa amb l'autocar. "Va ser un dels millors dies que hem passat a la neu", concloïa el delegat de la secció.

Associació Special Olympics

Passatge Montserrat Isern, 25-31
08908 L'Hospitalet de Llobregat
(seu central a Espanya)
info@specialolympics.es

Des de la seva fundació, el 1968, Special Olympics proporciona oportunitats d'integració a través de la pràctica de l'esport.

Actualment aquesta entitat aglutina més de 4,2 milions d'esportistes en un total de 170 països. Concretament, a l'Estat espanyol, Special Olympics s'hi va establir l'any 1991 i, actualment, hi ha seus de l'entitat instal·lades en 13 comunitats autònomes entre les quals Astúries.

La seu central de l'Associació Special Olympics a l'Estat espanyol està domiciliada a l'Hospitalet de Llobregat i té la direcció tècnica a Madrid.

Data:
17 d'abril de 2014

Lloc:
Barcelona

Secció:
BTT Barcelona

Activitat:
Compartida

Conèixer uns nous amics i donar una nova dimensió al que ens agrada

LA SECCIÓ BTT BARCELONA VA DUR A TERME UNA SEGONA SORTIDA EN BICICLETA AMB NOIS I NOIES DE LA FUNDACIÓ COMTAL

PAS
Anuari 2014

La secció de BTT Barcelona va tornar a dur a terme una segona activitat de col·laboració amb la Fundació Comtal.

Així, el 17 d'abril de 2014, el delegat de la secció, Jordi Marí, juntament amb altres companys com Lluís Lumbreras, Jordi Larriba, Santi Peña i Josep Duran -Antoni Safont no hi va poder assistir, però va cedir una bicicleta- van passar un dia que els costarà d'oblidar amb sis nois i noies, d'edats entre els 10 i 18 anys, i dos dels educadors de la Fundació Comtal.

També cal dir que les bicicletes i els cascs (que eren nous de trinca) que van fer servir els nois i noies de la Fundació Comtal van ser cedits per components de la secció BTT Barcelona. "Aquesta va ser la nostra manera de contribuir a una activitat que ens omple de goig a tots nosaltres", va dir un d'ells.

La jornada va començar amb una sortida en bicicleta de muntanya que va durar més de dues hores, en la qual els nois "van poder fer esport i es van divertir molt en un entorn que era completament nou per a ells", segons explica el delegat, Jordi Marí.

Després de la sortida, el grup va dinar al local social de l'Associació i, la tarda, la va passar banyant-se a la piscina.

Cares de satisfacció

Al final de la jornada, les cares de tots ells i les seves mostres d'agraïment, van significar, sens dubte, la millor recompensa "que podíem esperar d'una activitat que vam fer de molt bona gana i en la qual ens ho vam passar molt bé i, sobretot, vam fer que uns nois i unes noies que no tenen tantes oportunitats de gaudir dels bons moments de la vida com altres de la seva edat, passessin una bona estona", va concloure el delegat barceloní. 🚲

El PAS es caracteritza per la seva naturalitat: fer allò que ens agrada i compartir-ho amb els altres

Fundació Comtal

C. Forn de la Fonda, 5, baixos
08003 Barcelona
comtal@comtal.org

Puc aprendre i ser bon estudiant. Puc ser competent i trobar feina. Puc ser estimat i feliç. Tenir una oportunitat i canviar la meua vida. Si tu vols, jo puc!

La Fundació Comtal és una organització no lucrativa que treballa, des de l'any 1994, al barri del Casc Antic de Barcelona, perquè els infants, adolescents i joves en situació de risc social tinguin oportunitats de futur. La Fundació Comtal fa 20 anys que eduquen per transformar vides. 🚲

Data:

27 d'abril de 2014

Lloc:

Local Social (Barcelona)

Activitat:

Acollida

Mostra d'entitats del tercer sector

VA TENIR LLOC AL LOCAL SOCIAL DE L'ASSOCIACIÓ DEL PERSONAL DE "LA CAIXA", EN EL MARC DE LA IV JORNADA CULTURAL

PAS
Anuari 2014

El diumenge 27 d'abril, dins el marc de la IV Edició de la Jornada Cultural a la Soci, les instal·lacions socials de l'Associació van acollir una mostra d'entitats del tercer sector i empreses de gestió solidària. L'espai escollit per fer-hi la mostra va ser la terrassa de la primera planta de l'edifici del local social.

L'exposició va tenir un ressò destacat, ja que va comptar amb la presència de diverses entitats amb les quals ha col·laborat i col·labora l'Associació en el marc del Pla d'Acció Social. Van ser les següents:

Associació Terra i Cel, que atén joves i infants amb disminució psíquica i els seus familiars.

Fundació Formació i Treball, que treballa per afavorir la inserció laboral, potenciar els serveis oferts per l'empresa d'inserció, crear noves línies generadores d'ocupació i promoure el programa d'entrega social.

Gestió Solidària, que fa de pont entre les necessitats en àrees de gestió de les entitats del tercer sector i les ganes d'aportar coneixement per part de molts professionals, de manera altruista.

Fundació Ajudant a Ajudar, que fa de pont entre persones o empreses amb desig d'ajudar i col·lectius necessitats d'ajuda.

Fundació Creixent, una entitat privada sense ànim de lucre que treballa per oferir un espai per a la interrelació de les persones autòctones i les nouvingudes.

Associació de Nens amb Càncer (AFANOC), que té com a objectiu buscar solucions al conjunt de trastorns que envolten al càncer infantil.

Ergosum, que ofereix caixes regal d'activitats de lleure impulsades per la Cooperativa Encís, amb l'objectiu de potenciar un model d'oci basat en els valors i alhora contribuir al finançament de l'activitat de les entitats socials del territori.

Verdallar, l'objectiu de la qual és la inserció laboral de persones en risc

d'exclusió social, a través de la distribució i comercialització d'aliments ecològics.

La mostra d'entitats del tercer sector va ser valorada molt positivament per part dels representants de les entitats i també des de l'Associació, i va tenir una molt bona acollida entre els assistents.

El tercer sector

L'**economia social** o el **tercer sector** és un sector empresarial protagonitzat per la societat civil i concebut per servir l'interès general de les comunitats on s'ha desenvolupat: economia de l'altruisme i la cooperació social.

Els seus principis fonamentals es poden resumir en: la presa de decisions de forma participativa (heretada del model d'empresa cooperativa), el capital social com a complement capital financer i humà, amb l'objectiu de servir als associats o la societat en general per sobre de les finalitats de lucre, autonomia i societat civil.

Data:
27 d'abril de 2014

Lloc:
Local Social (Barcelona)

Secció:
Pintura Barcelona
La Teatral

Activitat:
Contributiva

L'exposició i venda solidària dels quadres dels nostres pintors

PINTURA BARCELONA VA VOLER COL·LABORAR AMB EL PAS EN UNA ACTIVITAT QUE ES VA FER A BENEFICI DE L'ASSOCIACIÓ TERRA I CEL

PAS
Anuari 2014

La primera edició de l'Exposició i Venda Solidària de Quadres, que va tenir lloc a les instal·lacions de l'Associació del Personal de la Caixa, es va celebrar el 27 d'abril en el marc de la IV Jornada Cultural a la Soci, que va aplegar un nombre significatiu d'associats i visitants.

Una jornada en què es van dur a terme diverses activitats relacionades amb el món de la cultura, totes elles organitzades per les diferents seccions culturals de l'Associació de la demarcació de Barcelona, la secció que agrupa els aficionats a les arts plàstiques, Pintura Barcelona, en col·laboració amb la secció La Teatral, va preparar una exposició d'algunes de les obres cedides pels seus components.

En total, van ser 24 quadres pintats pels artistes següents: Joan Ramon Feu, Manel Escudé Guardiet, Francesc Isern, Visi Cebrián i Rosa Montsant.

Exposició i venda

L'exposició es va muntar a la segona planta del local social i tota la recaptació obtinguda per la venda de les obres, que ascendir a la xifra de 220 euros, es va donar a l'Associació Terra i Cel.

Aquesta exposició va significar d'alguna manera la cirereta al pastís que suposa per a totes les persones que hi col·laboren, el muntatge d'una jornada com aquesta, que va exigir de l'esforç de totes les seccions que la van fer possible.

L'exposició de Pintura Barcelona va servir perquè més de dues-centes persones en gaudissin i que, en definitiva, va posar de manifest el dinamisme, la voluntat, la traça "i els efectes tan beneficiosos per a la salut mental i també física que té dedicar-se a una afició, o una passió, com l'art, la fotografia, el teatre, la música...", reflexionava el delegat de la secció Pintura Barcelona, el company Joan Ramon Feu.

L'afició a l'art al servei d'una bona causa. 🍷

Amb el PAS s'hi pot col·laborar individualment o en grup a través d'una secció de la Soci

Associació Terra i Cel

Carrer de la Font, 3
08360 Canet de Mar
terraicel@yahoo.es

L'Associació Terra i Cel de Canet de Mar va néixer l'any 1993 per la necessitat d'un grup de famílies de tenir un suport proper. És una entitat sense ànim de lucre destinada a donar suport a persones amb disminució (física i psíquica) i també als seus familiars. Ofereix els serveis següents d'educació en el lleure: esplai d'hivern, tots els dissabtes a la tarda; esplai d'estiu, tot el dia de dilluns a divendres; esplai de Nadal, tots els dies no festius, i colònies de cap de setmana. 🍷

Data:

1 de maig de 2014

Lloc:

Local Social (Barcelona)

Activitat:

Acollida

El nostre local social va ser la seu d'uns partits solidaris de futbol sala

L'ASSOCIACIÓ DEL PERSONAL VA CEDIR EL PAVELLÓ POLIESPORTIU PER A UN TORNEIG A BENEFICI DE L'ENTITAT BONA VOLUNTAT EN ACCIÓ

PAS
Anuari 2014

Com a resultat de l'acord entre les dues entitats, l'organització Bona Voluntat en Acció va celebrar un torneig de futbol sala solidari al pavelló poliesportiu de l'Associació, la recaptació, del qual en concepte d'inscripcions i donatius, es va destinar a aquesta entitat social. El torneig va tenir lloc l'1 de maig i va comptar amb una nodrida presència tant de participants com de públic.

En el marc de col·laboració que caracteritza el nostre Pla d'Acció Social i amb la intenció de cedir les nostres instal·lacions esportives a entitats socials que duguin a terme iniciatives de caire solidari i al servei de la societat, l'Associació del Personal va cedir la pista coberta del local social a aquesta oenagé amb més de 17 anys de trajectòria, que dedica els seus esforços a combatre la pobresa, la marginació i l'exclusió social per mitjà de programes

de suport assistencial integral, tot fomentant l'esperit de solidaritat i el voluntariat.

Molt agraïts

Bona Voluntat en Acció té la seu al barri del Poble-sec de Barcelona i la seva presidenta, Aurora Mahedero Pizarro, va agrair el gest de la Soci de cedir les instal·lacions, que dit sigui de passada van merèixer els elogis tant dels participants com dels assistents.

Ens ho va fer saber a través d'una carta d'agraïment en la qual es comprometia també a "fer arribar els diners recaptats en el torneig al col·lectiu de persones necessitades i en procés de reinserció social que la nostra entitat atén regularment". Així mateix, la presidenta s'acomia-dava amb el desig que "en el futur puguem continuar col·laborant plegats per treballar a favor d'aquesta causa".

La jornada va ser un èxit de participació, amb més de 80 jugadors

i més de 70 visitants. En l'aspecte econòmic, es van recaptar 2.400 euros que es van destinar a Bona Voluntat en Acció per ajudar les persones necessitades i en procés de reinserció social que l'entitat atén regularment.

Bona Voluntat en Acció

C. Roser, 99, baixos
08004 Barcelona
gestio@bonavoluntat.org

Bona Voluntat en Acció és una ONG que promou la inclusió social i laboral. Des de 1997, treballen al barri del Poble-sec impartint formació, promouent la inserció laboral i cobrint les necessitats bàsiques de les famílies més desfavorides del seu entorn. Va ser declarada com a entitat d'Utilitat Pública (setembre de 2010) i ha rebut la Medalla d'Honor de la ciutat de Barcelona (2009).

Data:

17 de maig de 2014

Lloc:

Local Social (Barcelona)

Activitat:

Acollida

El projecte *Un nen, un somriure* va omplir de goig el nostre local

LES NOSTRES INSTAL·LACIONS VAN SERVIR D'ESCENARI PER A LA PRESENTACIÓ DE LES ESTADES D'ESTIU PER A NENS RECUPERATS DE MALALTIES LLARGUES

PAS
Anuari 2014

El local social de la Soci va acollir la presentació del Projecte Solidari Menorca 2014: Un nen, un somriure. L'acte va tenir lloc el 17 de maig i va comptar amb una presència de més de tres-cents persones.

Gràcies a aquesta iniciativa, vint nens van poder gaudir, el mes de juliol, d'una acampada a l'illa de Menorca, on van estar en contacte amb la natura i van fer moltes activitats que els anaven preparant els organitzadors.

Un projecte preciós

El projecte Un nen, un somriure és una realitat, gràcies a la feina d'un ampli grup de persones i d'empreses, i compta amb el suport del Servei d'Oncologia i Hematologia Pediàtrica de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron i de la Fundació Hospital Vall d'Hebron Institut de Recerca.

L'acte va comptar amb la participació del Cap d'Oncologia Materno-Infantil de la Vall d'Hebron, Josep Sánchez de Toledo; del membre de l'equip de direcció de VHIR, Joan Comella; de la delegada de Salut de l'Ajuntament de Barcelona, Cristina Iniesta, i del president de l'Associació, Anton Gasol. La presentació va anar a càrrec d'Elisabeth Carnicer i David Segú i va incloure, a més, les actuacions dels còmics Guillem Riera, Fabio Canú i Franc Mercader. El moment més emotiu de tots, però, va ser quan els nens Míriam Quintián i Marc Sánchez van dirigir unes paraules a l'auditori.

Tot un honor

El simple fet de cedir les instal·lacions i tot el servei logístic per a aquest acte solidari, ja va suposar per a la Soci tot un honor. I és que no sempre es pot tenir l'oportunitat de col·laborar amb un projecte tan emotiu. I així ho van fer constar els nostres representants que hi van assistir. 📌

Fundació Hospital Vall d'Hebron Institut de Recerca Projecte Un nen, un somriure

Passatge Vall d'Hebron, 119-129
08035 Barcelona
institutrecerca@vhir.org

El Projecte Solidari *Un nen, un somriure* és l'organització d'uns campaments d'estiu que volen donar a uns nens, recentment recuperats de llargues malalties que no els han permès gaudir de vacances, l'oportunitat de sortir de la seva vida quotidiana i anar a Menorca durant una setmana.

El projecte compta amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i el Govern Balear, a més de la col·laboració de més de 40 entitats.

D'altra banda, l'Hospital Universitari Vall d'Hebron és el complex hospitalari més gran de Catalunya i un dels més grans de l'Estat espanyol, amb un equip de gairebé 7.000 professionals i més de 1.100 llits. 📌

Data:

31 de maig de 2014

Lloc:

L'Hospitalet de Llobregat

Secció

Coral Caelum

Activitat:

Contributiva

Afinar la veu en pro de l'exclusió social

LA CORAL CAELUM DE LA SOCI VA OFERIR UN CONCERT EN FAVOR DE L'ASSOCIACIÓ CÍVICA I SOCIAL CIUTATS SOLIDÀRIES

PAS
Anuari 2014

La secció Cant Coral Barcelona (Coral Caelum) va oferir un concert solidari a l'Auditori la Torrassa, de l'Hospitalet de Llobregat, en favor de l'Associació Cívica i Social Ciutats Solidàries.

El concert es va fer la tarda del 31 de maig i va tenir una molt bona acollida de públic. La nostra coral va cantar algunes de les peces més celebrades del seu repertori amb solvència, tacte, i sensibilitat.

En aquest cas, va comptar amb la col·laboració dels solistes Cristina Koch i Eloi Prat, i dels músics Frederic Oller al piano, Xavier Castillo al contrabaix i Jordi Herreros a la bateria, tots plegats sota la direcció d'Oscar Peñarroya.

El concert va ser un repàs de l'obra del compositor nord-americà George Gershwin, i la coral va interpretar peces tan conegudes com *Rhapsody In Blue*, *Strike Up The Band*, *An American In Paris*, *Clap Yo' Hands*, *I Got Rhythm*, *Summertime*, *It Ain't Necessarily So*, *I Got Plenty O' Nuttin'*, *My Man's Gone Now*, *Love Is*

Here To Stay, But Not For Me o *Somebody Loves Me*, entre d'altres.

La Coral Caelum va complir enguany el seu tretzè aniversari. Uns quants anys en els quals el nostre grup de cantaires ha treballat a fons i s'ha esforçat per assolir un bon nivell tècnic i musical.

Aquest aprenentatge ha permès als nostres companys i companyes de la Soci, tenir la possibilitat d'ampliar els seu repertori. Avui, la Caelum no se centra únicament en la interpretació de peces del cant coral clàssic, sinó que abraça també altres estils com els musicals, dels quals aquest concert solidari en va ser una mostra.

"Tots sabíem, des que vàrem començar els assajos, ara fa tretze anys, que seria difícil per als components de la nostra coral arribar a cantar musicals, aprenent-nos a més a més, la lletra de memòria i procurant interpretar, no solament cantar, a l'escenari", explica el delegat de la secció, Josep Mitjans.

El repte era complicat, però la constància dels seus components, la paciència i el no donar-se quan els assaigs no acabaven de sortir bé,

han acabat fent possible que la Coral Caelum sigui avui un grup que interpreta bé i que pot contribuir amb els seus recitals a causes solidàries com aquest concert en favor de l'Associació Cívica i Social Ciutats Solidàries.

Molt de públic es va aplegar per assistir al concert i la quantitat recaptada amb la venda de l'entrada, de 5 euros, es va destinar a favor de Ciutats Solidàries.

Associació Cívica Social Ciutats Solidàries

C. Teide, 93
08905 L'Hospitalet de Llobregat
acscitutatssolidaries@gmail.com

El 2013 es va formalitzar l'Associació Ciutats Solidàries amb la voluntat de crear una xarxa de persones per autogestionar processos d'ajuda fraterna, activar programes de reforç social laboral, construir ponts solidaris entre persones necessitades i organitzar projectes que impulsin models d'economia social.

Data:
Maig/Juny de 2014

Lloc:
Barcelona

Seccions:
Triatló i Curses Populars de
Barcelona
Tennis Taula Barcelona
Tennis Barcelona

Activitat:
Contributiva

Participació dels nostres atletes als Jocs Empresarials Solidaris

ELS NOSTRES REPRESENTANTS VAN GUANYAR L'OR I LA PLATA EN TENNIS DE TAULA, I LA PLATA EN ATLETISME I TENNIS

PAS
Anuari 2014

Els representants de l'Associació que van prendre part en els X Jocs Interempreses Olimpíada Solidària, disputats el maig a Barcelona, que enguany es van fer a benefici de Fundació Miquel Valls i Pallapupas-Pallassos d'Hospital, van obtenir uns resultats excel·lents.

Aquests Jocs són una competició empresarial solidària que es disputa anualment a Catalunya i que està oberta a totes les organitzacions

empresarials que vegin en l'esport, una forma natural de fer-se més presents en la societat. Estan concebuts com una competició amateur per consolidar una plataforma de trobada de gent de diferents sectors i punts de la geografia, amb la voluntat d'utilitzar l'esport com una eina de comunicació i de cohesió.

Or, plata i bronze

Els esportistes de l'Associació del Personal de "la Caixa" van competir en les modalitats de tennis, tennis de taula i atletisme. En tots els casos els

objectius s'han complert de manera sobrada, però cal remarcar les actuacions destacadíssimes, d'una banda, del company de la secció Triatló i Fondistes Barcelona, German Jover, que va obtenir la medalla de plata en la competició de cros (amb un temps de 00:52:31) i, de l'altra, dels col·legues de Tennis Taula Barcelona. I atenció en aquest punt, perquè dos dels nostres jugadors, Jesús Cubells i Jordi Rins, es van proclamar campió i sotscampió, respectivament, del torneig que es va disputar el 31 de maig. Cal dir també que en la cursa

Fundació Miquel Valls

Avinguda del Turisme, 42-44
08370 Calella
ela@fundaciomiquelvalls.org

La Fundació Miquel Valls lluita contra l'Esclerosi Lateral Amiotròfica (ELA), també coneguda com a Malaltia de Lou Gehrig, una malaltia neurodegenerativa que afecta les neurones motores del cervell, tronc encefàlic i medulla espinal. Actualment no té cura i encara no es disposa de cap tractament que permeti aturar-la.

Pallapupas-Pallassos d'Hospital

Carrer Sant Germà, 5, 2n, 2a
08004 Barcelona
info@pallapupas.org

Pallassos d'Hospital treballa perquè hi hagi espai per al riure durant el procés de la malaltia, i així convertir els hospitals en espais més amables i més plens de vida mitjançant actuacions artístiques, amb un mètode artístic propi, orientades a infants i gent gran, en estreta col·laboració amb el personal sanitari dels centres.

atlètica, que va tenir lloc el 18 de maig de 2014, en un circuit pel parc de Collserola de 13,6 km, també hi van prendre part els companys Joan Jordi Blanch (19è, amb un temps d'01:03:15) i Pau Campaña (40è, amb un temps d'01:23:01).

Sotscampions de tennis

Finalment, el dissabte 28 de juny va tenir lloc la competició de tennis que

es va disputar a les pistes del Servei d'Esports de la Universitat de Barcelona i en la qual hi va participar la secció Tennis Barcelona. Els companys Joan Campaña Carné i Albert Campaña Castelló van aconseguir el segon lloc, després de disputar els partits corresponents contra la resta de raquetes que van presentar les empreses Novartis, KPMG o Braun, entre altres.

Madrid i València, l'any que ve

La del 2014 ha estat la desena edició d'aquests jocs esportius solidaris i la recaptació es destina a la Fundació Miquel Valls i Pallapupas.

La temporada vinent, a més dels que es facin a Barcelona, l'Associació hi inscriurà esportistes i equips per prendre part a les competicions que es disputin a València i a Madrid.

Data:

7 de juny de 2014

Lloc:

Posada de Llanes
(Astúries)

Secció

Senderisme Astúries

Activitat:

Compartida

Compartir emocions a la muntanya

ELS COMPANYS DE SENDERISME ASTÚRIES VAN FER LA RUTA DE POSADA DE LLANES AMB PERSONES DEL CENTRO DON ORIONE

PAS
Anuari 2014

El trajecte, preciós, en què es pot sentir el contacte amb la natura i la bellesa de l'entorn d'una manera certament notable, per tot el litoral asturià de Llanes, va ser l'escenari imponent que van escollir els companys de la secció Senderisme Astúries per realitzar una de les seves activitats relacionades amb el Pla d'Acció Social de l'Associació.

Concretament, un grup format per components de la secció, amb el delegat Javier Fernández Vázquez al capdavant, juntament amb persones amb discapacitat intel·lectual del Centro Don Orione, de Posada de Llanes,

va agafar l'emblemàtic tren d'aquesta petita localitat asturiana, que els va traslladar al punt de sortida d'una ruta que els caminaires van cobrir en un temps aproximat de tres hores.

El premi de compartir

Després de la caminada, els components de Senderisme Astúries, juntament amb les persones, familiars i monitors del centre van compartir taula en un restaurant de la zona. "Va ser una jornada molt intensa, tant des del punt de vista de l'interès que pròpiament té la ruta com, sobretot, pel fet de poder-la compartir amb aquestes persones tan agraïdes i maques", deia el delegat asturià.

Centro Don Orione

Carretera de La Robellada, s/n
33594 Posada de Llanes
www.orioneasturias.org

El Centro Don Orione és una institució sense ànim de lucre que gestiona una residència que dona suport a persones que no es poden valer per si mateixes, amb l'objectiu que es puguin integrar en la major mesura de les seves possibilitats a la societat i proporcionar-los una bona qualitat de vida.

En total el Centro Don Orione serveix a 170 persones amb alguna discapacitat intel·lectual.

Data:
12 de juny de 2014

Lloc:
Sant Cugat del Vallès
(Barcelona)

Secció:
Golf Barcelona

Activitat:
Contributiva

Un bon *swing*, pensant en aquells que necessiten ajuda i suport

LA SECCIÓ GOLF BARCELONA FA UN PAS ENDAVANT I COL·LABORA AMB LA FUNDACIÓ FEDERICA CERDÀ

PAS
Anuari 2014

Una nombrosa representació de la secció de Golf Barcelona va participar en el Torneig Benèfic de Golf que es va disputar al Club de Golf Sant Cugat del Vallès, a benefici de la Fundació Federica Cerdà.

El torneig va tenir lloc el dijous 12 de juny i mercès als diners recaptats entre els participants, com també a les aportacions obtingudes en concepte de Fila Zero, es podran subvencionar un any sencer de teràpies per a onze nens amb alguna discapacitat, les famílies dels quals no disposen dels recursos necessaris.

El torneig es va disputar per la modalitat de parelles i va tancar la xifra d'inscrits en 168, amb la qual cosa es van superar les previsions de l'organització, que la situaven en els 150 participants.

El torneig va tenir el tret de sortida a les vuit del matí i va finalitzar

pels vols de dos quarts de vuit del vespre. Tot seguit es va procedir a l'acte de lliurament de premis, a les parelles guanyadores de cada categoria, així com altres premis especials, com per exemple, al *drive* més llarg.

Una vida millor

Segons la representant de Fundació Federica Cerdà, Victoria Rodríguez: "l'ajuda que heu donat fa possible creure en una vida millor per als infants i joves que tenen aquest grau de discapacitat i que, sense la generositat de la societat, no se'ls podria facilitar". La representant de l'entitat beneficiària d'aquesta activitat va afegir: "Per a nosaltres, aquests ajuts són un al·licient important per continuar treballant en bé de les causes socials, ja que el suport i solidaritat mostrats cap a la nostra fundació ens reafirma i motiva en la nostra tasca diària".

Els jugadors de Golf Barcelona, amb el seu delegat Joan Plandolit

al capdavant, es van mostrar "molt satisfets d'haver pogut dur a terme aquesta activitat solidària", que van realitzar com a secció adherida al Pla d'Acció Social. 🍷

Fundació Federica Cerdà

C. de Sant Cugat, 15
08173 Sant Cugat del Vallès
info@fundacionfc.org

La Fundació Federica Cerdà - Centre Hípic Adaptat, de Sant Cugat del Vallès és una entitat sense ànim de lucre que procura oferir una vida millor a nens amb alguna discapacitat. La Fundació disposa d'un centre hípic adaptat, pensat, dissenyat i condicionat per a persones amb alguna discapacitat on hi té lloc el treball d'hipoteràpia i d'equitació adaptada. 🍷

Data:

14 de juny de 2014

Lloc:

Local Social (Barcelona)

Activitat:

Contributiva

Si no les fas servir, dóna'ns-les

AL LOCAL SOCIAL ES VA FER LA RECOLLIDA DE BICICLETES I JOGUINES PER DONAR-LES A LA FUNDACIÓ FORMACIÓ I TREBALL

PAS
Anuari 2014

Com una activitat emmarcada en el Pla d'Acció Social, durant la segona quinzena de juny, va tenir lloc al local social de l'Associació una campanya de recollida de bicicletes i joguines en favor de la Fundació Formació i Treball.

“Fa un parell de mesos vaig decidir canviar-me la bicicleta de muntanya, la primera que em vaig comprar, per una de més nivell; i la veritat és que l'altra, la vella, estava en perfecte estat, perquè jo l'ha cuidava molt”, explicava un dels associats en el moment de lliurar la seva antiga bici.

“El Marc ha fet l'estirada i la bici se li ha fet petita, per la qual cosa li hem canviat i la petita, que és molt maca per cert, us la donem perquè alegri la cara d'un altre nen o nena”, ens deia un pare que no podia dissimular una mica d'emoció a l'hora de fer el gest.

“Als meus fills, com a la majoria, els costa endreçar les joguines quan deixen de jugar. La imatge de nines, cotxes, peces de trencacloques

escampades es veu sovint a casa”, ens comentava una associada que ens visita amb una caixa plena de coses...: “Quan els vaig dir que fessin neteja i que triessin les joguines, en bon estat, amb què ja no hi jugarien més, perquè les portaríem a la Soci i que les donarien a altres nens, de famílies amb dificultats, van començar a triar joguines sense parar”, afegia la mare, molt satisfeta del gest dels seus fills. “Mira mare, aquesta nina encara me l'estimo molt, però li he dit que a partir d'ara anirà a una altra casa on una altra nena segur que se l'estimarà encara més, em va dir la meua filla de 7 anys, i a mi em van saltar les llàgrimes”, va concloure la nostra companya.

Aquests són només alguns dels testimonis d'associats que van participar en la campanya de recollida de bicicletes i joguines que es va fer a l'Associació del Personal.

Així, gràcies a l'aportació de tots els associats i beneficiaris, es van recollir més de 125 kg de material, entre bicicletes i joguines. A més, el contenidor de recollida de roba que tenim instal·lat al pàrquing del local social també es va beneficiar de l'ona-

da de donacions, ja que es va omplir de peces de roba usada en molt bon estat i que es van destinar a famílies i col·lectius que ho necessiten.

La recollida de material usat i en bones condicions és un gest responsable, solidari i, també, respectuós amb el medi ambient i des de l'Associació es fomenta i s'hi col·labora.

Fundació Formació i Treball

C. Llull, 430-438
08930 Sant Adrià de Besòs
www.formacioitreball.org

Es tracta d'una entitat creada el 1992, promoguda per Càritas Diocesana de Barcelona, per complir amb dos objectius primordials. El primer, la formació i la inserció laboral de persones amb especials dificultats personals i sociolaborals per incorporar-se en el mercat de treball. El segon, gestionar l'aprovisionament de roba, mobles i equipament de la llar per a famílies amb pocs recursos econòmics derivats de diferents serveis socials.

Data:

14 de juny de 2014

Lloc:

Benalmàdena (Màlaga)

Secció

Vela Andalusia Oriental

Activitat:

Compartida

Repetir és l'objectiu

LA SECCIÓ VELA ANDALUSIA ORIENTAL VA CELEBRAR UNA SEGONA ACTIVITAT AMB ELS NOIS DE L'ASSOCIACIÓ SÍNDROME DE DOWN DE JAÉN

PAS
Anuari 2014

lniciativa, continuïtat, duplicitat. La secció dels navegants andalusos té l'honor d'haver estat la que va fer la primera activitat del nostre Pla d'Acció Social. Va ser una sortida al mar amb nois de l'Associació Síndrome de Down Jaén.

Un any després, Vela Andalusia Oriental va tornar a repetir l'experiència. D'entrada, cal dir que l'assistència de nois es va veure sensiblement incrementada en nombre, ja que, tal com van reconèixer els responsables de l'Associació Síndrome Down de Jaén, "la fórmula de l'any passat va ser tan positiva que enguany es van superar les previsions més optimistes".

La sortida es va fer des del Port Esportiu de Benalmàdena (situat a la província de Màlaga, es tracta d'un dels millors ports esportius de l'Estat Espanyol i un dels llocs més emblemàtics i visitats de la Costa del Sol), el punt de trobada habitual de la secció per dur a terme les activitats,

va servir també perquè els nostres associats comencessin a viure una jornada inoblidable, juntament amb els nois i els seus monitors.

"Tots plegats s'ho van passar molt bé, no solament navegant, sinó ajudant també en algunes de les tasques pròpies d'una tripulació marinera", ressaltava el delegat andalús, Isidro Cabrera.

Feia goig de veure l'entusiasme que hi van posar els nois a l'hora de dur a terme les activitats a bord, sempre atents a les indicacions que se'ls donaven, que van realitzar amb traça i eficàcia. Als components de Vela Andalusia Oriental que van prendre part en aquesta sortida tan entranyable, els quedarà per sempre el record dels somriures dels nois. La majoria dels companys de la secció també havien pres part en la primera activitat del PAS pròpiament, organitzada per la secció andalusa un any abans.

D'aquesta manera, Vela Andalusia Oriental complia amb un dels objectius del PAS com és el de repetir l'activitat.

I és que, en un primer moment, pot no ser fàcil escollir una activitat social que s'ajusti al perfil d'una secció determinada, però una vegada pensada i feta, el fet de repetir-la lògicament ja és molt més senzill, si més no des del punt de vista logístic, que acostuma a ser el més complicat de tot.

Asociación Síndrome de Down de Jaén y Provincia

C. Federico Mayor Zaragoza, s/n
Edificio Down Jaén
23009 Jaén
downjaen@downjaen.e.telefonica.net

L'entitat Asociación Síndrome de Down de Jaén y Provincia es va crear i funciona per defensar els drets de les persones amb síndrome de Down i altres discapacitats intel·lectuals, amb l'objectiu de promoure'n el tractament, desenvolupament i integració social plena. Declarada d'Utilitat Pública i membre de la FEISD i d'AndaDown.

Data:
19 de juny de 2014

Lloc:
Madrid

Secció
Triatló i Curses Populars
Madrid

Activitat:
Compartida

Si hi ha voluntat, és possible

TRIATLÓ I CURSES POPULARS MADRID VA REUNIR MÉS DE 300 PERSONES EN UNA JORNADA D'ATLETISME AMB NENS DISCAPACITATS INTEL·LECTUALS

PAS
Anuari 2014

El delegat de Triatló i Curses Populars Madrid, Mario Ruiz, i els seus col·legues de secció ho tenien clar i se'n van sortir. La seva iniciativa que, en el marc del PAS, va tenir lloc el 19 de juny, d'organitzar una jornada esportiva per als nens amb discapacitats intel·lectuals de diferent grau, del Colegio de Educación Especial María Isabel Zulueta de Rivas-Vaciamadrid, va ser tot un èxit.

Per tirar endavant l'activitat s'hi van implicar els membres de la secció en ple i la resposta, tant de familiars com d'amics, associats i també de d'altres empleats de CaixaBank, no associats, va superar totes les expectatives. I que gràcies a aquesta iniciativa van poder conèixer de primera mà de què pot servir entre moltes altres coses el projecte associatiu.

Més de 300 persones es van mobilitzar en una iniciativa que pretenia, sobretot, que els nanos s'il·lusionessin amb l'esport, que descobrissin que ells també s'ho poden passar bé i que s'estimulessin en la superació personal. La forma com els nens vivien el repte

era una d'aquelles coses que eixamplen el cor. Però hi va haver un cas en concret que demostra la força que pot arribar a tenir la il·lusió que es vivia allí: una nena, que no pot caminar, volia saltar longitud, fos com fos, i –sense dir res– dos companys de la secció la van sostenir i, amb delicadesa i naturalitat, van fer-la saltar, literalment. Les rialles de la nena i la seva cara d'alegria és una d'aquelles coses que no són fàcils d'oblidar.

Naturalitat

Es van fer proves de curses de 50 metres llisos i de relleus, salts de longitud i llançament de pes i, per rematar el programa, es va organitzar una divertida partida de *boccia*, un joc que guarda una certa similitud amb la petanca i que es practica en cadira de rodes.

Val a dir que, en algunes proves, com aquesta de la *boccia*, també hi van participar fills d'associats, sense cap discapacitat, i que van compartir amb els altres nois una estona francament estimulante i compenetrada. En aquest sentit, els monitors del centre María Isabel Zulueta van comentar que, per a aquests nens, la possibilitat de jugar i de relacionar-se amb altres

nens que no tenen les seves discapacitats és molt positiu i recomanable.

Van ser "més de tres-centes persones entre nens, famílies, professors, associats i amics, i la veritat és que hem quedat molt satisfets i amb les ganes de repetir l'experiència", amb aquestes paraules el delegat madrileny resumia el que, de fet, era el sentir general de tothom.

Colegio de Educación Especial María Isabel Zulueta

C. Manuel Azaña, 14
28521 Rivas-Vaciamadrid
cc.isabelzulueta.rivas@educa.madrid.org

El María Isabel Zulueta és un centre públic d'educació especial gestionat per la Fundació Síndrome de Down de Madrid, amb l'objectiu de donar una educació individualitzada tenint en compte l'evolució i les necessitats de suport dels alumnes i amb la convicció que els nens amb síndrome de Down i discapacitat intel·lectual poden millorar substancialment la seva qualitat de vida.

Data:
22 de juny de 2014

Lloc:
Cim del Moncayo (Aragó)

Secció
Muntanya Saragossa

Activitat:
Compartida

Pel somriure d'en Lorien

MUNTANYA SARAGOSSA VA PUJAR AL MASSÍS DEL MONCAYO PER FER REALITAT LA IL·LUSIÓ D'UN NEN AFECTAT D'UNA MALALTIA DEGENERATIVA

Ricardo López Pascual
Anuari 2014

En Lorien és un nen entranyable, de sis anys i mig que, per desgràcia, pateix una distròfia muscular degenerativa i progressiva, concretament la síndrome de Duchenne, que li impedeix caminar amb normalitat.

Així que, quan la Bea, amiga de la secció Muntanya Saragossa, ens va comentar que a Carlos, el pare d'en Lorien i gran muntanyenc, li feia molta il·lusió que el seu fill pogués pujar al cim del Moncayo (2.314 m) i que ella ho estava organitzant, no ho vam dubtar ni un instant i vam oferir-li tot el nostre suport i col·laboració i la difusió de l'excursió, ja que es tractava d'una activitat solidària, que ajuntava el nostre amor per la muntanya amb la tasca social que ara també es porta a terme a través de les seccions de la Soci.

En Lorien estava molt il·lusionat amb la possibilitat de pujar al Moncayo i en els dies previs no parava de dir-ho als seus amics, companys i professors de l'escola. També li demanava al seu pare que li ensenyés fotografies d'aquest cim tan emblemàtic per als aragonesos. Així que, el dia escollit, que va ser un diumenge, vam quedar tots de trobar-nos al pàrquing

del bonic monestir romànic de Veruela per, des d'allà, anar amb cotxes fins al Santuario de Nuestra Señora del Moncayo (1.621 m), a la falda de la muntanya, des d'on vam començar la nostra excursió.

Ens vam reunir unes 30 persones i ens va acompanyar un temps molt agradable, sense una calor excessiva i al cim del Moncayo una lleugera brisa que va refrescar força, fins a fer-nos posar els forros polars. En Lorien pot caminar per llocs plans, però es cansa aviat, així que per a l'ascens vam portar-lo a coll, en una motxilla especial. Va començar portant-lo el seu pare i ens el vam anar alternant, ja que el pendent és fort i ens exigia un esforç físic considerable. Amb tot, el ritme d'ascens va ser relativament ràpid, i érem dalt en poc menys de dues hores.

Culminació emotiva

La veritat és que l'arribada al cim va ser molt emotiva, ja que en Lorien, amb una bandera d'Aragó a l'esquena, va completar els últims 50 metres caminant i, entre tots, vam fer-li un passadís d'honor amb els bastons de muntanya. Crec que en Lorien es va emocionar i penso que sempre recordarà aquell dia, amb agraïment i estima. Per descomptat que tota la

resta de qui érem allà dalt, també ens vam emocionar i mai oblidarem aquest nen tan maco.

Després de fer-nos les fotografies de rigor, a dalt del cim, vam menjar alguna cosa, darrere d'unes roques per resguardar-nos del lleuger cerç que bufava i, posteriorment, vam enfilar el descens. Resumint, que va ser una jornada molt emotiva en la qual tots vam gaudir de la muntanya i vam tenir l'oportunitat de conèixer en Lorien, el somriure del qual sempre durem al nostre cor i, per descomptat que si vol tornar a pujar qualsevol altra muntanya, ja sap que pot tornar a comptar amb nosaltres. 📷

La síndrome de Duchenne

És una forma de distròfia muscular que empitjora molt ràpidament i està causada per un gen defectuós per a la distrofina (una proteïna muscular). Afecta 1 de cada 3.600 nens i els símptomes apareixen generalment abans dels 6 anys d'edat (es poden donar fins i tot durant el període de lactància): fatiga, problemes d'aprenentatge (amb un CI que pot estar per sota de 75), debilitat muscular que comença a les cames i la pelvis, i que també es presenta amb menys severitat als braços, el coll i altres parts del cos. 📷

Data:
3 de juliol de 2014

Lloc:
Barcelona

Secció:
Cant Coral Barcelona

Activitat:
Contributiva

Havaneres per una bona causa

CANT CORAL BARCELONA OFEREIX UN RECITAL SOLIDARI A L'ALBERG INOUT BARCELONA

PAS
Anuari 2014

El naixement del ritme de l'havanera és fruit d'un llarg i complex procés produït a Cuba el segle XIX en una societat mestissa i amb influències musicals tant d'Amèrica, com d'Europa i d'Àfrica. La primera llavor cal situar-la, però, a mitjan segle XVIII amb l'arribada a Cuba del ritme de ball europeu *contradansa* (nascut el segle XVI a Anglaterra amb el nom de *country-dance*). La primera peça musical que s'ha considerat havanera és *El abufar*, apareguda en premsa a l'Havana, l'any 1829.

La secció Cant Coral Barcelona va oferir una cantada d'havaneres solidària a l'Alberg Inout Barcelona. A causa de la crisi, aquesta entitat sense afany de lucre va perdre bona part de les subvencions i la seva supervivència va perillar. És per això que alguns components de la secció Cant Coral van voler col·laborar amb la causa fent el que millor fan: cantar. I així és com van recaptar els fons que van donar a aquesta entitat.

Va ser el dijous 3 de juliol, quan un grup dels nostres cantaires va oferir un recital d'havaneres amb

aquests fins solidaris. Però, abans d'això, i com ja és norma habitual del grup, prèviament es van repartir les lletres de les cançons incloses en el repertori entre tots els assistents, de manera que es va crear el caliu necessari perquè tots els qui van voler poguessin acompanyar els nostres cantaires, tot cantant també les havaneres. Com tampoc no podia ser de cap altra manera, per acabar d'animar la festa es va servir un bon cremat entre els comensals. El cremat és la beguda que sol acompanyar les havaneres: originàriament de la Costa Brava, principalment de la zona al voltant de Palafrugell, el costum de fer un recital d'havaneres amb un bon cremat inclòs s'ha estès per tot el litoral, fins i tot terra endins.

“La vetllada va ser molt animada i, tant la concurrència com nosaltres, ens ho vam passar molt bé”, explica el delegat de Cant Coral i un dels cantaires que van participar del recital, Josep Mitjans. A més a més, el grup va poder estrenar el nou equip de so adquirit per la Soci, amb l'objectiu de millorar la infraestructura tècnica dels concerts de les nostres seccions musicals.

Al sopar i a la cantada d'havaneres hi van assistir 85 persones i es van recaptar 2.000 euros. Aquesta és la primera vegada que Cant Coral presta aquesta col·laboració amb l'Alberg Inout Barcelona com a secció adherida al Pla d'Acció Social, però és el tercer estiu que hi col·labora. “I ja estem buscant una nova data per tornar-hi”, explica el delegat. Sens dubte, les havaneres tenen grapa. 🍷

Inout Hostel Barcelona

C. Major de Cal Rectoret, 2
08017 Barcelona
info@inouthostel.com

Obert l'any 2005 per Icaria Iniciatives Socials, l'Inout Hostel ofereix gairebé 200 llits en règim d'habitacions compartides amb l'objectiu d'oferir el millor servei al client i generar un nivell de recursos suficient per obtenir beneficis, amb puntuacions de satisfacció del client per sobre del 80%. És el primer servei d'hotelleria d'Europa amb el 90% de la plantilla format per treballadors amb discapacitat, majoritàriament intel·lectual. Entitat sense afany de lucre, està situat al parc natural de Collserola de Barcelona. 🍷

Data:

6 de juliol de 2014

Lloc:Cim del Puigmal
(Barcelona)**Secció**

Muntanya Barcelona

Activitat:

Compartida

Pujar al Puigmal per una bona raó

GRUP MUNTANYA VA PREPARAR ELS NOIS DE LA FUNDACIÓ IRES QUE VAN PARTICIPAR EN LA TRANSPIRINENCA SOCIAL I SOLIDÀRIA

PAS
Anuari 2014

El cim del Puigmal (2.209 m) va ser el repte que va escollir la secció Grup Muntanya Barcelona per dur a terme la sortida de preparació per als nois de la Fundació IReS (que atén persones en risc d'exclusió social) que el mes de juliol van prendre part en l'últim tram de la Transpirinencia Social i Solidària.

Es tracta d'un trajecte de més de 800 quilòmetres, des del Cap Higuer, a la costa basca de l'oceà Atlàntic, fins al Cap de Creus, a la Costa Brava de la Mediterrània. La llarga travessia, que va començar el 14 de juny, va passar pel País Basc, Navarra, Aragó, Andorra i Catalunya. Però, fins i tot, per fer l'últim tram, el més assequible, que va finalitzar el 25 de juliol al Cap de Creus, era essencial que aquests nois rebessin un entrenament adequat per poder afrontar-lo amb garanties.

L'excursió que els va organitzar Grup Muntanya Barcelona va tenir lloc el 6 de juliol i va ser l'últim exercici d'un procés de preparació per a les travesses de muntanya que

havia començat, el 3 de juliol, amb una sessió teòrica que va tenir lloc al local social de l'Associació, en la qual es va explicar als nois, entre els 13 i el 19 anys, tots ells adscrits al Centre Residencial d'Atenció Educativa (CRAE) Prim, alguns conceptes bàsics per afrontar la muntanya. Tot seguit es van fer una marxa des del local per la serra de Collserola.

Ascens al Puigmal

Finalment, tres dies després va tenir lloc l'esperada ascensió al Puigmal des de Núria. Amb el delegat de Muntanya Barcelona, Joan Bastús, al capdavant de l'expedició el grup format per personal de la secció, els nois i els seus monitors respectius van completar un ascens dur, però altament reconfortant. A dalt del cim, les cares eren de molta satisfacció.

Val a dir que no tots els nois van poder completar tot l'ascens. "Aquest és un aspecte que es pot considerar positiu en la seva formació, ja que els ha posat de manifest que l'esforç i la disciplina són aspectes clau en la formació de les persones", va declarar un dels expedicionaris després de la intensa jornada.

L'Associació i la Fundació IReS van signar un conveni de col·laboració i la proposta que la secció Grup Muntanya participés en la preparació d'aquest vuit nois va sorgir en la reunió que el Consell Consultiu del PAS va mantenir amb algunes entitats del tercer sector, entre les quals hi havia la Fundació IReS, que va plantejar la necessitat que tenien i a la qual la Soci va saber donar una resposta immediata.

Fundació IReS

C. Àlaba, 61, 1r
08005 Barcelona
direccio@fundacioires.org

La Fundació IReS és una entitat social privada que treballa des de l'any 1969 en l'atenció social, psicològica i educativa de persones i col·lectius marginats en situació de risc social o amb dificultats econòmiques. Actualment, centra els esforços i mitjans en els infants i les mares víctimes de violència familiar i de gènere. Ha rebut la Creu de Sant Jordi i el Premi Justícia de Catalunya, entre altres guardons per la seva tasca de solidaritat i assistència social.

Data:

6 de juliol de 2014

Lloc:

Benalmàdena (Màlaga)

Secció

Vela Andalusia Oriental

Activitat:

Compartida

Així es tanca el cercle

LA SECCIÓ VELA ANDALUSIA ORIENTAL FA UNA ACTIVITAT AMB L'ASSOCIACIÓ PÍDEME LA LUNA, DEDICADA A NENS MALALTS DE CÀNCER

PAS
Anuari 2014

Va ser el 6 de juliol i va ser una activitat molt especial per als seus protagonistes i per a la curta però intensa trajectòria del Pla d'Acció Social.

Vela Andalusia Oriental va celebrar la tercera de les seves activitats relacionades amb el PAS i d'un contingut certament extraordinari. Així, el grup de navegants andalusos, amb el delegat al capdavant, va organitzar una sortida amb un veler de classe creuer amb l'objectiu de veure els dofins que, sovint, els segueixen en les regates de la secció durant la temporada. Però el dia encara tenia reservada més sorpreses, com la que va suposar que els nois poguessin pujar a la coberta del buc més modern de l'Armada Espanyola, el *Cristóbal Colón*, que navega per l'Oceà Índic, liderant la flota que sota el comandament de l'OTAN actualment combat la pirateria de la zona. No cal dir que durant la visita, que va ser molt interessant, els nois no van parar de fer preguntes a la tripulació.

L'ocasió era realment emotiva perquè, del que es tractava, era d'acomplir amb el desig expressat per nens malalts de càncer, en col·laboració amb l'associació Pídeme la Luna, que dedica els esforços a fer possibles els desitjos que els demanen aquests infants.

Després d'un bon dinar a la vora del mar, els components de Vela Andalusia Oriental van obsequiar els nens amb una visita sorpresa a l'Aquarium Sea Life de Benalmàdena, on s'ho van passar molt bé fent el recorregut sencer a un escenari que recrea magníficament el món submarí amb la seva rica i diversa fauna.

Colofó brillant

Sens dubte, aquest va ser el colofó brillant a una jornada que va suposar molt per a aquests nois, que van mostrar tot el seu afecte cap als nostres companys.

“La quantitat d'emocions que hem viscut en aquesta jornada inoblidable només són comparables a la immensitat de la mar que ens envoltava”, va dir l'Isidro, emocionat, després

d'haver tornat a port. Fer, repetir, ampliar.

I és que, d'aquesta manera, Vela Andalusia Oriental complia amb un altre dels objectius del PAS com és el de repetir una activitat amb un altre destinatari. D'això se'n diu, tancar un cercle virtuós. Això és el PAS.

Asociación Pídeme la Luna

Hospital Materno-Infantil de Jaén
Av. Ejército Español, 10
23007 Jaén
www.pidemelaluna.org

L'Associació Pídeme la Luna va ser creada el 2013 per infermeres i auxiliars de l'Hospital Infantil de Jaén, per organitzar activitats d'entreteniment per als nens malalts de càncer que han de passar llargues estades ingressats al seu centre. De moment són poqueta gent, però capaç de remoure cel i terra per fer possible que els seus nens tinguin la lluna, si els ho demanen.

Data:

16 de juliol de 2014

Lloc:

Local Social (Barcelona)

Activitat:

Acollida

La piscina del local social també serveix als objectius del PAS

L'ASSOCIACIÓ DEL PERSONAL VA CEDIR EL SEU ESPAI A LA FUNDACIÓ COMTAL PER A LES ACTIVITATS D'ESTIU D'AQUESTA ENTITAT SOCIAL

PAS
Anuari 2014

L'estiu 2014, l'Associació va col·laborar amb la Fundació Comtal (www.comtal.org), que treballa al Casc Antic de Barcelona perquè els infants, adolescents i joves en situació de risc social tinguin oportunitats de futur.

Així, durant els mesos de juliol, agost i setembre, un grup d'adolescents, acompanyats per dos monitors, van accedir a les instal·lacions que l'Associació té a Barcelona.

Un cop cada quinze dies (16 de juliol, 4 d'agost, 18 d'agost, 27 d'agost i 5 de setembre) aquests nois van poder fer ús de la piscina, que a l'estiu està descoberta, com també de la zona de restaurant i terrassa del local social: "i és que, la veritat és que el marc és tan bonic que la majoria de dies, hem portat el dinar per poder allargar la jornada", explicava un dels monitors.

Una bona col·laboració

No és la primera vegada que, en el marc del Pla d'Acció Social, l'Associació col·labora amb la Fundació Comtal i, tant els joves com els monitors que els acompanyen ja són gairebé uns coneguts de la casa.

La voluntat de l'Associació del Personal de la Caixa és continuar amb aquesta col·laboració i contribuir, d'aquesta manera, a obsequiar amb unes estones d'esbargiment i diversió a nois i noies als qui les circumstàncies els han col·locat en una situació complicada.

Repetir

"Ens consta que, si més no aquest estiu, ho hem aconseguit!", confirmaven fonts de l'administració de la Soci. "De fet, des de la Fundació Comtal tots els comentaris que ens han fet han estat en el sentit que els nois van quedar molt impressionats", van afegir.

El PAS també és això.

La Soci posa a disposició de les entitats socials les seves instal·lacions

Fundació Comtal

C. Forn de la Fonda, 5, baixos
08003 Barcelona
comtal@comtal.org

Puc aprendre i ser bon estudiant. Puc ser competent i trobar feina. Puc ser estimat i feliç. Tenir una oportunitat i canviar la meva vida. Si tu vols, jo puc!

La Fundació Comtal és una organització no lucrativa que treballa, des de l'any 1994, al barri del Casc Antic de Barcelona, perquè els infants, adolescents i joves en situació de risc social tinguin oportunitats de futur. La Fundació Comtal fa 20 anys que eduquen per transformar vides.

Data:
28 d'agost de 2014

Lloc:
Chiclana de la Frontera
(Cadis)

Secció:
Vela i Motonàutica Cadis

Activitat:
Compartida

Una regata plena d'il·lusió

VELA I MOTONÀUTICA CADIS COL·LABORA AMB L'ASSOCIACIÓ PEQUEÑO TESORO

PAS
Anuari 2014

El delegat de la secció Vela i Motonàutica Cadis, Juan Manuel Jiménez, i el component de la secció, Santiago Zamora van organitzar una sortida des del Port Esportiu de Sancti Petri, a Chiclana de la Frontera, amb l'Associació Pequeño Tesoro, un centre d'acolliment per a nens d'entre 12 i 17 anys, als quals ofereixen un tracte el més semblant possible a una llar familiar durant tot l'any.

El 28 d'agost, cinc nois i dues noies d'aquest centre es van presentar amb unes cares que transmetien il·lusió i expectació, dues sensacions que van tenir recompensa quan van veure el veler amb el qual havien de fer la regata. I és que hi havia motius: es tractava d'una embarcació de 43 peus, nova i totalment equipada de l'empresa Novojet, la qual, val a dir, coneixedora del caràcter solidari de la iniciativa va aplicar un descompte de 50 euros en el preu del lloguer.

“Com que el vent no bufava gaire, primer ens vam aturar en una zona d'aigües tranquil·les i ens vam banyar

una estona”, explica el delegat gadità. Després, la tripulació formada pels companys de la secció i els seus acompanyants tan especials, van navegar a tota vela, sota les ordres d'un patró jove “i afectuós, que va connectar de seguida amb els nanos, als qual va explicar moltes coses sobre navegació a vela i els va saber fer participants de la travessia”, apunta en Santiago.

I, certament, els nois es van sentir importants a bord. El final de la navegació va ser espectacular i preciós, amb una posta de sol sobre el Castell de Sancti Petri que va deixar tothom, petits i grans, bocabadats. La jornada de navegació va obrir la gana i, ja desembarcat, el grup va posar el colofó merescut amb un sopar mariner al restaurant del Club Nàutic Sancti Petri. “Ens van dir que ens oferirien un menú d'acord amb el nostre pressupost, però ens van enganyar, perquè no van escatimar en res i ens van servir un sopar que segur que triplicava el que vam pagar”, assegura José Manuel.

La cara dels nois era de felicitat. “Van tastar plats mariners que alguns ens van dir que no havien

menjat mai, com les mandonguilles amb sípia, per exemple”, diu en Santiago.

Precisament, al final del sopar, un d'aquests nens de Pequeño Tesoro, va improvisar un discurs en què va donar les gràcies a l'Associació del Personal per haver-los fet passar un dia ple d'unes sensacions a les quals ells no hi estan acostumats. Un agraïment sincer que va emocionar els nostres col·legues de Cadis.

Asociación Pequeño Tesoro

Edificio Retortillo, 1
11130 Chiclana de la Frontera
p.tesorochiclana@hotmail.com

L'Associació Pequeño Tesoro de Chiclana de la Frontera és un centre d'acolliment de menors, que té en règim intern a nens d'entre 12 i 17 anys, delegats per la Junta d'Andalusia. L'objectiu del personal del centre és procurar un context de normalitat als nois, el més semblant al caliu d'una llar familiar durant tot l'any.

Seccions

Creixement continuat

El juny de 2013, coincidint amb la primera presentació pública oficial del PAS (Caixa-Forum Barcelona), el Pla d'Acció Social ja comptava amb 25 seccions adherides.

Des d'aleshores i fins a l'octubre de 2014 (data en què es tanca aquest anuari), s'hi han sumat 60 seccions més, el que dóna una xifra de 85 seccions adherides al Pla d'Acció Social en el primer exercici.

Esportives i culturals

De les 85 seccions adherides al Pla d'Acció Social en aquest primer exercici de funcionament (fins a octubre de 2014), s'observa que el 81% (69 seccions) són esportives i el 19% restant (16 seccions) organitzen activitats culturals.

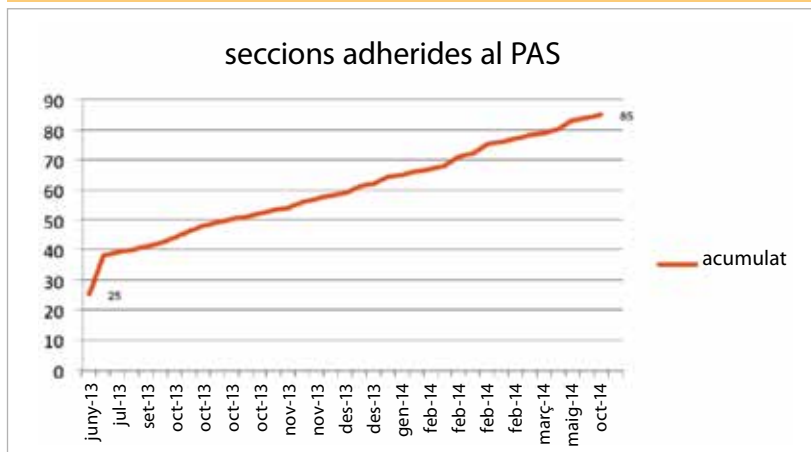
Activitats

En el primer any de funcionament del Pla d'Acció Social, del total de 228 seccions de què disposa l'Associació del Personal de "la Caixa", el 37% s'han adherit al PAS.

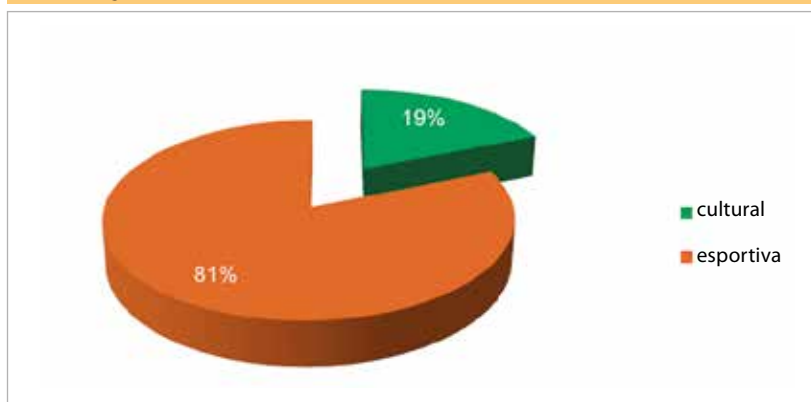
Si dividim les seccions entre esportives i culturals, veiem que entre les primeres el percentatge de les adscrites al PAS és del 37% –coincidint amb el tant per cent total–, mentre que entre les culturals el percentatge és 2 punts superior, situant-se en el 39% del total.

En el primer any de funcionament del PAS, s'hi han adherit el 37% de les 228 seccions de què disposa la Soci

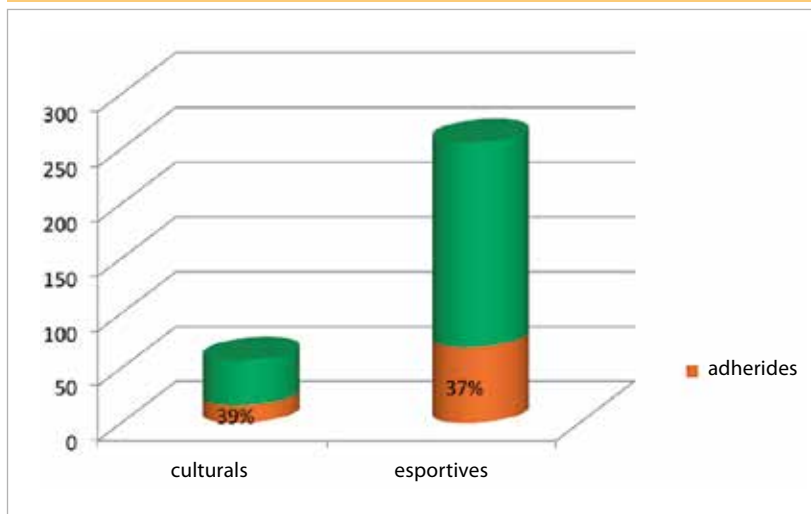
Evolució de les seccions adherides al pas

Percentatges de seccions adherides

Representativitat de seccions adherides

Activitats

Tipologia

Des de l'aprovació i encàrrec a la Junta Directiva per part de la Junta Rectora de l'Associació, de febrer de 2013, de definir els objectius i posar en marxa el Pla d'Acció Social, de les 57 accions dutes a terme en el marc del PAS, un total de 48 han estat activitats de tipus corporatiu, de seccions i projectes.

Àmbits d'Acció

Una mica més de la meitat (51%) del total de les 57 accions dutes a terme en el marc del PAS, han estat impulsades per seccions de l'Associació, que han compartit o dedicat alguna de les seves activitats amb alguna entitat del tercer sector.

El 49% restant d'activitats realitzades estan repartides en tres àmbits: 1. Accions corporatives (de caràcter intern per donar a conèixer i divulgar el projecte del PAS entre els associats; com les presentacions del PAS en diferents punts del territori, les reunions del Consell Consultiu...), que representen el 28% de les activitats. 2. Projectes (iniciatives socials i solidàries en què l'Associació hi participa en col·laboració amb entitats del tercer sector o institucions, com el Programa EFEC, Internet per a persones grans, cessió d'espais i accions directes amb entitats del tercer sector), que representen el 12% de les activitats. 3. Signatura d'acords amb entitats del tercer sector i altres actuacions (trobades amb entitats, reunions de treball, etc.), que constitueixen el 9% restant de les accions realitzades.

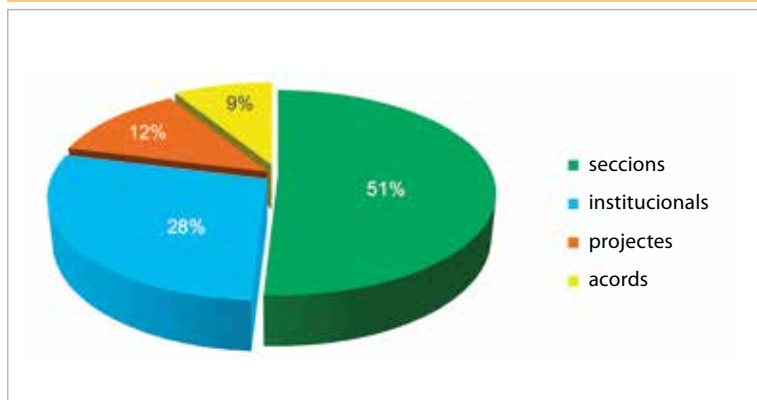
Definició

El gruix de les activitats que s'han dut a terme en el primer any de funcionament han estat contributives (recaptació en benefici d'alguna entitat del tercer sector), amb el 38% de total, que es correspon a les 19 activitats realitzades sota aquest concepte. Les segueixen les activitats compartides per les seccions, amb el 28% (14 activitats), les participatives (compartides de manera institucional) amb el 22%, i les formatives (projectes com l'EFEC o formació sobre Internet per a gent gran, etc.) i de cessió d'espais de les instal·lacions que l'Associació disposa a Barcelona, que representen cadascuna el 6% del total d'activitats realitzades. ▮

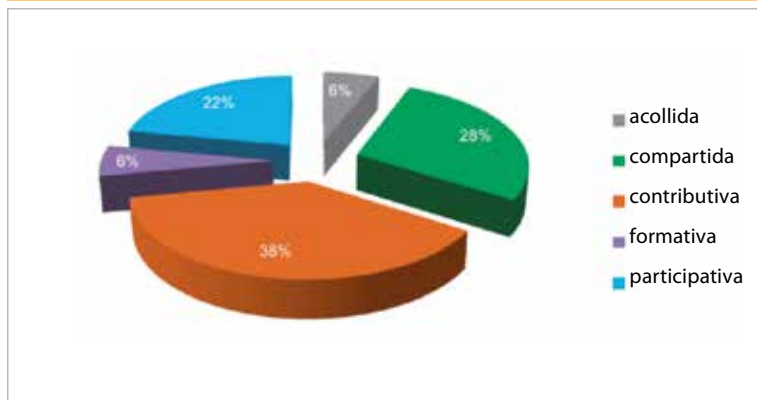
Evolució de les activitats

Percentatges de les activitats

Categories de les activitats

El PAS, integrar amb acció social

EL PROJECTE, INICIAT FA POC MÉS D'UN ANY, JA ÉS UNA REALITAT EN MARXA I AMB UN FUTUR ESPERANÇADOR

Juan Vázquez

Junta Directiva de l'Associació del Personal de "la Caixa"

Alguna cosa prou grossa està fallant quan ens fa falta el Banc dels Aliments per alimentar tantes i tantes famílies, quan en els menjadors socials se serveixen enormes quantitats de menjar diàries. Quan, en ple segle interactiu, és Càritas qui s'ha de fer càrrec de la llum, l'aigua o l'habitatge de molta gent per evitar que es quedi sense, a més a més d'acollir en les seves llars tot el ventall de la marginació.

Això és real i quotidià, malgrat els avenços tecnològics i el narcisisme de les polítiques socials. Es veu que els rellotges oficials i els de la gent no marquen el mateix, perquè, mentre els uns pregonen els seus èxits, milions de compatriotes ja han exhaurit gairebé tots els mitjans de subsistència. Ens agradi o no, han tornat els espectres de l'auxili social i els genets de l'Apocalipsi ens han tornar a encerclar.

I també és cert que la situació ha arribat a extrems de despropòsit, com el d'aquell absurd intent de justificació dels *grans manaires* llançant campanyes tan sensacionals com inútils. La cosa va de *aixohoarreglementretotsnosaltres.org* amb la qual cosa resulta que passen les culpes de les seves gatades a la mateixa gent que les està patint, als mateixos que un dia es llevaran sense saber si ja mai més els arribarà el dia de la seva reintegració social i de la seva resurrecció econòmica.

Amb el PAS, al nostre nivell, a la nostra manera, també estem enviant un missatge a tots els flautistes dels contes. Nosaltres, com a col·lectiu, assumint la nostra responsabilitat, hem d'estar en el protagonisme de sempre de la nostra Associació. Sabem que, en aquests esdeveniments, hi tenim un paper i també que disposem d'un instrument eficient.

Tenim un pla i la clara voluntat d'acomplir amb la nostra comesa. No podem renunciar a la utopia de participar en la conquesta d'un món millor. Així que ànims a tots i endavant.

Fa poc més d'un any que tots plegats vam decidir obrir i potenciar aquesta nova faceta de la nostra Associació. Avui el Pla d'Acció Social és ja una realitat en marxa, amb un futur esperançador. El nostre objectiu és generar benefici social oferint el que fem i el que tenim a la Soci.

En els últims anys, les polítiques socials dels països més avançats del món han començat a incorporar la cultura i l'esport com a mitjans per intervenir en la lluita contra l'exclusió social. Però, això, sense la intervenció de la societat civil, dels diferents tipus d'ONG i dels col·lectius que coneixem com el voluntariat, a més d'altres organitzacions, seria impossible de dur a terme de manera eficaç.

Està clar, doncs, que tenim un repte pendent al qual ara estem intentant donar resposta, de la millor manera possible. És totalment necessari que la societat es posi al costat dels més desfavorits perquè puguin millorar la seva pròpia estima, que ajudi a millorar les relacions intergeneracionals, que col·labori en la integració de reclusos, que ajudi a fer més fàcil la participació social des col·lectius discapacitats o que col·labori directament amb qui necessiti ajuda.

En aquest sentit, la nostra oferta és fàcil d'explicar: "els nostres recursos i les nostres activitats els volem compartir amb aquells a qui els puguin ser més útils o els puguin servir més". I puc ben assegurar que, normalment, aquestes accions, en si mateixes, ja porten la recompensa, normalment en forma d'assossec personal i de motivació interior.

Juan Vázquez va ser director d'Àrea de Negoci de "la Caixa". Titulat en Mestria Industrial i diplomad en Economia i Direcció d'Empresa. Ha desenvolupat diversos càrrecs de gerència en empreses del sector públic i privat.

Compartir la Transpirinenca Social i Solidària: caminem junts per la inclusió

Montserrat Tohá

Directora de la Fundació IReS
Membre del Consell Consultiu del PAS

Que un grup de menors, nois i noies que viuen en un Centre Residencial d'Acció Educativa (allò que abans es deia Centre de Protecció de Menors) a l'àrea metropolitana, s'apuntin a anar a les instal·lacions de la Soci a Barcelona és, com dirien, "xaxi". Fins i tot ho pot ser l'excursió a Collserola que van fer des d'allà.

Que s'apuntin per anar un dia amb la gent de la secció Muntanya Barcelona a pujar al Puigmal ja no és el mateix, tot i la il·lusió que transmet en David, el director del Centre, que és molta. Caminar i caminar... Pujar per tornar a baixar, tant si estàs cansat com si creus que ja no pots més. Conviure tot el dia amb persones que acabes de conèixer, muntanyencs consumats i compartir el dia, la il·lusió, el paisatge... tantes coses en un sol dia.

Molt d'això i molt més deuriem compartir. Un xic d'amor a la muntanya hi van transferir els muntanyencs, perquè van tornar al Centre cansats però contents com gínjols i motivats per apuntar-se a caminar dos dies a la Transpirinenca Social i Solidària que promou l'Ignasi de Formació i Treball i amb la qual la Fundació IReS hi col·labora.

Finalment, van ser els dos dies de l'últim tram des de Llançà al Cap de Creus, dormint al Port de la Selva el primer dia i a Cadaqués el darrer. Dos dies que van caminar juntament amb una vintena més de persones, joves i grans, nois i noies, de diferents llocs, amb professions

diverses, amb l'Alcalde de Cadaqués caminant amb ells. Dos dies en definitiva, per compartir:

"La verdad es que me lo pasé estupendamente porque me hacía falta hacer un poco de ejercicio... aunque me bloqueé para hacer la última subida... no quise hacerla por tonta, porque sé que podría haberla hecho perfectamente y cuando iba para abajo me torcí el tobillo y tuvieron que venir a ayudarme", diu la Maria. Tant ha estat així, que els vuit nois i noies que hi van anar encara en parlen. I els que no van voler anar-hi, potser s'hi apuntaran l'estiu vinent.

La nostra missió com a Fundació IReS és educar aquests nens i nenes, nois i noies, i capacitar-los perquè quan compleixin la majoria d'edat tinguin el grau d'autonomia suficient per viure de forma independent. Estem convençuts que l'esport és una eina educativa, socialitzadora, integradora, que promou la cultura de l'esforç i de la vida sana. Per als nostres menors que vénen d'històries de vida molt complicades, és un gran reforç al treball que fan els educadors i un benefici per als menors.

"Me pareció bien el hecho de ir a la Transpirenaica. Me lo pasé genial, aunque hubo momentos en los que me dije '¿por qué he venido?', pero después me empezó a gustar. Lo que más me gustó fue cuando dormimos en el polideportivo de Port de la Selva. Me pareció bien que viniera David, el director de nuestro Centro, y me llevé muy bien con Elizabeth y con Ignasi (de la organización de la Transpirenaica). Los demás me cayeron bien. Me gustó ir, yo repetiría otra vez, pero en invierno, y querría que fuera más larga. Me sentí tan bien como con la gente de la Caixa, ¡aunque cuando vinimos de vuelta estaba muy cansado!", diu el Marc.

Moltes gràcies als membres de la secció Muntanya Barcelona (Joan Bastús Tur, Agnès Gil Grau i Juan Antonio Lorente Rubio), a les persones que ens ho heu facilitat i a tota la Soci. Desitgem que aquest projecte de col·laboració pugui continuar en el nou curs que comencem. La valoració ha estat molt positiva tant pels participants com pel director del Centre. 🍷

Càritas, al costat de les persones

ELS VALORS DEL SERVEI, DE LA COMPASSIÓ, DEL RIGOR I DE LA COL·LABORACIÓ SÓN LA BASE DEL NOSTRE TREBALL

Salvador Busquets Vila

Director de Càritas Diocesana de Barcelona

Per a Càritas, la persona és el centre. Li mirem als ulls i abracem el seu patiment. L'acollim i l'acompanyem en el camí que li cal recórrer des que ha caigut en l'exclusió social fins que recupera la fortalesa, la confiança i la dignitat per començar de nou el seu projecte de vida. Aquesta és la nostra missió i la portem a terme des del compromís de sentir-nos part de la comunitat cristiana que, bàsicament, s'inspira en l'essència de les ensenyances de Jesucrist: estima els altres com a tu mateix. Així, l'acollida i l'acompanyament constitueixen un dels pilars de l'acció social de la nostra institució que, juntament amb la sensibilització i la denúncia, són els tres eixos estratègics.

Els valors del servei, de la compassió, del rigor i de la col·laboració són la base del nostre treball. Quant al servei, ens inspira l'evangeli en recordar-nos les paraules de Jesucrist: "Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm". I és que considerem que l'objectiu del servei és que la persona que viu una situació de pobresa se senti escoltada i ho procurem estant a la seva disposició. Hem vingut per a servir-les, no per a ser servits.

Pel que fa a la compassió, citem la paràbola del bon samarità: "Un samarità que viatjava per aquella encontrada, quan arribà i el veié, se'n compadí, s'hi acostà, li embenà les ferides. Després d'amorosir-les-hi amb oli i vi, el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el dugué a l'hostal i se n'ocupà". Aquesta ensenyança ens recorda que l'amor cap a les persones, especialment les que viuen situacions d'exclusió, és la base de la nostra tasca, del treball que duem a terme a diari per apoderar-les, per retornar-los la força, la fe i l'esperança.

Quant al rigor i fent referència a la paràbola dels talents de la *Bíblia*, des de Càritas considerem que cadascú ha de sentir que ha doblat els talents rebuts. Només així els nostres donants podran percebre honestat, rigor i entusiasme en el nostre treball. I per últim, cal destacar el valor de la col·laboració. Estem sempre oberts a treballar juntament amb altres entitats o organismes oficials, ja que sumant esforços podem arribar a més persones.

Prevenir per a un futur millor

Des de Càritas Diocesana de Barcelona considerem que prevenir és una de les millors formes de lluitar contra la pobresa. En aquest sentit, treballem en els següents

àmbits, claus per evitar que les persones caiguin en l'exclusió social: l'habitatge, l'ocupació, la infància, les necessitats bàsiques i la salut mental.

Quant a l'habitatge, Càritas actua des de tres vessants: la concessió d'ajudes per pagar l'habitatge, el lloguer o els subministraments (hi vàrem destinar 2 milions d'euros l'any 2013); un parc de prop de 400 habitatges unifamiliars en règim de lloguer social i 6 recursos residencials per donar resposta a les necessitats de 1.800 persones amb greus dificultats d'habitatge, i la mediació i l'assessorament en problemes greus de pagament d'hipoteques i lloguers (3.000 llars han rebut l'atenció de Càritas en tres anys i s'han evitat més de 600 desnonaments a través del Servei de Mediació en Habitatge). Des de Càritas considerem que actuar en matèria d'habitatge és clau per evitar que les persones caiguin en l'exclusió.

La manca de feina, igual que la precarietat de l'habitatge, obren les portes a l'exclusió social. Per això, des de fa anys, a través del nostre programa de Formació i Inserció sociolaboral, treballem per acompanyar persones que han quedat fora del mercat de treball formant-les i ajudant-les a inserir-se de nou.

Des de fa un any, hem donat un pas més en aquesta línia de treball i hem creat el Servei d'Acompanyament a l'Ocupació (conegut amb el nom de Feina amb Cor). El seu objectiu és aconseguir que les persones recuperin la confiança en si mateixes i siguin autònomes per poder encarar els processos de cerca de feina que hauran de viure al llarg de la seva vida. Des que va entrar en funcionament el projecte, l'octubre de l'any passat, prop de 550 persones han trobat feina.

La infància

La infància és un altre dels pilars de la nostra acció social; els més petits són el nostre futur. D'aquí que, a Càritas, haguem apostat, també, per aquest àmbit a través dels centres maternoinfantils, dels centres oberts, de l'acompanyament a nens i nenes i les seves famílies i, en els darrers anys, amb els projectes Paidós.

Pel que fa a les necessitats bàsiques, en aquest àmbit destaquem els esforços esmerçats, ja sigui a través de la pròpia Càritas diocesana o de les parròquies, perquè les famílies tinguin el bàsic per alimentar-se. Destaquem el projecte de Distribució Solidària d'Aliments (DISA), fruit del treball conjunt de les parròquies de l'Arxiprestat de Trinitat-Roquetes, de les administracions públiques i de la societat civil. En aquest centre, l'atenció a les famílies es fa de forma personalitzada, amb cita prèvia i, en comptes d'entregar una bossa amb els aliments bàsics, aquests estan exposats. La persona pot accedir-hi en funció dels punts que el professional de l'àmbit social

És crucial per a Càritas el fet de treballar en xarxa i de comptar amb l'ajuda de tothom, perquè plegats podem arribar més lluny

que l'acompanya li ha assignat, segons la seva situació socioeconòmica.

Un altre dels nostres objectius d'actuació el centrem en l'àmbit de la salut mental. Des de Càritas sempre hem tingut cura d'acompanyar les persones assegurant-los el bàsic per al seu benestar. D'aquí que també haguem vetllat per la seva salut mental, qüestió que en els darrers temps hem intensificat a conseqüència de l'impacte de la crisi en les persones.

Càritas, en dades

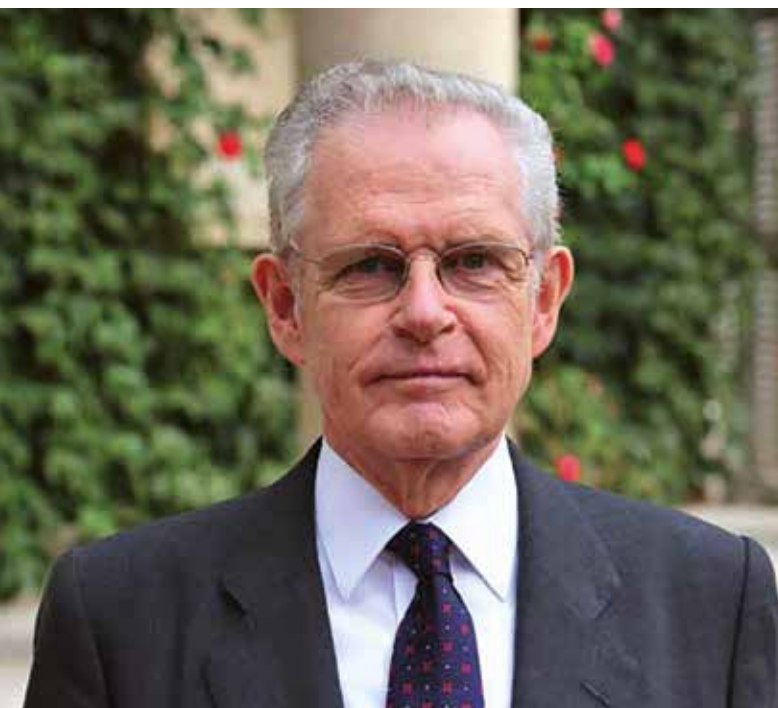
Les Càritas parroquials, arxiprestals i Diocesana vàrem atendre el passat 2013, 276.595 persones, nombre que equivaldria als aforaments de dos camps de futbol del Barça i dos del camp de l'Espanyol. D'altra banda, també constatem que la pobresa és cada vegada més extensa ja que el 2013 vàrem atendre més del doble de persones que el 2007. Hem triplicat els serveis d'ajuda en relació a aquest darrer any, fet que demostra la intensitat de la crisi que ens colpeja. Per últim, les realitats de les famílies a les quals acompanyem demostren la profunditat d'aquesta crisi: el 79% de les persones en edat de treballar ateses per primera vegada estan a l'atur i la majoria, sense cap prestació social.

Per tot això, és crucial per a nosaltres el fet de treballar en xarxa i de comptar amb l'ajuda d'empreses, entitats, clubs, universitats, institucions, persones destacades en diferents àmbits, etc., perquè plegats podem arribar més lluny. El seu cor és el nostre motor.

Salvador Busquets Vila té una àmplia trajectòria en el món social. És llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresarials, formació que ha completat amb diversos postgraus, entre ells Fiscalitat i Màrqueting. Des de setembre de 2014 és el director de Càritas Diocesana de Barcelona. Ha estat membre de diferents plataformes relacionades amb la pobresa i l'exclusió social: vocal del Consell Assessor de Polítiques Socials i Familiars de la Generalitat de Catalunya (CAPSIF), membre de la Vocalia de Pobresa de l'ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social), i del Grup de Treball d'Habitatge de la Taula del Tercer Sector, entre d'altres.

Compartir és millor

EN EL FONS, QUAN ENS QUEIXEM DE LA NOSTRA COMUNITAT, EL QUE ESTEM MANIFESTANT ÉS LA NOSTRA RESISTÈNCIA A LLUITAR PER MILLORAR-LA

Antonio Argandoña

Professor Emèrit, Càtedra “la Caixa” de Responsabilitat Social de l’Empresa i Govern Corporatiu
IESE Business School

M'agrada la societat en què visc. No és masoquisme: té moltes coses bones. I moltes altres que no m'agraden gens. Però és “la meva” societat, la que m’ha tocat viure. No tindria sentit queixar-me’n, entre altres raons perquè, si m’ha tocat viure-hi, també tinc la responsabilitat de procurar millorar-la. En el fons, quan ens queixem de la nostra comunitat, el que estem manifestant és la nostra resistència a lluitar per millorar-la.

No m’agrada perquè és una societat individualista, en què les preferències personals són el que domina: per a molts, és bo el que és bo per a ells, encara que no ho sigui per als altres. És una societat emotivista: per a molts, és bo el que els va bé a cadascun, encara que sigui poc racional. És una societat utilitarista: per a molts, és bo el que els convé. Sovint veiem a la gent que protesta perquè les coses no són com a un li convé: “no hi ha dret”, diem. També això defineix la nostra societat: tot ho basem en els nostres drets, i prestem menys atenció als

nostres deures. És una societat relativista: molts pensen que no hi ha regles sobre el que és ètic o no, “tu tens la teva ètica, jo tinc la meva, no coincideixen, però les dues són bones”.

Al costat de tot això, hi ha moltes coses que m’agraden de la nostra societat. L’estima que tenim per la llibertat, per exemple; encara que després ens deixem endur per les modes, pel que es porta, pel “políticament correcte”, sense adonar-nos que aquesta és una llibertat falsa. I també m’agrada l’elevat sentit d’allò social que hem desenvolupat, potser perquè els mitjans de comunicació ens interpel·len cada dia amb notícies negatives. L'emotivisme esmentat abans es manifesta també en aquesta sensibilitat. De manera que la nostra societat individualista és, a la vegada, molt solidària.

És clar que, de vegades, la nostra solidaritat és poc... diguem-ne, consistent. Hi ha un terratrèmol no sé on, i correm a donar els nostres diners; passen unes setmanes i ens n’oblidem: la notícia ja no està a les primeres

pàgines dels diaris, no ens colpeja, i deixem d'ajudar, o dirigim la nostra atenció a una altra necessitat. Els qui treballen en assumptes del tercer sector es queixen sovint d'aquesta manca de continuïtat. Sembla que ens preocupa més quedar-nos tranquils –"jo ja he ajudat"– de contribuir positivament a la solució d'un problema. O no ens adonem de la naturalesa del problema. Després d'un terratrèmol, la gent necessita menjar, roba i medicines, però ara, ja, sense esperar quinze dies. I després necessita reconstruir casa seva, crear un nou lloc de treball, recompondre l'escola dels seus fills...

Els qui treballem o hem treballat en una empresa sabem bé el que és la racionalitat econòmica: poc emotiva, segurament, però efectiva. Quan uns miners es queden atrapats en el fons d'una mina, el que cal fer és procurar que no els falti aire, aigua i menjar, i començar immediatament a obrir un pou auxiliar per rescatar-los. Les empreses mineres i de construcció en saben d'això: és el seu negoci. Aquí no valen improvisacions; de llàgrimes, poques, les necessàries i prou. Professionalitat, tota. I sentit de responsabilitat. Això val en tota acció social.

El que estic intentant dir és que una acció social exigeix objectius i planificació, organització, direcció, recursos... i resultats. No sempre sortirà bé a la primera, perquè, com en tota actuació, ens enfrontem amb limitacions materials i humanes, amb incerteses i imprevistos i amb errors. Però els humans sabem aprofitar tot això per aprendre.

Quines necessitats s'han d'atendre primer? N'hi ha tantes...! Sí, és clar. També les empreses s'enfronten amb moltes necessitats dels clients potencials. La seva elecció definirà la seva missió. La missió externa de l'empresa explica quines necessitats i de quines persones, els clients potencials, tractarà de satisfer. Hi ha també una missió interna de l'empresa, que explica quines necessitats dels de dintre, dels membres de l'empresa, han de ser ateses perquè ells s'ocupin d'atendre les necessitats dels de fora. L'empresa tria la missió externa a la vista dels coneixements del seu equip humà, del paper que vol assumir en la societat, del que sap fer millor que els seus competidors o, si més no, del que vol aprendre a fer millor que els seus competidors. No intenta fer de tot, ni tampoc limitar-se a allò que li produirà més beneficis. Les preferències de l'equip humà seran determinants del que vagin a fer.

El mateix caldrà fer en l'acció social. Cal triar una necessitat o un conjunt de necessitats que volem atendre. Amb ordre, amb professionalitat, posant-hi l'interès de tots. Aquesta serà la nostra oferta; si ens hem equivocat i la necessitat no és rellevant, o si desapareix, o si ens deixa de doldre en el fons de la nostra ànima, en buscarem una altra.

Els qui treballem o hem treballat en una empresa sabem bé el que és la racionalitat econòmica: poc emotiva, segurament, però efectiva

Un directiu d'una empresa americana famosa per la seva preocupació social deia que això de dirigir empreses és molt fàcil: els directius cuiden dels empleats; els empleats cuiden dels clients, i els clients satisfets cuiden dels accionistes. Un cop sabem què volem fer, la clau està en l'equip humà que tirarà endavant aquest projecte. La tasca de la direcció de tota iniciativa social és obtenir col·laboradors per al projecte, atreure'ls, convèncer-los... Uns donaran diners; altres, temps; altres, consells i coneixements; tots aportaran il·lusió, interès, compromís, que arrossegarà als altres.

Tots donaran i tots rebran. Segurament, rebran més, molt més, del que donen. Fa unes setmanes vaig assistir a l'enterrament de la mare d'un amic meu, malalta d'Alzheimer des de feia anys i incapaç de reconèixer els seus fills i néts quan l'anaven a visitar. I el sacerdot que va oficiar l'enterrament els va recordar el molt que ells havien rebut de la seva mare o de la seva àvia: la consciència de fer alguna cosa, amb la seguretat absoluta que el beneficiari no s'assabentaria. Hi ha una compensació millor, per a una acció social? ▀

Doctor en Ciències Econòmiques i Empresariales per la Universitat de Barcelona. Professor Emèrit d'Economia i Ètica Empresarial, titular de la Càtedra "la Caixa" de Responsabilitat Social de l'Empresa i Govern Corporatiu, IESE Business School, Universidad de Navarra. Catedràtic de Fonaments de l'Anàlisi Econòmic (en excedència). Acadèmic Numerari de la Real Academia de Ciencias Económicas y Financieras de España. President del Comitè de Normativa i Ètica Professional del Col·legi d'Economistes de Catalunya, membre de la Commission on Corporate Social Responsibility and Anti-Corruption de la International Chamber of Commerce de París, membre de la Comissió de Control i Transparència del F.C. Barcelona i dels comitès deontològics de diverses associacions empresariales i entitats financeres.

No n'hi ha prou amb fer negoci

CADA COP ÉS MÉS IMPORTANT LA IDEA D'ENRIQUIR-SE, SENSE LÍMITS, MENTRE QUE CADA COP ÉS MENYS IMPORTANT EL FET D'APORTAR UN BÉ A LA SOCIETAT

José Sols Lucia

Director de la Càtedra d'Ètica i Pensament Cristià de l'IQS
Universitat Ramon Llull

A costumem a identificar *capitalisme* amb *afany il·limitat de lucre*, la qual cosa és només parcialment certa. Ha estat així durant els últims dos segles, però no sempre havia estat així. Quan el capitalisme va néixer, a l'Edat Mitjana –en el seu vessant comercial, al qual seguirien més tard el capitalisme *industrial* (a partir de la Revolució Industrial de finals del segle XVIII), el *financer* (a partir del segle XX) i l'*informativa* (amb l'actual globalització)–, les dues potes sobre les quals se sostenia el sistema eren: 1/ aportar alguna cosa al bé comú en el mercat lliure, i 2/ amb això, fer negoci.

La idea consistia en què, en un sistema de mercat lliure –ja esbossat a l'edat mitjana, fins i tot amb la cotilla del feudalisme–, cada un dels agents econòmics pogués aportar quelcom de bo a la societat (llana, teles, fruita, pa...), però, de tal manera que l'operació no el perjudicés, sinó tot el contrari, que li comportés un benefici. tanmateix la prioritat d'això no residia pas en l'afany

de lucre, sense dubte legítim, sinó en la funció social de l'intercanvi comercial, és dir, en el fet que la gent tingués menjar, vestit i habitatge.

És sabut que la Modernitat, nascuda al segle XVI, va introduir un increment notable de l'individualisme en la mentalitat de l'home europeu. Si a l'edat mitjana gairebé no hi ha havia obres d'art signades –atès que l'important era l'obra, no l'autor–, a partir del Renaixement sabem amb detall quin artista va fer quina obra, i els noms ens resulten coneguts fins i tot avui, malgrat que ens en separen cinc segles –Leonardo da Vinci, Miquel Àngel o Rafael, entre d'altres–.

Aquest individualisme es reflecteix també en l'economia. Cada cop és més important la idea de fer negoci, d'enriquir-se, sense posar límits a la riquesa –la qual cosa, mirada racionalment, no té cap sentit–, mentre que cada cop és menys important el fet d'aportar un bé a la societat. Aquesta espiral individualista arribà al seu cim amb el capitalisme financer, amb

l'especulació en borsa, on no poques persones i grups van fer immenses fortunes a base de comprar i vendre valors, quelcom amb ben poc interès per a l'economia productiva, menys encara per al bé comú. Pel·lícules com *Wall Street* (d'Oliver Stone, 1987) –i la seva segona part *Wall Street II: el dinero nunca duerme* (2010)–, *The Company Men* (de John Wells, 2010), *Margin Call* (de J. C. Chandor, 2011) o *El lobo de Wall Street* (de Martin Scorsese, 2013), entre d'altres, i reportatges com *Enron: los chicos que estafaron a América* (d'Alex Gibney, 2005), han descrit molt bé aquesta actitud que va dur el sistema a l'atri del col·lapse, el 2008.

Moltes empreses han mirat d'incorporar la Responsabilitat Social Corporativa (RSC) a la seva activitat: algunes amb veritable preocupació ètica pels interessos legítims dels seus *stakeholders* interns o externs (clients, treballadors, accionistes, comunitat local, proveïdors, competidors), d'altres, en canvi, com a simple *cosmètica*.

El moviment denominat *Economia Civil*, iniciat fa uns anys al nord d'Itàlia i liderat pels professors Stefano Zamagni (autor de l'esborrany de l'encíclica *Caritas in veritate*, de Benet XVI, 2009) i Luigino Bruni, en el qual participen ja uns 900 empresaris, promou un retorn del capitalisme al seu esperit fundacional a fi de superar tres realitats econòmiques de la nostra història contemporània:

1/ S'ha vist que el capitalisme entès com a simple cerca del màxim benefici en un context de lliure mercat du a crisis cícliques, algunes de les quals són brutals, com ara la de 1929 o la de 2008. 2/ S'ha vist que el socialisme és una mala alternativa perquè priva de llibertat als ciutadans i dona un poder gairebé il·limitat a una classe dirigent que diu representar el poble, però que hi té un nul interès, tal com s'ha fet palpable amb els nous multimilionaris russos, alguns dels quals havien estat dirigents del Partit Comunista. I 3/ s'ha vist que l'economia social de mercat, tot i ser més interessant que els dos sistemes anteriors, entre altres coses perquè ens va dur l'Estat del Benestar, té el problema de resultar cara, poc competitiva en un context mundial de mercat lliure, i té tendència a infantilitzar els ciutadans, que esperen que el govern resolgui tots els problemes i decideixi què està bé i què no, des de les polítiques energètiques fins a les polítiques lingüístiques a les escoles.

Davant d'aquests tres sistemes, tot i combregant molt més amb el tercer, l'Economia Civil –dèiem– promou un retorn del capitalisme al seu esperit fundacional, és a dir, perseguint no tant un canvi de sistema –que és el que va intentar inútilment el socialisme–, sinó un canvi de mentalitat: *fer negoci no és un fi, sinó un instrument; el fi resideix en cercar el bé comú*.

Tota empresa hauria de preguntar-se sincerament, quina pot ser la seva aportació al bé comú

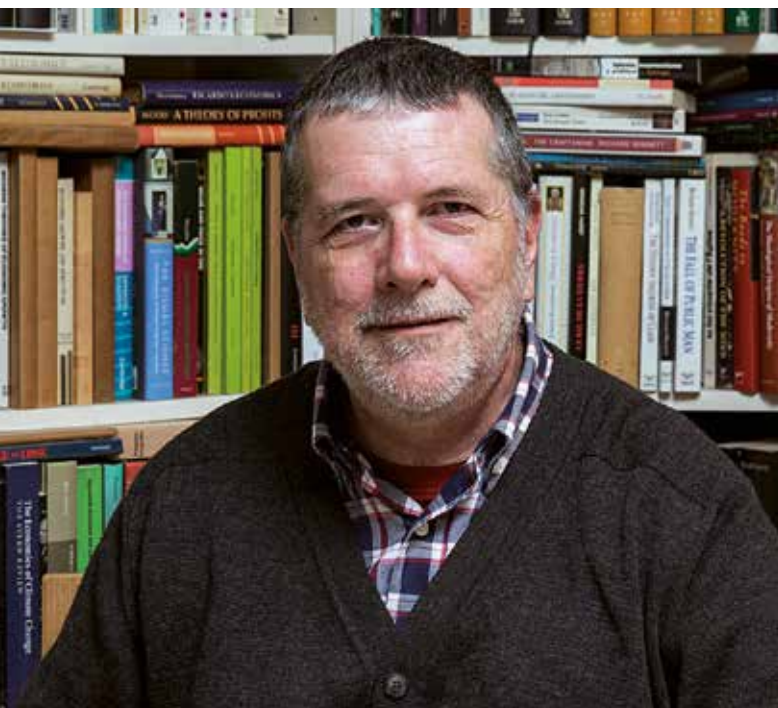
Tota empresa, tot banc, tot grup, hauria de preguntar-se sincerament, i no únicament com a operació publicitària encaminada a captar clients, quina pot ser la seva aportació al bé comú, és a dir, al benestar del conjunt de la societat, nacional, si opera en un país, però sobretot internacional, atès que l'economia és cada cop més global.

S'hauria de preguntar això, fins i tot hauria de perseguir la resposta amb afany, i una vegada l'hagués trobada, hauria de llançar-se a l'apassionant aventura que és el mercat lliure, un espai on es pot construir una societat justa i humana i al mateix temps fer negoci, bo i tenint en compte que sempre caldrà que hi hagi un Estat subsidiari preparat per a intervenir en cas de necessitat, i que algun dia –tant de bo ja en aquest segle XXI– haurà d'haver-hi una estructura democràtica global que vetlli pel respecte dels drets humans a tot el món, inclosos els drets econòmics i socials.

José Sols Lucia és doctor en Teologia (Centre Sèvres, París, 1999) i llicenciat en Història Contemporània (Universitat de Barcelona, 1987). És director de la Càtedra d'Ètica i Pensament Cristià de l'IQS (Universitat Ramon Llull), on imparteix classes de Pensament Social Cristià i d'Ètica Empresarial & RSC. Coordina la Red Humanitas (grup internacional de recerca adscrit a l'Aristos Campus Mundus 2015, campus d'excel·lència internacional) i coordina el Grup de Pensament Social Cristià d'UNIJES (Centres Superiors de la Companyia de Jesús d'Espanya).

Ha publicat un bon nombre de llibres, així com també nombrosos articles en revistes científiques i de divulgació i en diaris, principalment *La Vanguardia*. Entre les seves últimes publicacions destaquen els llibres *Cinco lecciones de pensamiento social cristiano* (Trotta, Madrid, 2013) i *Pensamiento social cristiano abierto al siglo XXI: a partir de la encíclica Caritas in veritate* (Sal Terrae, Santander, 2014).

Stefano Zamagni com a economista

Pere Guinjoan

Associat i economista

Podríem dir que hi ha dues classes d'economistes. Els economistes de llums curts i els economistes de llums llargs. La immensa majoria pertanyen a l'economia de llums curts, és a dir, a la pràctica de l'anàlisi econòmica en totes les seves especialitats i en totes les seves escoles. La gairebé totalitat de les persones dedicades al conreu de la disciplina, tant en l'àmbit de l'ensenyament i de la investigació universitària com en el de la pràctica professional, pertanyen a aquest primer grup. David Ricardo, Alfred Marshall, J. M. Keynes i el guardonat Nobel d'enguany, Jean Tirole, són exemples eminents del tipus d'analista econòmic, membres per tant d'aquest primer grup.

Hi ha també, però, una petita minoria dins la professió que podríem anomenar els economistes de llums llargs, aquelles persones dedicades a la reflexió sobre les grans qüestions que emmarquen i configuren el conjunt de temes del discurs econòmic, grans qüestions que són objecte d'estudi no de l'anàlisi econòmica pròpiament

dita, sinó de la filosofia econòmica, entesa com una especialitat de la filosofia social. Entre els economistes històrics d'aquest tarannà hi figuren personatges de la importància d'Adam Smith i John Stuart Mill. Entre els contemporanis, vius i difunts, de pensament i escoles ben diversos, pertanyents a aquest grup, em vénen a la ment els noms de Jon Elster, F. A. Hayek, Martin Hollis, Stephen Marglin, E. F. Schumacher i Amartya Sen.

Stefano Zamagni és clarament un economista de llums llargs. Ho certifiquen els seus escrits més recents, però també les seves publicacions primerenques. El seu interès per les grans qüestions s'evidencia en l'autoria, en anys encara de joventut, de sengles manuals universitaris d'història del pensament econòmic i d'economia política.

La seva aportació principal consisteix a tornar a posar a la palestra del debat el gran tema de l'humanisme econòmic, marginat de l'economia dominant d'ençà de la conquesta de l'hegemonia dins el discurs econòmic per part d'un cert utilitarisme o epicureisme vulgar,

La gran innovació de Zamagni és la reformulació de la proposta d'economia civil

d'arrel benthamita, arran de la codificació de l'anomenada revolució marginalista de l'últim terç del segle XIX.

Zamagni ens fa veure que el discurs econòmic humanista, incipient ja en l'escola franciscana del *Quattrocento*, amb figures com sant Bernardí de Siena i fra Luca Pacioli, i desenvolupat en la il·lustració italiana del segle XVIII, tant a les Dues Sicílies (Genovesi) com a la Lombardia (Verri, Beccaria), ha estat amagat, però mai ha arribat a desaparèixer. A Itàlia, figures senyeres del segle XX, perseguides pel règim feixista i veritables llumeneres de la reconstrucció post-bèl·lica, com són les de don Luigi Sturzo i de Luigi Einaudi, formen part d'aquest corrent.

La gran innovació de Zamagni (en concurs amb Luigino Bruni) és la reformulació de la proposta d'economia civil dins d'aquest gran corrent d'economia humanista. Es tracta d'una proposta d'un canvi radical en l'enfocament de les relacions humanes en el procés econòmic, en el sentit de la necessitat d'integrar, juntament amb la llibertat i l'eficiència (possibilitades pel lliure mercat) i la solidaritat (feta parcialment present per l'acció dels poders públics), la veritable reciprocitat entre els ésser humans. L'humanisme econòmic es posa en solfa de forma clara en l'anomenat tercer sector, però ha de tenir el seu lloc també en el primer sector (empresa amb ànim de lucre) i en el segon (l'acció econòmica i social de les administracions públiques).

Quan nosaltres, els membres de l'Associació del Personal de "la Caixa", deixebles com són de la gran iniciativa d'economia civil que Francesc Moragas va emprendre i el doctor Boix va consolidar, llegim els escrits lluminosos del professor Zamagni, sol fer-se present, en el nostre fur intern, "una veu fina i tallant com un espasí de vent", en l'expressió immortal del canonge Cardó, un altre promotor *avant la lettre* de l'economia civil, que ve a dir-nos: "Vet aquí que a "la Caixa" ja parlàvem en prosa".

L'article de Stefano Zamagni

El treball de Stefano Zamagni que es presenta a continuació, *El Desenvolupament Humà Integral en la Perspectiva de l'Economia Civil*, és un text dens. No hi sobra cap paraula i la seva assimilació demana una lectura atenta i repetida. Consta de tres apartats i una conclusió. En el primer apartat, Zamagni explica quina cosa és l'economia civil. N'assenyala les seves arrels en el primer humanisme italià del *Quattrocento* i, d'una manera més clara, en la il·lustració italiana del segle XVIII, i més específicament en el pensament del catedràtic napolità Antonio Genovesi. L'escola italiana d'economia civil presenta moltes similituds amb l'escola escocesa de David Hume i Adam Smith, els seus contemporanis. I tanmateix, ja s'apunta una discrepància en el paper principal que s'atorga a l'amistat, la reciprocitat i la gratuïtat, en el mateix funcionament del mercat, com a lloc de relació social. Emprant

una paràfrasi d'una expressió original de Schumacher, Zamagni diu que l'economia civil és "l'economia com si la persona importés". Als dos principis de l'economia contemporània (l'intercanvi d'equivalents en el mercat i la redistribució de la riquesa per mitjà de l'acció del poder públic) hi afegeix la necessària presència arreu de la reciprocitat entre els agents humans.

El segon apartat està dedicat a explicar la noció de capital civil, en la línia de la literatura recent sobre el capital social, originada en Bourdieu i Coleman, i desenvolupada sobretot pel politòleg americà Robert Putnam. Zamagni comenta l'obra d'aquest darrer, *Making Democracy Work* (escrita amb la col·laboració de Roberto Leonardi i Rafaella Nanetti i publicada l'any 1993), on s'analitzen les causes del desenvolupament diferencial entre la Itàlia septentrional i la meridional en termes de la naturalesa dels seus capitals civils respectius. Zamagni distingeix tres menes de capital civil: el capital social estructural, el capital institucional i el capital cultural, concepte aquest darrer mal descrit fins ara, i que és una aportació del mateix Zamagni.

En el tercer apartat, Zamagni analitza el procés d'increment de l'estoc de capital civil. Hi defensa la necessitat d'intervenir en el disseny de l'entramat institucional d'una societat, en el sentit d'ajudar a crear un espai econòmic en què es puguin desenvolupar lliurement aquelles persones que posen el principi de reciprocitat a la base de la seva actuació professional. Es recolza en el text clàssic de S. C. Kolm, *Reciprocity*, per situar la reciprocitat dels agents en una posició intermèdia entre la relació d'intercanvi d'equivalents, basada en l'amor propi, i la filantropia altruista, basada purament en l'amor al proïsme i la gratuïtat. El criteri d'actuació de l'*homo reciprocans*, a diferència del de l'*homo oeconomicus* no es pot caracteritzar per mitjà d'una funció d'utilitat. La reciprocitat no és un recurs escàs, sinó una virtut cívica que, en la perspectiva aristotèlica de l'autor, no és innata, sinó que cal conrear, igual que la resta de les virtuts.

L'autor conclou afirmant que en la recerca de sortides als reptes que ens planteja la societat postindustrial, la perspectiva de l'*homo oeconomicus* aboca a les antinòmies actuals del *welfare state*. Per superar-les, ens cal la perspectiva de l'*homo reciprocans*. ■

Economista. Doctorant a la Universitat Abat Oliva. Ha estat analista financer a "la Caixa", en diferents comeses, des de 1981 fins a 2012.

El desenvolupament humà integral des del punt de vista de l'economia civil

Stefano Zamagni

Universitat de Bolonya (Itàlia)

Traducció al català de l'original en italià, a cura de Pere Miret (associat i economista).

1. Què és l'economia civil?

L'economia civil és una línia de pensament que es pot remuntar a l'humanisme civil del segle XV i que va prosseguir, amb resultats desiguals, fins al seu període d'apogeu, el de la Il·lustració italiana, milanesa i sobretot napolitana (L. Bruni, S. Zamagni, *Economia civile*, Bolonya, Il Mulino, 2004). Mentre a Escòcia Smith i Hume perfilaven els principis de la *Political Economy*, a Nàpols, durant la mateixa època, Genovesi, Filangieri, Dragonetti i altres traçaven el programa de recerca de l'economia civil. Hi ha moltes analogies entre l'escola escocesa i la napolitana-milanesa: la polèmica antifeudal (el mercat és sobretot un mitjà per sortir de la societat feudal); l'loança del luxe com a factor de canvi social, sense una excessiva preocupació pels "vicis" dels consumidors d'aquests béns; una gran capacitat per copsar les transformacions culturals que el desenvolupament del comerç estava induint a Europa; la presa de consciència del paper essencial

de la confiança per al funcionalment d'una economia de mercat; la "modernitat" de les seves visions de la societat i del món. Això no obstant, alhora hi ha una profunda diferència entre Escòcia (*Political Economy*) i Itàlia (economia civil). Encara que Smith reconeix que l'ésser humà té una tendència natural a la sociabilitat (a la *sympathy* i a la *correspondence of sentiments* amb els altres) no considera que la sociabilitat, és a dir, les relacions no instrumentals, sigui rellevant per al funcionalment dels mercats ("Hi pot haver societat civil entre persones diferents... basada en consideracions d'utilitat individual, *sense cap forma d'amor recíproc ni d'afecte* (*Theory of Moral Sentiments*, II.3.2, cursiva afegida).

Al contrari, tant en alguns passatges de la *Theory of Moral Sentiments* com de la *Wealth of Nations*, Smith escriu explícitament que els sentiments i comportaments benèvols compliquen el mecanisme del mercat, el qual funcionaria cada cop millor, com més instru-

mentals fossin les relacions interpersonals en el seu interior. Aleshores el que caldria seria fer i dissenyar un sistema de mercats tan perfecte que no fes falta la benevolència, és a dir, la capacitat de fer el bé, per part de ningú. Per a Smith i la tradició que posteriorment esdevindrà la posició oficial en economia, el mercat és el mitjà per crear relacions autènticament socials (no hi ha societat civil sense mercat) perquè allibera dels lligams verticals i dels estatus no escollits, però no és en si mateix un lloc per a les relacions. Per a Smith que les relacions mercantils siguin impersonals i mútuament indiferents no és un aspecte negatiu, sinó civilitzador: només d'aquesta manera el mercat pot assegurar el benestar i el desenvolupament. Per tant, l'amistat i les relacions mercantils pertanyen a dos àmbits ben diferents i separats; al contrari, l'existència de relacions de mercat en l'àmbit públic (i només en aquest) garanteix que, en l'esfera privada, les relacions d'amistat siguin autèntiques, escollides lliurement i independents de l'estatus: si el captaire va a veure el carnisser per demanar-li una almoïna, no podrà mai tenir-hi una relació d'amistat fora del mercat. Si, en canvi, l'excaptaire entra un dia a la carnisseria o la cerveseria per comprar els seus productes, a la nit aquell excaptaire podrà trobar-se amb els seus proveïdors al pub en un pla més digne, i potser podrà convertir-se en el seu amic. Per a Smith i la tradició oficial de la ciència econòmica el mercat és civilització, però no amistat, ni és reciprocitat no instrumental, ni és fraternitat (L. Bruni i R. Sugden, "Fraternity: why the market need not be a morally free zone", *Economics and Philosophy*, 24, 2008).

Pel que fa a aquests aspectes, centrals en la pràctica i la teoria econòmica contemporànies, la tradició de l'economia civil dissenteix radicalment. Per a Genovesi, Filangieri, Dragonetti, a Nàpols, i per a Verri, Beccaria, Romagnosi, a Milà, i després en el segle XIX Luigi Sturzo i, en un cert sentit, Luigi Einaudi, però també per a economistes més aplicats com Rabbeno o Luzzatti, o el fundador de l'economia de l'empresa Gino Zappa (també la tradició de l'economia de l'empresa italiana és una alta expressió de la línia de pensament de l'economia civil), el mercat, l'empresa, l'àmbit econòmic són per si mateixos llocs també d'amistat, reciprocitat i gratuïtat. L'economia civil no accepta la idea, o més aviat la ideologia, difosa avui per tot arreu i que es dona per descomptat, que el mercat sigui radicalment diferent de l'àmbit civil, que es regeixi per normes diferents: l'economia és civil, el mercat és vida en comú, i comparteixen la mateixa llei fonamental, que és l'assistència mútua. L'assistència mútua de Genovesi no és únicament el benefici mutu de Smith:

per al benefici mutu n'hi ha prou amb el contracte, per a l'assistència mútua cal la *philia*, i potser *lagape* (A. Pabst, "Political economy of virtue: Genovesi's civil economy alternative to modern economic thought", *International Review of Economics*, 14, 2015).

Avui l'economia civil s'erigeix en alternativa a l'economia de tradició liberal, que veu el mercat com l'única institució realment necessària per a la democràcia i la llibertat: l'economia civil recorda que una bona societat, certament és producte del mercat i de la llibertat, però també que hi ha exigències, atribuïbles al principi de la fraternitat, que no es poden eludir, ni circumscriure solament a l'esfera privada a la filantropia en particular. Al mateix temps, l'economia civil no se situa al costat dels qui combaten els mercats i veuen l'economia en un conflicte intrínsec i natural amb la bona vida i que invoquen un decreixement i una retirada d'allò econòmic de la vida en comú. L'economia civil, més aviat, proposa un humanisme multi-dimensional, en què no es combat ni es "controla" el mercat, sinó que es veu com un lloc civil igual que els altres, com un moment de l'esfera pública, que, si es concep i es viu com un lloc obert també als principis de reciprocitat i gratuïtat, contribueix a la construcció de la *civitas*.

L'economia com si la persona hi comptés: aquesta podria ser la perífrasi per a expressar el nucli del programa de recerca de l'economia civil. Per a comprendre'n el sentit, poden considerar-se les dues visions antitètiques de la manera de concebre la relació entre l'àmbit econòmic (que podem, per comoditat, i en l'accepció àmplia del terme, anomenar *mercat*) i l'esfera social (que podem identificar amb l'esfera de la *solidaritat*). D'una banda, hi ha els qui veuen l'extensió dels mercats i del principis d'eficiència com la solució a tots els problemes de la societat; de l'altra, hi ha en canvi els qui veuen l'avanç dels mercats com una "desertificació" de la societat i per consegüent miren de protegir-se establint vincles i creant contrapesos. La primera concepció considera el mercat com un ens bàsicament "asocial": segons aquest punt de vista, propi d'algunes versions de la ideologia liberal, la part "social" és diferent de la mecànica del mercat, que es presenta com una institució èticament i socialment *neutral*. Al mercat se li exigeix eficiència i se li confia la tasca de crear la major quantitat possible de riquesa. En canvi, la solidaritat comença on acaba el mercat, quan es tracta d'establir criteris per al repartiment de la riquesa produïda, és a dir, per a la seva redistribució.

A les antípodes d'aquesta visió trobem l'altre enfocament, que veu el mercat com a essencialment *antiso-*

cial. Aquesta concepció, que es remunta a K. Marx i a K. Polanyi, i que avui té com a expressions més visibles les diverses formes d'economia alternativa (“economia solidària, economia comunitària” i similars) es caracteritza en canvi per concebre el mercat com a lloc de l'explotació i de la prepotència del fort sobre el feble, i per consegüent com a amenaça per a la societat: “el mercat avança sobre la desertificació de la societat” –va escriure K. Polanyi–. D'aquí la crida a “protegir la societat” del mercat amb l'argument que les relacions vertaderament humanes (com l'amistat, la confiança, la donació, la reciprocitat no instrumental, l'amor, etc.), serien destruïdes amb l'avenç de la cultura del mercat. Aquesta concepció tendeix a veure l'àmbit econòmic i el mercat com a deshumanitzadors en si mateixos, com a mecanismes destructors del “capital social” indispensable per a tota convivència autènticament humana, a més de per a tot creixement econòmic sostenible.

La concepció de la relació mercat-societat típica de l'economia civil es col·loca en una perspectiva radicalment diferent de les dues precedents. La idea central és la de viure l'experiència de la *sociabilitat humana*, a l'àmbit d'una vida econòmica normal, ni al marge, ni abans, ni després. Ens diu que principis “diferents” del benefici i de l'intercanvi d'equivalents poden tenir lloc dins de l'activitat econòmica. Se supera certament la primera visió que veu l'àmbit econòmic com a lloc èticament neutral basat únicament en el principi de l'intercanvi d'equivalents, ja que és el mateix espai econòmic que, segons la presència o l'absència d'aquests altres principis, esdevé civil o incivil. Però va també més enllà de l'altra concepció que veu la donació i la reciprocitat com a prerrogatives d'altres moments o esferes de la vida social, una visió encara avui dia arrelada en no poques expressions del tercer sector i que ja no es pot sostenir. I això per almenys dues raons específiques (L. Bruni i S. Zamagni (a càrrec de), *Dizionario di Economia Civile*, Roma, Città Nuova, 2009).

Primera, en l'època de la globalització la lògica dels “dos temps” (primer les empreses produeixen i després l'estat intervé per a redistribuir equitativament la riquesa), sobre la qual es fonamenta la relació entre economia i societat (penseu en l'estat del benestar), ja no pot funcionar, perquè falla el fonament d'aquella lògica, és a dir, el nexa estret entre riquesa i territori. Així, a l'empresa se li demana parar esment a la dimensió social de la seva activitat econòmica *normal*. És aquest el sentit del moviment d'idees que hi ha a la base de la responsabilitat social corporativa (S. Zamagni, *Impresa responsabile e mercato civile*, Bolonya, Il Mulino, 2013). (La “Carta de la Responsabilitat

Social Compartida” aprovada pel Consell d'Europa el 22 de gener de 2014 n'és una clara evidència.) Segona, l'efecte “desplaçament”. Si el mercat, i més en general l'economia es converteixen només en intercanvi instrumental, s'entra en una de les paradoxes més preocupants d'avui. La “moneda dolenta foragita la bona” –diu la llei de Grisham, una de les més antigues i conegudes lleis de l'economia–. Aquest mecanisme té un abast bastant gran, i actua, per exemple, sempre que les motivacions intrínseques (com la reciprocitat, la gratuïtat) s'enfronten amb les motivacions extrínseques (com la motivació del benefici): les dolentes foragiten les bones. L'intercanvi basat només en la recerca de l'interès propi foragita altres formes de relacions humanes. Així, el mercat –si només és això– quan es desenvolupa “soscava” la condició de la seva mateixa existència, és a dir, la confiança i la propensió a cooperar.

A totes les societats, de fet, els cal tenir com a fonament tres diferents principis complementaris per poder tenir la possibilitat d'un futur: l'intercanvi d'equivalents, la redistribució de la riquesa i la reciprocitat. Totes les societats coneixen aquesta estructura “triàdica”; si bé és veritat que sols dos d'aquests principis s'han incorporat en el seu moment als models d'ordre social que hi ha hagut històricament en el transcurs dels últims segles; amb un èxit sempre insatisfactori. Què passa quan manca un dels tres principis? Si s'elimina la reciprocitat es té el model d'un ordre social basat en la dicotomia estat-mercat, sobre el qual ja n'hem parlat més amunt. Si s'elimina la redistribució, tenim el model del *capitalisme compassiu* (el *capitalisme del benestar* de l'experiència nord-americana). El mercat és la palanca del progrés, i s'ha de deixar que actuï lliurement sense entrebancs, com justament ensenya el neoliberalisme. D'aquesta manera el mercat produeix riquesa i els “rics” fan “caritat” als pobres, “utilitzant” la societat civil i les seves organitzacions (les *charities* i les *foundations*). D'altra banda, l'eliminació o la infravaloració de l'intercanvi d'equivalents produeix el col·lectivisme i el comunitarisme d'ahir i d'avui, on es viu pensant a fer menys que la lògica del contracte (també a costa d'ineficiències i malbarataments devastadors). Doncs bé, la idea central de l'economia civil és la de propugnar un ordre social en què tots tres principis puguin coexistir simultàniament, és a dir, hi puguin trobar un espai real d'actuació pràctica, i es contagiïn recíprocament.

A tall de conclusió i síntesi: l'economia civil mira la realitat econòmica partint de la base de tres tesis principals. La primera és el rebuig del principi del NOMA (*Non overlapping magisteria*) formulat per prime-

ra vegada per Richard Whately, l'influent economista de la Universitat d'Oxford, el 1829. Segons el NOMA, les normes ètiques tenen tant impacte en les lleis econòmiques com el que tenen en les lleis de la física. Equival a dir que l'àmbit econòmic està separat de les esferes tant de l'ètica com de la política, amb les quals no tindria res a veure. En canvi, la infiltració en l'àrea del mercat dels valors i les normes corresponents a les altres dues àrees podria posar en perill la recerca del seu fi últim: el de l'eficiència. Per tant, si el discurs econòmic vol aspirar a adquirir el rang de ciència (entès en el sentit neopositivista), ha de tallar el cordó umbilical —insistia Whately— que l'havia tingut lligat a l'ètica i a la política durant segles. Clarament, l'economia civil no pot acceptar aquest principi de separació, encara avui hegemònic, per la senzilla raó que l'objecte del problema econòmic continua sent l'ésser humà en el seu conjunt. Així, l'economia i l'ètica es reflecteixen mútuament i s'entenen l'una en el mirall de l'altra. Tanmateix, l'economia s'ha de diferenciar i ser autònoma de l'ètica i la política, però sense separar-se'n.

La segona tesi és que una tasca no secundària de la recerca econòmica és ocupar-se també del disseny de l'estructura institucional de la societat, la qual no pot ser assumida com una dada fixada externament, quasi com si fos una dada natural. És a dir, l'economista civil no pot limitar-se a buscar una adaptació òptima dels recursos disponibles amb un determinat conjunt de regles de joc. I això perquè no totes les institucions (econòmiques i polítiques) tenen la mateixa capacitat d'afavorir l'assoliment del bé comú: es tracta, doncs, d'elegir les que assegurin millor el progrés civil de la societat. Aquest depèn tant del comportament individual com de la classe d'institucions que sigui seleccionada.

Finalment, la tercera tesi és que els tres principis de l'ordre del mercat —intercanvi d'equivalents, redistribució i reciprocitat— han de tenir entre ells una relació multiplicativa, no additiva. Això significa que tots els tres principis han d'actuar simultàniament, si es volen activar cercles virtuoses. No es pot admetre cap *trade-off* entre ells: per exemple, renunciar a la reciprocitat per augmentar l'espai reservat a l'intercanvi d'equivalents o viceversa. Altrament, una característica inconfusible de l'economia civil és escollir com el seu últim fi el bé comú —que és un producte dels béns individuals— i no el bé total —que, en canvi, és la suma dels béns individuals, com ensenya l'utilitarisme de Bentham—.

2. El capital civil

2.1 De tot el que precedeix es pot comprendre per què

és la ciutat, la *civitas*, el lloc privilegiat en el qual es crea i es desenvolupa el capital civil, vertader i propi motor de tot procés de desenrotllament humà sostenible. Se sap, de fet, que el capital civil d'una comunitat és el factor decisiu del seu progrés, des del moment en què el desenvolupament econòmic modern, més que no el resultat de l'abundància de recursos naturals (i físics) i de l'adopció d'esquemes eficaços d'incentius, s'assoleix, més aviat, per la presència o no en un territori dels elements constitutius del capital civil. De fet, l'èxit final no depèn tant dels incentius en si mateixos com de la manera com els agents els perceben i hi reaccionen. I la manera de reaccionar depèn justament de la quantitat total disponible de capital civil. Un cas notori que confirma l'asserció és el de la revolució industrial. La que va esdevenir a Anglaterra en un període (el segle XVIII) en què les institucions econòmiques i els incentius eren bàsicament els mateixos que els dels segles precedents. Un sol exemple: les oportunitats de guany assegurat per la conversió dels terrenys de propietat comunal en terrenys de propietat privada —oportunitat que feia segles que existia— van començar a ser explotades només quan l'esperit empresarial de tipus capitalista va començar a expandir-se després d'un marcat canvi cultural associat a la línia de pensament Hobbes-Locke-Mandeville-Hume-Bentham. (Un interessant i acurat relat d'aquest esdeveniment es pot trobar a G. Clark, *Farewell to alms*, Princeton, Princeton University Press, 2007.) Una altra qualificada confirmació prové del treball de l'historiador econòmic Avner Grief sobre les comunitats de mercaders medievals entre el Magrib i el Mediterrani. S'hi mostra, amb tot luxe de detalls, com l'èxit comparatiu dels mercaders genovesos es pot atribuir, *in primis*, al predomini entre ells d'una cultura en què els codis simbòlics i les normes de comportament social afavorien la cooperació econòmica i, en conseqüència, facilitaven l'activitat d'intercanvi gràcies a la reducció dels costos de transacció (A. Greif, "Contract enforceability and economic institutions in early trade", *American Economic Review*, 83, 1993).

Avui dia s'accepta que valors i disposicions com la propensió al risc, les pràctiques de concessió de crèdit, l'actitud cap al treball, la disponibilitat a fiar-se dels altres, etc., estan fortament relacionades amb la cultura dominant en un determinat punt geogràfic i un moment temporal. El capitalisme, igual que qualsevol altre model d'ordre social, necessita diversos instruments culturals i un detallat codi moral per a la seva reproducció contínua, però que no pot generar per si mateix, si bé contribueix a modificar-ne els components al llarg del temps. Quins són, doncs, els elements constitutius del capital civil d'una regió o

d'una comunitat? El primer és el capital social estructural; el segon és el capital institucional; el tercer és el capital cultural. Comencem pel primer.

Avui dia hi ha molta literatura sobre el capital social. Per tant, no paga la pena fer-ne ara, aquí, una ressenya. Ens limitem a recordar que aquesta expressió apareix per primer cop en un assaig de L. J. Hanifan de 1920 (*The Community Center*, Silver & Co, Boston, 1920). “En l'ús de l'expressió *capital social* aquí no es fa cap referència a l'accepció usual del terme capital, sinó en sentit figurat. No ens referim a un patrimoni immobiliari o a una propietat personal o al diner, sinó a allò que els permet a aquestes entitats tangibles influir en la vida diària... En la construcció d'una comunitat, com en la d'una organització de mercat, hi ha d'haver una acumulació de capital *abans* que es pugui emprendre el treball de construcció” (p. 121; cursiva afegida). En una època més prospera el concepte de capital social va ser reutilitzat per P. Bourdieu (“Le capital social”, *Actes de la Recherche en Sciences Sociales*, 3, 1980) i per J. Coleman (“Social capital in the creation of human capital”, *American Journal of Sociology*, 94, 1988). Malgrat les diferències entre les definicions dels dos famosos sociòlegs, un element és comú a ambdós: el capital social es considera com un recurs a disposició de l'individu i no ja com una relació interpersonal. De fet, el capital social està associat al capital reputacional, que és justament un actiu del qual es beneficia el subjecte individual.

Però només amb l'obra del politòleg nord-americà R. Putnam (*Making Democracy to Work*, Princeton, Princeton Univ. Press, 1993) la categoria de capital social adquireix la significació acceptada universalment en l'actualitat. Sobre la base d'un enfocament de l'estudi de tipus ecològic —enfocament que usa dades referides a unitats d'anàlisi territorials i no ja dades recollides directament dels individus, com exigiria, en canvi, l'enfocament relacional— Putnam fa una distinció neta entre capital social de tipus *bonding* i capital social de tipus *bridging*. El primer és el conjunt de les relacions que s'estableixen entre persones que pertanyen a un grup tancat i caracteritzat per valors i interessos fortament homogenis: la família, una associació, una comunitat de països. Aquest tipus de capital crea relacions de confiança, però de curt abast; genera més aviat formes de solidaritat, però solament a favor dels membres del grup. El capital social de tipus *bridging*, en canvi, és el que es crea quan persones que pertanyen a grups socials diferents, i distants culturalment, aconseguen teixir formes estables de relacions entre ells. Això origina la confiança generalitzada, que és ben diferent de la confiança particularista de més amunt. Es remarca que és la confiança

generalitzada el vertader factor de desenvolupament econòmic i de progrés moral d'un territori. Només aquesta, de fet, és capaç de generar les condicions que possibiliten abaixar significativament els costos de transacció i afavorir així relacions d'intercanvi també entre subjectes que no es coneixen. Com diu un proverbi americà, no es fan bons negocis amb els amics ni amb els veïns!

Després hi ha una tercera classe de capital social no considerada explícitament per Putnam: el de tipus *linking*. Aquest consisteix en la xarxa de relacions d'enllaç entre organitzacions de la societat civil (associacions, fundacions, ONG, esglésies) i institucions politicoadministratives (tant a nivell central com local) orientades cap a la realització d'obres que ni la societat civil, ni la societat política podrien efectuar *per si soles*. Les tres formes de capital social són útils als fins del desenvolupament. Però s'ha de respectar una condició: que l'acumulació de capital social de tipus *bonding* no es produeixi a costa de les de tipus *bridging* i *linking*, com va passar (i passa), per exemple, en les regions meridionals d'Itàlia, on tant les *policy outputs* (el rendiment institucional) com les *policy outcomes* (els efectes de les polítiques sobre la qualitat de vida de la gent) són significativament inferiors a les de les regions del centre nord. El treball recent de G. De Blasio i altres, (“Universalism vs. particularism: a round trip from sociology to economics”, Banca d'Itàlia, Roma, gener 2014) indaga en la dicotomia entre universalisme i particularisme respecte a diferents dimensions del capital social amb referència específica al cas italià. L'acurada anàlisi empírica confirma plenament la conjectura teòrica segons la qual és el predomini al sud del capital social *bonding* el que frena les perspectives de desenvolupament. I això per la raó fonamental que on són dominants les relacions de curt abast s'instaura una partició entre “nosaltres” (els membres del grup o del clan) i “ells” (els altres) i on l'abast del “nosaltres” és el de construir agregacions que generen el fantasma del “ells”, dels altres. En aquests casos, l'ús del “nosaltres” esdevé funcional, més que per una exigència d'identificació, per una voluntat d'exclusió.

Amb mesures realitzades al llarg de vint anys, l'estudi de Putnam (efectuat amb la col·laboració de R. Leonardi i de R. Nanetti) mostra com localismes, familiarismes, corporativismes, amb la solidaritat de curt abast que generen, han creat, al sud d'Itàlia una tal quantitat de capital social de tipus *bonding* que ha acabat per ofegar la constitució dels altres dos tipus, i ha agreujat els problemes de governança de les societats locals. Ja ho havia entès bé, amb una gran anticipació temporal, Antonio Genovesi quan, en el *Discorso sopra il vero fine delle lettere e delle scienze* del 1754, en ocasió

del discurs inaugural per l'obertura del nou any acadèmic de la Universitat de Nàpols, es pregunta per què Nàpols, encara que estigui poblada adequadament, amb una bona localització respecte a les exigències de les rutes comercials, bastant dotada intel·lectualment i d'enginy divers, no fos una “nació” desenvolupada igual que les altres nacions del nord d'Europa. La resposta que dóna el fundador de l'economia civil és que a Nàpols li manca “estimació pel bé públic”, ni capital natural ni capital humà. “El primer suport i el més gran de les societats civils —escriu— és l'estimació del bé públic, que pot preservar-les de la mateixa manera que va contribuir a crear-les. Les societats en què regnen i dominen els interessos privats, on cap dels seus membres estima el bé públic, no solament no poden aconseguir riquesa i poder, sinó que si l'han assolit són incapaces de mantenir aquesta posició” (el bé públic del qual parla Genovesi correspon al bé comú com l'entenem aquí).

Aquí rau el problema del desenvolupament humà integral. Cal repetir-ho: no és veritat que a molts països els manqui capital humà, ni capital físic per poder realitzar el seu potencial. És més aviat la separació entre societat civil, societat política i mercat, d'una banda, i la dotació insuficient de confiança generalitzada, d'altra banda, el veritable escanyament, que agreuja inexorablement els problemes de governança de la societat.

En quins àmbits es nota més aquest escanyament? N'indiquem tres, els que ens semblen els més crítics. El primer és el que concerneix a la dificultat d'establir un model de *welfare* que sigui compatible amb les exigències de desenvolupament del país. L'estat del benestar ha romàs un model fet a l'antiga, és a dir, compensatori —un model que té per objectiu únicament millorar les condicions de vida dels grups més necessitats. Es gasten recursos, fins i tot ingents, per als pobres i marginals, però resulten escassament eficaços, perquè es continua seguint un enfocament descontextualitzat. Però ara ja sabem que el que cal és un *welfare* generatiu, que incideixi sobre les capacitacions per a la vida dels necessitats. I això no es pot fer sense capital social de tipus *linking*.

Segon. Els països mediterranis posseeixen un capital humà respectable, institucions de recerca universitària de bon nivell i un món de l'empresa viu i apassionat. Tanmateix, la universitat, les empreses i els ens locals no aconsegueixen crear sinergies que donin vida a fundacions de desenvolupament, districtes tecnològics, districtes industrials de nova generació, districtes culturals evolucionats. La desconfiança recíproca —és a dir la manca de confiança— que regna entre els vèrtexs del triangle indicat no permet iniciar rutes

virtuoses de desenvolupament —que, tanmateix, estarien a l'abast—. Un indicador parcial, però eloqüent, de les implicacions de tal carència és la notable diferència territorial en les taxes d'activitat emprenedora.

Tercer. La manca d'un *ethos* compartit condemna un país al curtterminisme, com es deia més amunt. Sèneca va escriure: “No hi ha vents favorables per al navegant que no sap on ha d'anar.” Per saber on anar cal conèixer el fi que es desitja. No el pot decidir una elit d'intel·lectuals ni una oligarquia que té el poder econòmic i financer. El lloc on la societat política, societat civil, societat comercial, sobre la base del mètode deliberatiu poden arribar a convergir sobre la definició d'una ruta compartida de desenvolupament és la democràcia deliberativa.

Si així estan les coses, qui ha d'intentar trencar aquesta espècie de cercle viciós en primer terme per augmentar la dotació del capital social del tipus *bridging* i sobretot *linking*? La nostra resposta és que són els emprenedors, privats i socials, els qui constitueixen el *primum movens*. Compte: no únicament les empreses privades sinó també les socials. Quina és la *ratio* d'aquesta afirmació? És ben sabut des de fa temps que en l'extensa literatura sobre el capital social mentre que hi ha abundants informacions sobre els seus elements constituents, sobre la seva tipologia, sobre els efectes positius que genera (en termes de nivell de benestar de la població, dels rendiments de les polítiques públiques, etc.), quasi no hi ha res sobre què fer per incrementar-ne la dotació. En resum, hi ha moltíssim diagnòstic i molt poca terapèutica. Són moltes les raons d'aquest descoratjador estat de les coses. La més òbvia és que és bastant més fàcil i sobretot menys arriscat fer una anàlisi i expressar *desiderata* que no pas escarrassar-se per a suggerir projectes factibles i realitzables d'una manera concreta.

Una segona raó de la inèrcia, que encara preval, es refereix a la manera com s'examina la realitat. (No és cert que una teoria no és sinó una visió particular de la realitat?) Fins fa poc ha prevalgut, en la recerca i en el debat públic, la visió “des del cantó de la demanda”. (L. Azzolina, “Capitale sociale, spesa pubblica e qualità dei servizi”, *Stato e Mercato*, 99, 2013). Es tracta del següent: Una dotació baixa de capital social del tipus *bridging* i *linking* condiona negativament l'eficàcia de les polítiques públiques i causa baixos rendiments institucionals perquè el baix nivell de civisme (*civicness*) allunya els ciutadans de la participació activa a la vida pública i, en particular, no els forma per a l'ús de l'opció *voice* (en el sentit de Hirschman). D'altra part, un tal estat de coses té determinants i arrels que vénen de lluny, com hem dit en el paràgraf 3, i per tant, seria en va esperar canvis radicals a curt i mitjà termini.

Com observen L. Guiso, P. Sapienza, L. Zingales (“Civic Capital as the missing link”, in J. Benhabib *et al.* (a càrrec de), *Handbook of Social Economics*, Amsterdam, North-Holland, 2011), el capital cívic —que els autors defineixen com el conjunt de creences i de normes culturals compartides que són vàlides per resoldre els diversos problemes de l’actuació col·lectiva— és persistent, perquè les formes de transmissió, per via familiar o educativa, requereixen molt de temps. En conseqüència, les comunitats que, per qualsevol accident històric, han tingut la fortuna de partir d’una alta dotació de capital civil aconsegueixen conservar durant temps un avantatge comparatiu en relació amb altres comunitats. Aquest enfocament del cantó de la demanda condueix a un cert conservadurisme, fill de la resignació, que sempre s’apodera de la mentalitat popular dels llocs en què “els amos fan les passions tristes”, com va escriure amb elegància B. Spinoza.

Nogensmenys, afortunadament tenim la visió “del cantó de l’oferta”, la qual segueix el plantejament següent. Ja que és molt més fàcil i ràpid centrar-se en el canvi de la classe dirigent (econòmica i política) que canviar els mapes cognitius dels ciutadans, la saviesa i la racionalitat suggereixen que convé intervenir prioritàriament en dos fronts. Per una banda, sobre l’estructura de govern, és a dir, sobre el capital institucional que comentarem a continuació. Segons ha documentat S. Vassallo (*Il divario incolmabile*, Il Mulino, Bolonya, 2013), a igual cultura cívica el disseny institucional influeix, i molt, els rendiments de les polítiques públiques; equivalent a dir que el capital institucional té un paper autònom respecte al capital social. Per altra banda, cal donar ales a la classe emprenedora (privada i social), que, si bé que en diferents percentatges, hi ha en tots els territoris, almenys en estat potencial. La història ensenya que el canvi estructural sempre ha estat desencadenat per minories profètiques que, en presència de condicions favorables, han aconseguit portar la seva comunitat a la proximitat de la massa crítica, més enllà de la qual el sistema convergeix, per via endògena, a un equilibri social superior. Quines són aquestes condicions favorables? Que s’aconsegueixi mantenir dintre de límits apropiats els dos vicis capitals que impedeixen els processos de desenvolupament autèntic: el burocratisme i la renda paràsita. (Recordem l’advertència de David Ricardo: no hi podrà haver mai un desenvolupament durador on la quota de la renda parasitària en relació al producte nacional superi el 15% aproximadament. A Itàlia, actualment estem a prop del 35%) Com han documentat àmpliament D. Acemoglu i J. Robinson (*Why Nations Fail?*, Cambridge (Mass.), Harvard Univ. Press, 2012) aquests són dos autèntics enemics del capital civil, ja que determinen

la prevalença de les institucions “extractives” sobre les “inclusives” i que, per tant, impedeixen el desenvolupament: no es podrà engegar mai un procés de desenvolupament on les institucions estan projectades per premiar l’immobilisme.

2.2 Com s’ha dit, el segon puntal del capital civil és el capital institucional, és a dir, l’estructura d’institucions, tant polítiques com econòmiques, que prevalen en un país o en una regió. Actualment es reconeix que la variable que determina principalment les diferències en el desenvolupament econòmic dels països és la qualitat diferenciada del capital institucional quan aquests es caracteritzen per dotacions substancialment similars de capital físic i humà. D’una altra manera, sense restar importància als factors geogràfics i culturals i també als materials, és cert que l’estructura institucional d’un país és, actualment, l’element que, més que cap altre, explica la qualitat i la intensitat del procés de desenvolupament d’una determinada comunitat. L’exemple més rellevant d’institució política és el model de democràcia d’un país determinat: elitista-competitiu, o populista, o comunitarista, o deliberatiu. En referència a l’actual transició d’època, el model elitista-competitiu —que va ser teoritzat per Max Weber i Joseph Schumpeter— ja no pot assegurar elevades taxes de progrés i augmentar els espais de llibertat dels ciutadans. Més aviat hem de tendir cap al model deliberatiu de democràcia, si volem que l’estoc de capital civil d’un territori tendeixi a créixer.

Certament, la democràcia no pot consistir només en els mecanismes de representació i de protecció dels interessos. La vida democràtica no es refereix solament als procediments, sinó a la definició d’un espai obert de garanties i de drets, perquè el que no passa per la política no sigui reduït al rang de residu o a alguna cosa que, com a molt, pot ser tolerada. I això per la raó fonamental que la societat no és l’objecte de la política, més aviat és el *fi* que la política, amb el seu òrgan principal que és l’estat, ha de servir. El principi democràtic —com se sap— es basa en dos puntals fonamentals. Per una banda, que tots els qui directament o indirectament reben les conseqüències d’una decisió política puguin, almenys en una determinada mesura, participar en la determinació dels continguts. D’altra banda que, els qui han adquirit per via electoral el poder de prendre decisions siguin tinguts com a responsables de les conseqüències que se’n deriven, i en responguin davant dels ciutadans: és el denominat principi de la imputabilitat personal de l’actuació política.

Doncs bé, si en un determinat territori, les institucions polítiques, per la forma en què van ser dissenya-

des, no aconseguissin donar ales als dos pilars mencionats anteriorment, es produiria un deteriorament del capital institucional d'aquest territori i, per tant, una disminució de les seves possibilitats de desenvolupament. S'ha de reflexionar sobre el significat d'aquest fenomen, tan àmpliament difós en l'actuació política, conegut com a *curtterminisme* (*short-termism*). Els partits polítics fan la seva plataforma electoral pensant en les successives eleccions i no en els interessos de les generacions futures. De fet, aquesta és l'estratègia que es practica per esperar guanyar en la competició electoral. Però la política democràtica és la visió dels interessos llunyans. No es pot eludir la responsabilitat envers les generacions futures, sobretot en l'estadi actual. La naturalesa de la major part de les qüestions rellevants tant en l'àmbit social com en l'econòmic és tal avui dia que les decisions que els governs prenen sobre la base d'un horitzó temporal de curt període generen quasi sempre efectes negatius de llarg període que repercuten sobre les generacions futures, a les quals, tanmateix, no responen electoralment. (D'aquesta manera s'enfonsa el principi d'imputabilitat.) Per tant, el que crea el problema és la creixent disfunció entre les estructures polítiques dissenyades per al curt termini i les conseqüències d'aquestes estructures. L'argument —esdevingut avui de moda amb l'onada de moviments de caire populista— segons el qual el polític no ha de guiar el poble, sinó que ha de ser guiat per l'opinió i les preferències del poble, no té un fonament sòlid, si es considera que el poble diu el que vol per a avui, però no el que vol per a demà. D'això prové la miopia que afecta la major part de les decisions polítiques. D'aquí també s'origina la paradoxa que els continguts dels programes electorals tendeixen a ser cada cop més generalistes i genèrics, mentre que els experts en les tècniques de persuasió utilitzades per capturar (i sovint per manipular) les preferències dels electors obtenen cada cop més espai d'actuació. És la deriva "economicista" de la concepció de la ciutadania, vinculada al seu torn al domini dels *lobbies* econòmics, a fer que els ciutadans siguin induïts a tenir un paper passiu en el procés democràtic controlat per professionals experts.

Quan l'estoc de capital civil és elevat, els ciutadans estan més implicats en la participació en la vida comunitària, de manera que les autoritats del govern local se senten controlades i, per tant, s'abstenen de pràctiques de cerca de rèdits i d'aplicar polítiques corruptes. No només això, on el capital civil és alt, les preferències polítiques dels residents tendeixen a privilegiar línies de política que beneficien tota la població més que afavorir alguns grups a expenses d'altres. Al contrari succeeix quan el capital civil es

manté en nivells baixos. En aquestes situacions la descentralització política, amb la transferència de poders i competències des del nivell central al regional, no fa sinó augmentar les diferències de desenvolupament entre les regions. Això és el que ha passat a Itàlia, com confirma l'acurada investigació empírica mencionada més amunt. Aquest és un resultat important que ja havien trobat T. Nannicini i al. ("Social capital and political accountability", *American Economic Journal*, 5, 2013), malgrat que per una altra via, i que ha estat confirmat ulteriorment per l'estudi de G. Ponzetto ("Social capital, government expenditure and growth", CREI, Barcelona, 612, Feb. 2014). La implicació pràctica que es dedueix d'aquests resultats és que no és suficient que la política nacional es dediqui a aprovar lleis contra la corrupció i l'oportunisme dels buròcrates sense pensar a com distribuir l'autoritat entre els diversos nivells de govern tenint en compte les característiques específiques del capital civil de les realitats territorials individuals. El de G. De Blasio i G. Nuzzo ("Historical Traditions of Civicness and Local Economic Development", *Journal of Regional Science*, 50, 2010) és un important estudi que confirma el que s'ha dit. En particular un punt mereix atenció: la relació entre el capital civil, en els seus dos components de capital social i institucional, i les desigualtats en la distribució de la renda. Es constata que als més alts nivells de capital civil els corresponen estructures distributives menys desiguals i per tant més favorables al desenvolupament.

2.3 El tercer component essencial del capital civil és el capital cultural, entès com el conjunt de creences, tradicions, costums i valors compartits que governen les interaccions entre els individus i entre els grups socials. En tant que estableix la identitat d'un poble o d'una comunitat i conserva les característiques de diferenciació respecte a altres, la cultura és una variable endògena determinada per factors com ara la història, la geografia i la tecnologia. La matriu cultural no s'ha de confondre amb el coneixement, perquè no es revela empíricament ni es demostra analíticament. Malgrat que les institucions (polítiques i econòmiques) són una variable endògena i que, per tant, el problema fonamental, encara s'ha de resoldre si el canvi institucional "nodreix" la matriu cultural d'una comunitat, o bé la causalitat va en sentit contrari. Malauradament no tenim encara cap teoria que pugui dir-nos quina de les dues variables es mou més lentament en el temps i quina de les dues es recupera més aviat. Tot i això, sabem que el capital (D. Throsby, "Cultural Capital", *Journal of Cultural Economics*, 1999, 23) està relacionat amb els aspectes espirituals i relacionals de la con-

ducta humana —la qual és, essencialment, el comportament humà més les seves motivacions—. Com a tal, la cultura té per objectiu l'educació de la ment, i la formació del caràcter, més que l'adquisició d'habilitats professionals i tècniques, de les quals ja se n'encarreguen l'educació i la formació.

Com tots els tipus de capital, també el cultural és una magnitud d'estoc, de la qual es deriven fluxos de béns i serveis dotats de valor. Com que es tracta d'un estoc, el capital cultural s'acumula per mitjà d'inversions específiques i decreix si no s'actua en la mesura adequada. S'ha de recordar que el capital cultural té un tret característic doble. Per una banda, la creativitat: és a dir, cal "inventar" alguna cosa nova i no solament innovar. (La innovació segueix la invenció, no a la inversa.) D'altra banda, el simbolisme: la cultura autèntica té sempre un significat simbòlic, comunicable virtualment a tothom i no solament als cercles dels que l'han generat.

Observeu la incongruència: Mentre que als dos primers puntals del capital civil se li han dedicat i se li continuen dedicant atencions i recursos creixents per part tant dels estudiosos com de les autoritats públiques —cosa certament positiva—, al component del capital cultural se li reserven atencions molt més modestes i esporàdiques. Com s'explica aquest desinterès generalitzat? Una primera raó és que en la mentalitat corrent hi ha difosa la idea que el capital cultural és una mena de fet natural que, com a molt, ha de ser conservat, és a dir, una cosa intrínseca a la constitució moral dels individus que viuen en una certa regió. Es tracta no solament d'una idea errònia, sinó tendencialment perillosa. (Penseu en Fichte, que definia els alemanys com "el poble de l'esperit".) El fet és que la matriu cultural necessita, estructuralment, manifestar-se en les constitucions, en les empreses, en la manera en què s'organitzen els mercats i de consolidar-se després en institucions. (Demostren que han copsat el punt plantejat aquí D. Acemoglu, F. Gallego, J. Robinson en el seu assaig recent "Institutions, human capital and development", *American Review of Economics*, 31, 2014).

Una segona raó té alguna cosa a veure amb el fet que no disposem encara d'una mètrica compartida per mesurar el capital cultural. Com és sabut, els nostres sistemes de comptabilitat nacional continuen centrant-se en el PIB, la renda generada en el transcurs d'un any. Ara bé, mentre que la renda és una magnitud de flux, la riquesa és una magnitud d'estoc. En condicions d'estat estacionari la teoria econòmica ensenya que la mesura en termes de flux i en termes d'estoc proporcionaria el mateix resultat pel que fa a la mesura del capital cultural. Però fora de l'estat estacionari resulta que, mentre que el capital cultural con-

tribueix a augmentar la riquesa del país (o de la regió), no succeeix necessàriament el mateix amb la renda. D'aquí la incongruència mencionada anteriorment. Tanmateix, la inclusió cultural no és menys important que la social o l'econòmica. Ara ja se sap que els valors i les disposicions de l'ànim com la propensió al risc, l'emprenedoria, l'actitud enfront del treball, la confiança, la reciprocitat —ingredients indispensables per al bon funcionament d'una economia de mercat— estan estretament correlacionats amb la cultura que preval en un determinat entorn. Es pot assenyalar que les cultures no són sistemes substancialment estàtics i en gran part dependents de les tradicions —com suggereix Putnam—. Més aviat són sistemes plàstics capaços d'adaptar-se als canvis ambientals i, al mateix temps, influir en la societat a causa de les seves noves configuracions. És aquesta la propietat morfogenètica de la cultura de què parla M. Archer (*Realist social theory: the morphogenetic approach*, Cambridge Univ. Press, Cambridge, 1995).

3. Com augmenta la dotació de capital civil

La pregunta que sorgeix espontàniament en aquest punt és: quina estratègia ha d'adoptar una comunitat (o una societat) per a afavorir l'acumulació del seu capital civil? La proposta d'A. Roniger (*La fiducia nelle società moderne*, Rubettino, 1992) és concentrar la confiança entorn d'experiències concretes i actors socials. Aquest és el denominat procés de *focusing*, l'abast fonamental del qual és el de permetre que els dos elements que són la base de la confiança —és a dir, el reconeixement mutu de la identitat i el compromís a no enganyar ni traïr— es puguin desenvolupar com a dons gratuïts quan aquest procés ha començat. Es pot considerar, com a exemple, una cooperativa o una organització sense finalitat de lucre; en el mateix moment en què els individus decideixen formar-ne part accepten, almenys tàcitament, les normes socials de comportament i d'aquesta manera desenvolupen una disposició interior a respectar els acords. Així augmenten la capacitat de l'organització de generar confiança. Amb el temps, el procés de *focusing* hauria de tendir a conduir a una "confiança generalitzada", basada en imatges de credibilitat més impersonals, marcant així el pas d'una confiança interpersonal a una confiança institucional. Si això no s'esdevingués, llavors el resultat final seria l'afirmació del localisme: la constitució de petits grups autoreferencials i el predomini dels interessos corporatius sobre els generals amb el consegüent inevitable desordre social.

Però, aleshores, com actuar per assolir la confiança generalitzada? La nostra resposta és animar, intervenint en el disseny institucional de la societat,

l'emergència d'un espai econòmic en què es puguin expressar lliurement tots els subjectes que posen el principi de reciprocitat a la base de la seva actuació. La raó d'això és que, com s'ha dit, l'economia civil no pot prescindir de la reciprocitat, la qual és al centre del procés de generació de la confiança. Només el qui practica la reciprocitat mereix i té la confiança, com corrobora completament l'àmplia evidència experimental de l'economia del comportament en els últims vint anys. No és així per a l'oportunista. Al mateix temps, l'*homo reciprocans*, si bé no l'*homo oeconomicus*, tendeix a confiar en els altres. Quant a això, es poden fer dues observacions: En primer lloc, és important no confondre la confiança amb la reputació. Mentre que aquesta última és un bé patrimonial, de manera que les persones poden efectuar inversions específiques en reputació, la confiança és més aviat una relació entre persones. És cert que hi ha molts substituïts imperfectes de la confiança: la reputació n'és un, així com ho són les assegurances, la supervisió, els incentius i els procediments contenciosos. Amb tot, no s'hauria d'oblidar mai que només en casos particulars la por d'algun dany al capital reputacional propi pot induir agents econòmics totalment egoistes a comportar-se *com* si fossin dignes de confiança.

La segona observació es refereix al contingut del principi de reciprocitat. Com suggereix S. Kolm, (*Reciprocity: the Economics of Social Relations*, Cambridge, Cambridge University Press, 2008), la relació de reciprocitat pot ser visualitzada com una sèrie de transferències bidireccionals independents l'una de l'altra, però interconnectades. La independència implica que totes les transferències són, per si mateixes, voluntàries, cosa que significa que cap transferència constitueix un requisit perquè es verifiqui l'altra, de manera que no hi ha cap forma d'obligació externa en la ment de l'agent que efectua la transferència. Aquest element distingeix la reciprocitat del més comú intercanvi d'equivalents, que és també un conjunt de transferències voluntàries i bidireccionals, en el qual, no obstant això, cada transferència constitueix el requisit per a l'altra, de manera que la llei sempre pot intervenir per obligar les parts a respectar les obligacions contractuals. No és el cas de la reciprocitat. En aquest sentit, hi ha més "llibertat" en la reciprocitat que en l'intercanvi d'equivalents. Certament, aquest és el punt crucial: la relació de reciprocitat no és diferent de l'intercanvi corrent de mercat només perquè és diferent l'especificació de la relació d'intercanvi, és a dir del preu; és diferent perquè els agents no estan motivats a actuar per l'expectativa d'un senyal de preu. El fet que, *ex post*, s'estableixi un cert grau

d'equilibri entre el que es dona i el que es rep només és un vincle de viabilitat; el preu relatiu que s'estableix *ex post* és rellevant només des del punt de vista comptable, però no com a base per explicar el comportament dels agents. D'altra banda, s'ha de distingir la reciprocitat de l'altruisme pur o de la filantropia, que s'expressen en transferències aïllades i unidireccionals. En essència, la reciprocitat es col·loca en una posició, per dir-ho així, intermèdia entre l'intercanvi d'equivalents i l'altruisme pur.

Aquestes observacions permeten comprendre per què, a diferència de l'intercanvi d'equivalents i de l'altruisme, la reciprocitat no es pot explicar en termes d'una elecció per part de l'individu entesa com la maximització de la seva pròpia funció d'utilitat, i això fins i tot en cas que s'expandís adequadament el domini de la funció d'utilitat per tenir en compte els interessos de l'altre. Tant les disposicions interiors, com la facultat de relació de l'ésser humà amb els seus iguals són elements constitutius del concepte de reciprocitat. El que està en joc en la relació de reciprocitat no és simplement el tenir o el rebre (o el donar) sinó també l'ésser —la dimensió "de l'ésser amb"—. Com a tal, la reciprocitat és bastant més que un possible instrument per evitar algun tipus de fallada del mercat; més aviat és una modalitat per promoure nivells d'interacció social que puguin ser assolits pels usuaris intercanvis de mercat, perquè la *profit-oriented* o bé *utility-oriented* d'aquests últims tendeix a desplaçar les motivacions intrínseques que estan a la base de les interaccions socials.

Vet aquí per què la reciprocitat no és un recurs escàs que, per tant, s'hagi d'estalviar; més aviat és una virtut cívica en el sentit que li atribueix la tradició del pensament dels humanistes civils. Com ens recorda Aristòtil, és bastant probable que l'"estoc" de reciprocitat s'incrementi per l'ús freqüent, més que es consumeixi. En la seva *Ètica* ens recorda que les virtuts no són ni innates ni contràries a la naturalesa. Aquestes estan en nosaltres perquè, per naturalesa, estem predisposats a rebre-les, però som nosaltres els qui hem de perfeccionar-les i ampliar-les mitjançant el seu exercici sistemàtic i la creació d'estructures econòmiques apropiades.

En vista d'això, s'entén per què un país o una regió que vulgui progressar ha de saber equilibrar de manera harmònica les institucions econòmiques que impliquen només el *self-interest* i les que, en canvi, es basen en la reciprocitat. Nogensmenys, no ha estat així i no ho és encara avui, perquè les organitzacions marcades pel *self-interest* tenen bastant més pes en el nostre país que les altres. S'ha de corregir urgentment aquest desequilibri si es vol superar seriosament el

persistent dualisme italià entre el centre-nord i el sud. S'ha de tenir en compte que el mecanisme de mercat ofereix als agents incentius de diferent potència perquè puguin actuar segons les seves preferències (per exemple, això no incentiva gens qui pretengui actuar d'acord amb preferències relacionals o socials). Per això, cal que l'estructura institucional de la societat no penalitzi els subjectes el sistema de valors dels quals són contraris a l'individualisme llibertari —com, en canvi, passa avui dia—. S'ha d'advertir que això és el que exigeix el principi de llibertat positiva, —la llibertat de— segons la qual un ordre social acceptable és el que tracta de manera imparcial les aspiracions i els projectes de vida de tots els seus membres, als quals no pot imposar-se, *de facto*, que acceptin determinades regles de conducta. Però ho exigeix sobretot la consideració que l'evolució social sempre està influenciada favorablement per la presència de diverses regles que salvaguarden el funcionament dels diferents àmbits econòmics, és a dir, la biodiversitat de les regles. De fet, el famós principi ricardià de l'avantatge comparatiu s'aplica no solament a l'àmbit de la producció de béns i serveis, sinó també al de les institucions econòmiques.

4. A tall de conclusió

Al terme del seu sojorn a Venècia, J. W. Goethe escriu el 1790 l'epigrama següent: “Aquesta és la Itàlia que vaig deixar: Sempre els carrers polsegosos, sempre l'afany per plomar els estrangers, facin el que facin. Cerca debades l'honestedat alemanya; aquí hi ha vida i animació, no ordre i disciplina. Cadascú només pensa en ell i desconfia dels altres i igualment els governants sols pensen en ells” (J. W. Goethe, *Venezianische Epigramma*, n. 4, Venècia, 1790). No creiem que el gran poeta alemany, que coneixia bé Itàlia del nord al sud, fes un diagnòstic completament correcte, ni que fos generós amb el nostre país. Però havia entès un tret no secundari dels costums i del comportament del nostre poble —un tret que considerem que ha quedat adequadament enfocat en aquest assaig. És precisament en vista d'això que actualment té sentit tornar a parlar d'economia civil, perquè aquesta línia de pensament —una línia exquisidament italiana— permet a les diferents cultures locals tenir l'ocasió de conviure en harmonia i no en conflicte. La societat industrial ha cercat i realitzat l'homologació, la normalització, primer dels productes i després dels models culturals. La societat postindustrial, en canvi, exalta i afavoreix la diversitat. Però si no es canalitza, la diversitat es converteix en ineficiència sistèmica. Les lleis i els contractes ja no són suficients —ni tan sols si estan ben dissenyats— per garantir un ordre

social que pugui afrontar els nous reptes. El que cal és activar els recursos de l'*homo reciprocans*, perquè l'*homo oeconomicus*, encara que ben intencionat, no aconsegueix solucionar cap dels grans dilemes del nostre temps. Ho havia entès bé, amb molta anticipació a la seva època, Antonio Genovesi quan, en les seves *Lezioni di Economia Civile* (1765), va escriure *homo homini natura amicus*, en clara oposició al *homo homini lupus* de Hobbes —expressió aquesta última atribuïda originàriament a Plaute.

Ens plau acabar amb una citació d'un fragment de John Ruskin —un clàssic de les ciències socials: “En una crisi greu, mentre estan en joc tantes vides i riqueses, els economistes no serveixen per a res. Reduïts pràcticament al silenci, no saben donar cap solució científica a les dificultats, cap que pugui convèncer a les parts que es contraposen entre elles perquè es calmin”. (*Unto This Last*, 1862; traducció italiana: *Cominciando dagli ultimi*, —començant pels últims— Milà, Vita e Pensiero, 2014.) Potser Vilfredo Pareto havia pensat això quan en una carta a Maffeo Pantalonni del 30 d'abril de 1896 va escriure: “Cada vegada estic més persuadit que no hi ha cap estudi més inútil que l'economia política. Digueu-me: si mai s'hagués estudiat aquesta ciència, estaríem en pitjor estat del que estem ara?... Tota la nostra economia política és realment una xerrameca”. Certament, si el gran Pareto i sobretot Pantalonni haguessin comprès el missatge central de l'economia civil i si s'haguessin abstingut d'obstaculitzar-lo amb totes les forces (i amb tot el seu poder acadèmic), certament no haurien arribat a un tal grau de cinisme i probablement el curs de les idees en economia hauria agafat un altre caire. D'aquesta forma, la disciplina hauria pogut prestar un millor servei a la causa del desenvolupament econòmic i del progrés civil dels nostres països. ▀

Stefano Zamagni (1943, Rimini, Itàlia) és professor d'Economia Política de la Universitat de Bolonya i de la John Hopkins University; membre de la junta directiva de la Universitat LUMSA de Roma; membre del consell científic del programa de doctorat en economia de la Universidad Católica de la República Argentina; assessor internacional de DISCERN (Institut per a la Investigació del Signe dels Temps); membre de l'Acadèmia de Ciències de Nova York; membre de l'Acadèmia de Ciències de Bolonya, Mòdena i Milà; membre del comitè acadèmic del Human Development, Capability and Poverty International Research (Centre Internacional d'Investigació per al Desenvolupament Humà, Capacitat i Pobresa) de la Universitat de Harvard, entre altres càrrecs i mèrits acadèmics.

Associació del Personal de "la Caixa"

Fundació Constituïda el 1931, l'Associació del Personal de "la Caixa" és una entitat amb personalitat jurídica pròpia, sense ànim de lucre, de la qual tots els empleats de "la Caixa" i els seus familiars poden formar-ne part.

Finalitats

- Fomentar la companyonia i l'esperit mutualista entre els associats.
- Promoure el perfeccionament moral, intel·lectual, cultural, físic i esportiu dels associats.
- Mantenir vincles de cooperació amb "la Caixa" i amb altres entitats del seu grup, en la consecució de les seves finalitats socials.

Aquestes finalitats es duen a terme mitjançant activitats diverses, organitzades en seccions, i mitjançant la prestació de serveis.

Àmbit L'Associació actua en favor i en interès dels seus membres a tot Espanya. Les seves activitats es realitzen principalment als llocs de residència dels associats.

Cens Dades a 31/10/2014:

- 24.342 associats i familiars beneficiaris.
- 228 seccions gestionades pels mateixos associats delegats i repartides per tot el territori, en les quals participen 14.327 persones:
 - 189 seccions esportives que fan activitats subaquàtiques, atletisme, bàsquet, bicicleta de muntanya, billar, bridge, caiac, caminants, ciclisme, esquí, excursionisme, futbol sala, futbol 7, futbol, golf, hípica, jocs de taula, kàrting, kitesurf, muntanya, mototurisme, pàdel, paintball, pesca, petanca, running, senderisme, slot, tai-txi, tennis, tennis taula, tir amb arc, triatló, vehicles 4x4, vela i ioga.
 - 41 seccions culturals amb activitat de cant coral, balls de saló, excursionisme i visites culturals, filatèlia i numismàtica, fotografia, gastronomia, història, informàtica, lectura, música moderna, pintura i teatre.

Serveis i activitats El nostre objectiu principal és el de contribuir a millorar la qualitat de vida dels associats i beneficiaris, amb activitats i serveis que potenciïn el seu desenvolupament moral, intel·lectual, cultural, físic i esportiu. I volem ser transmissors de valors fonamentals com la companyonia, afavorir la relació, estimular la solidaritat, la participació, la iniciativa i el respecte.

Per això, promovem una plèiade d'activitats culturals i esportives entre els associats i beneficiaris, i, des de 2013, també compartim aquestes activitats i el talent dels nostres associats amb els col·lectius més desfavorits, a través del Pla d'Acció Social, PAS.

Govern La Junta Rectora i la Junta Directiva són els òrgans rectors de l'Associació. La Junta Rectora, elegida per tots els associats, és l'òrgan superior de l'Associació, que determina les directrius per a l'acompliment dels seus objectius, en té cura i fomenta l'activitat associativa. La Junta Directiva, administra i representa l'Associació, d'acord amb la llei, els seus Estatuts i els acords de la Junta Rectora.

Publicacions L'Associació publica mensualment, en format paper i digital, la *Revista de l'Associació* que compta ja amb 519 edicions a desembre de 2014.

Contacte www.lasoci.org
info@lasoci.org
Carrer Teodor Roviralta, 65. 08035 Barcelona
Telèfon 932 111 544
Fax 932 115 266

facebook.com/lasoci.caixa

twitter.com/APCAIXA

youtube.com/user/APCaixa

MIRA'M ALS ULLS PREMI DE RELATS

Associació del Personal de "la Caixa"

Participa-hi!

www.miramalsulls.cat

**Explica'ns la teva història!
Volem conèixer-la i compartir-la amb tu!**

Un Premi de Relats Curts, breus, en el qual tothom qui ho vulgui ens pot explicar el que veu en els ulls, els ulls d'una societat oberta i participativa.

Els 40 relats finalistes apareixeran en un **llibre** il·lustrat, destinat a una **causa solidària**.

No busquem grans relats. Volem **històries quotidianes!**

Consulta les bases a www.miramalsulls.cat.

Junts, més i millor